

การศึกษาผลกระทบต่อดุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

นางสาววรินทร์ ลิ้มเลิศเจริญวนิช

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE IMPACT OF GEMS AND JEWELRY INDUSTRY FROM THE ESTABLISHMENT OF GEMS BANK

Miss Warinthorn Limlertcharoenvanit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics Program in Economics

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาลักษณะต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการ
จัดตั้งธนาคารอัญมณี

โดย

นางสาววรินทร์ ลิ่มเลิศเจริญนิช

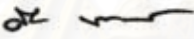
สาขาวิชา

เศรษฐศาสตร์

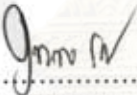
อาจารย์ที่ปรึกษา

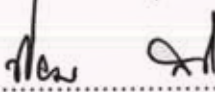
รองศาสตราจารย์ ดร.ชโยดม สรรพศรี

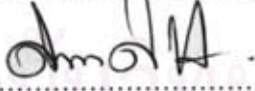
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้ให้นักศึกษานี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

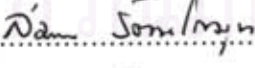

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ติรณ พงศ์มพัฒน์)

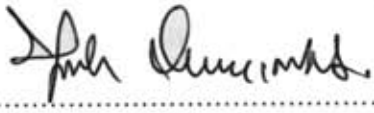
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พุทธกาล รัชธร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชโยดม สรรพศรี)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ศักดา ศิริพันธุ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนโกมุท)

..... กรรมการ
(นายบุญกิต จิตรงามปลั่ง)

วรินทร์ ลิ้มเลิศเจริญวิชิ : การศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจาก การจัดตั้งธนาคารอัญมณี. (THE IMPACT OF GEMS AND JEWELRY INDUSTRY FROM THE ESTABLISHMENT OF GEMS BANK) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชโยดม สรรพศรี, 167 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่คาดว่าจะได้รับจากจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank) และศึกษากระบวนการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank) โดยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและ ปัญหาของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับด้านเงินทุนในประเทศไทย และผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับจากธนาคารอัญมณี รวมทั้งการใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตจากสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปี 2543 ในการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์จากการ จัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank) ประโยชน์จากการศึกษาครั้งนี้ คือ เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ด้านเงินทุนและวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ รวมทั้งรัฐบาลสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนานโยบายเพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและ เครื่องประดับได้มากขึ้น

ผลการศึกษาจากการใช้แบบสอบถามพบว่าธนาคารอัญมณีสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน ได้ โดยจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิต คือ ทำให้ต้นทุนด้านอัตราดอกเบี้ย ต้นทุนด้านวัตถุดิบหลัก และต้นทุนด้านอื่นๆลดลง รวมทั้งได้รับประโยชน์ด้านอื่นๆจากธนาคารอัญมณี ได้แก่ การรับข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อธุรกิจและสามารถซื้อวัตถุดิบ(หรือหลักประกัน)ที่มาจาก การผลิตชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานจากธนาคารอัญมณีและสามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างครบ วงจร เมื่อพิจารณาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างต้นทุนการผลิตด้านวัตถุดิบหลักของ อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ผู้ประกอบการโดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต พบว่า เมื่อต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลง ทำให้ผลผลิตภายในประเทศ การส่งออก การนำเข้าปัจจัยการผลิตจาก ต่างประเทศ และผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิเพิ่มขึ้น

สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2550.....

ลายมือชื่อนิสิต.วรินทร์ ลิ้มเลิศเจริญวิชิ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4885586329 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: IMPACT /GEMS AND JEWELRY INDUSTRY / GEMS BANK

WARINTHORN LIMLERTCHAROENVANIT : THE IMPACT OF GEMS AND JEWELRY
INDUSTRY FROM THE ESTABLISHMENT OF GEMS BANK. THESIS ADVISOR :
ASSOC.PROF.CHAYODOM SABHASRI, Ph.D., 167 pp.

The purpose of this research is to analyze the cost and benefit of the Gems Bank. The establishment of Gems Bank aims to resolve a lack of investment fund of gems and jewelry industry in Thailand. The study uses primary data by interviewing and submitting questionnaires to entrepreneurs to collect information on industrial structure and its obstacles in particular financial related issues. Furthermore, the input-output table from NESDB is used to analyze an economic impact of the Gems Bank on the forward and backward industries.

The results show the Gems Bank is not only able to solve the investment funding problem but it also reorganizes structure of manufacturing cost, provides lower lending rate and reduces overall capital cost of the industry. In addition, the Gems Bank provides other benefits to entrepreneurs such as acquiring the information for their business and gems and jewelry transaction services. In consideration of the impact of the raw material cost changes in gems and jewelry industry by using the input-output table, it reveals that total output, export, materials import and total value added will increase.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Field of study.....Economics.....

Academic year.....2007.....

Student's signature..Warinthorn Limlertcharoenvanit

Advisor's signature..Chayodom Sabhasri

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ชโยดม สรรพศรี อาจารย์ที่ปรึกษาที่สละเวลาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมากจนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จลงอย่างเรียบร้อย รองศาสตราจารย์ ดร.พุทธกาล รัชธร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนศาสตราจารย์ศักดิ์ดา ศิริพันธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนโกมุท และคุณบุญกิต จิตรงามปลั่ง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะครอบครัวอัครวัชรภุติ และครอบครัวแต่รัตนชัย รวมทั้งคุณพจมาลย์ จริยฐิติพงษ์ และคุณชายพงศ์ นิยมกิจ ที่คอยช่วยนัดสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในจังหวัดจันทบุรี

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และน้องชายที่ทำให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้หากมีข้อบกพร่องประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูป.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.5 แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎีธนาคารพาณิชย์ การบริหารสินเชื่อ และการบริหารความเสี่ยง.....	8
2.2 แนวคิดและทฤษฎีโครงสร้างปัจจัยการผลิต และโครงสร้างต้นทุนการผลิต ของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	21
2.3 แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิต.....	25
3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3.1 เอกสารและงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	30
3.2 เอกสารและงานวิจัยด้านผลกระทบของโครงสร้างการเงินที่มีต่ออุตสาหกรรม และระบบเศรษฐกิจ.....	36
3.3 เอกสารและงานวิจัยแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิต.....	38

4	วิธีการศึกษา.....	40
	4.1 ประชากร.....	40
	4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
	4.3 แบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	42
	4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
	5.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง.....	47
	5.2 การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม.....	56
	5.3 การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ต่ออุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีโดยใช้ ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต.....	90
	5.4 ผลจากการใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	97
	5.5 รูปแบบการดำเนินงานของธนาคารอัญมณี.....	102
6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
	6.1 สรุปผลการวิจัย.....	120
	6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	125
	6.3 ข้อจำกัดในการศึกษา.....	126
	รายการอ้างอิง.....	127
	ภาคผนวก.....	132
	ภาคผนวก ก.....	132
	ภาคผนวก ข.....	138
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	167

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	สินค้าส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับแรกของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2550.....	2
1.2	มูลค่าส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทย จำแนกตามชนิด.....	3
2.1	โครงสร้างต้นทุนการเจียระไนเพชร.....	23
2.2	โครงสร้างต้นทุนการเจียระไนพลอย.....	24
2.3	โครงสร้างต้นทุนการผลิตเครื่องประดับมีค่าสำเร็จรูป.....	24
2.4	โครงสร้างตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต.....	26
5.1	ข้อมูลเบื้องต้นของประชากรตัวอย่าง.....	47
5.2	ผลการวิเคราะห์ผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของตารางปัจจัยการผลิต และผลผลิตปี 2543 ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	95
5.3	ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณี และแนวทางในการแก้ไขปัญหา.....	100
5.4	ความบริสุทธิ์ของเพชร.....	109
5.5	มาตรฐานสากลของการแยกสีเพชร.....	110
5.6	ลักษณะของพลอยเกรดต่างๆ.....	114

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1	อัตราขยายตัวของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ของประเทศไทย พ.ศ.2547-2550 4
4.1	สรุปขั้นตอนการศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ จากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี..... 46
5.1	โครงสร้างอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับ..... 50
5.2	รูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 51
5.3	เงินทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับ..... 52
5.4	อายุกิจการของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 53
5.5	ยอดขายต่อปีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 54
5.6	การชำระเงินภายในประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับ..... 54
5.7	การชำระเงินต่างประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับ..... 55
5.8	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและรูปแบบธุรกิจของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 56
5.9	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและเงินทุนจดทะเบียน ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 57
5.10	ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและเงินทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 58
5.11	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและยอดขายต่อปีของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 59
5.12	ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนและยอดขายต่อปีของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 60
5.13	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการชำระเงินภายในประเทศของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ..... 61

รูปที่	หน้า
5.14 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการชำระเงิน ต่างประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	62
5.15 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและการชำระเงินภายในประเทศ ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	63
5.16 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและการชำระเงินต่างประเทศของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	63
5.17 ปัญหาด้านการเงินที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและ เครื่องประดับเคยประสบหรือประสบอยู่ในปัจจุบัน.....	64
5.18 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและปัญหาด้านเงินทุนของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	65
5.19 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและปัญหาด้านเงินทุนของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	66
5.20 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนและปัญหาด้านเงินทุนของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	67
5.21 ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายและปัญหาด้านเงินทุน ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	68
5.22 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับหลังจากใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน.....	69
5.23 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่เคยประสบปัญหาด้านการเงิน และการใช้ธนาคารอัญมณีและเครื่องประดับแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน.....	70
5.24 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ในรูปแบบธุรกิจต่างๆหลังจากใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน.....	71
5.25 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ในรูปแบบทุนจดทะเบียนต่างๆหลังจากใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน.....	72
5.26 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ในรูปยอดขายต่อปีหลังจากใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน.....	73

รูปที่	หน้า
5.27 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ในด้านโครงสร้างด้านต้นทุนการผลิตหลังจากใช้บริการธนาคารอัญมณี.....	74
5.28 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้าง ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	75
5.29 การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างวัตถุดิบแยกตามโครงสร้างต้นทุนการผลิต ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	76
5.30 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ในการเปลี่ยนแปลงด้านหนี้สินหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี.....	77
5.31 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลง ด้านหนี้สินของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ.....	78
5.32 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ในการเปลี่ยนแปลงด้านยอดขายหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี.....	79
5.33 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับและการเปลี่ยนแปลงด้านยอดขาย.....	80
5.34 ประโยชน์อื่นๆที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ คาดการณ์ว่าจะได้รับหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี.....	81
5.35 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ และประโยชน์อื่นๆ (Benefit 1-3).....	82
5.36 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ และประโยชน์อื่นๆ (Benefit 4-6).....	83
5.37 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับและประโยชน์อื่นๆ.....	84
5.38 ความต้องการใช้บริการธนาคารอัญมณีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับ.....	85
5.39 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ และการใช้บริการธนาคารอัญมณี.....	86
5.40 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับและการใช้บริการธนาคารอัญมณี.....	87

รูปที่	หน้า
5.41 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับและการให้บริการธนาคารอัญมณี.....	88
5.42 ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายต่อปีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับและการให้บริการธนาคารอัญมณี.....	89
5.43 การเปลี่ยนแปลงผลผลิตรวมภายในประเทศของอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี.....	91
5.44 การเปลี่ยนแปลงด้านการส่งออกของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ หลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี.....	92
5.45 การเปลี่ยนแปลงด้านการนำเข้าของปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศของ อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี.....	93
5.46 การเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิของอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับหลังจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี.....	101
5.47 ขั้นตอนการดำเนินงานแปลงสินทรัพย์ประเภทอัญมณีเป็นทุน.....	115
5.48 กระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาลของสินทรัพย์ประเภทอัญมณี.....	118

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมในประเทศไทยที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมา โดยพัฒนาจากอุตสาหกรรมในครัวเรือนมาเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมถึงขนาดใหญ่ ลักษณะพิเศษของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในไทย คือ มีความสามารถพิเศษในการหุงหรือเผาพลอยซึ่งทำให้พลอยที่มีสีไม่สวยงามให้เป็นพลอยที่มีความสวยงามและมีราคาสูงขึ้นได้ มีฝีมือในการเจียรไนพลอย และถือเป็นศูนย์กลางในการค้าพลอยที่ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งปัจจุบันไทยเป็นผู้ส่งออกพลอยที่สำคัญอันดับ 3 ในตลาดโลกรองจากฮ่องกงและสหรัฐอเมริกา ส่วนการเจียรไนเพชรในประเทศไทยเกิดจากการย้ายฐานการผลิตจากประเทศที่มีชื่อเสียงในด้านการเจียรไนเพชรมาเป็นเวลานาน เช่น ประเทศเบลเยียม อิสราเอลและอังกฤษ เนื่องจากประเทศไทยมีความได้เปรียบในด้าน ค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ และมีฝีมือในการเจียรไนเพชรที่พัฒนามาจากการเจียรไนพลอย แรงงานไทยมีฝีมือการเจียรไนทัดเทียมกับประเทศคู่แข่ง เช่น ประเทศเบลเยียม อิสราเอล และสหรัฐอเมริกา แต่มีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่า และมีฝีมือสูงกว่าแรงงานในประเทศจีน และอินเดีย รวมทั้งเป็นฐานการผลิตเครื่องประดับที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของทั่วโลก ทำให้อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับกลายเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยมากเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถนำเงินตราเข้าสู่ประเทศไทยได้เป็นจำนวนมาก โดยมีมูลค่าการส่งออกในปี พ.ศ.2550 เป็นจำนวน 5,382.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งนับเป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่อยู่ในอันดับ 3 ของประเทศไทย และมีสัดส่วนของการส่งออกเป็นร้อยละ 3.53 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2551)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.1 สินค้าส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับแรกของประเทศไทย พ.ศ. 2547 -2550

รายการ	พ.ศ.2547		พ.ศ.2548		พ.ศ.2549		พ.ศ.2550	
	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	สัดส่วน (ร้อยละ)	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	9,185.45	9.52	11,848.66	10.68	14,869.39	11.46	17,305.06	11.35
2. รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	5,495.24	5.69	7,745.44	6.98	9,524.19	7.34	12,040.69	7.90
3. อัญมณีและเครื่องประดับ	2,645.59	2.74	3,232.66	2.91	3,668.29	2.83	5,382.20	3.53
4. น้ำมันสำเร็จรูป	1,763.54	1.83	2,352.11	2.12	3,648.86	2.81	4,097.09	2.69
5. ยางพารา	3,428.64	3.55	3,709.99	3.34	5,396.59	4.16	5,640.53	3.70
6. แผงวงจรไฟฟ้า	4,902.78	5.08	5,950.64	5.36	7,029.98	5.42	8,053.38	5.28
7. เม็ดพลาสติก	3,104.60	3.22	4,198.45	3.78	4,498.43	3.47	5,214.07	3.42
8. ข้าว	2,693.00	2.79	2,328.96	2.10	2,583.04	1.99	3,470.02	2.28
9. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	2,477.84	2.57	2,895.63	2.61	3,528.61	2.72	4,596.01	3.01
10. ผลิตภัณฑ์ยาง	1,943.68	2.01	2,351.20	2.12	3,682.00	2.38	3,661.26	2.40

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์, 2550

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

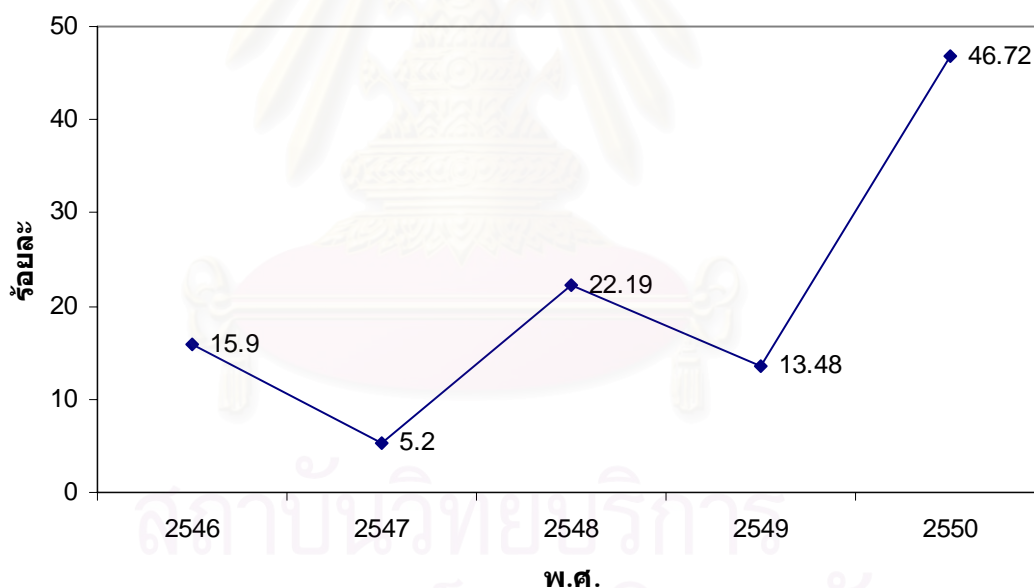
ตารางที่ 1.2 มูลค่าส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทย จำแนกตามชนิด

สินค้า	มูลค่าส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)				อัตราการเปลี่ยนแปลง		
	2547	2548	2549	2550	2548	2549	2550
1. อัญมณี	839.1	998.3	1,115.5	1,141.6	19.0	1,115.5	2.3
- เพชร	638.2	763.2	862.8	859.4	19.6	862.8	-0.4
- พลอย	188.8	224.3	230.9	266.5	18.8	230.9	15.4
- ไข่มุก.	12.2	10.8	21.7	15.7	-11.3	21.7	-27.8
2. เครื่องประดับแท้	1,105.3	1,275.3	1,691	1,718.1	15.4	1,691.0	1.6
3. เครื่องประดับเทียม	87.5	119.3	119.7	160.0	36.3	119.7	33.6
4. อัญมณีสังเคราะห์	12.0	18.1	17.2	42.0	51.4	17.2	144.2
5. ทองคำยังไม่ขึ้นรูป	402.3	145.2	224.8	508.2	-63.9	224.8	126.1
6. โลหะมีค่าและของที่หุ้มด้วยโลหะมีค่า	68.2	89.4	64.5	74.4	31.1	64.5	15.4
รวม	3,353.4	3,643.9	4,348.1	4,785.9	5.2	22.2	12.7

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์, 2550

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมารัฐบาลมีนโยบายที่สนับสนุนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การที่ประเทศไทยเข้าร่วมโครงการรับรองการนำเข้าส่งออกเพชรที่ยังไม่ได้เจียระไนภายใต้ข้อตกลง Kimberley Process กรมสรรพากรออกประกาศยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มอัญมณี ทองคำขาว ทองขาว เงิน และพาราเดียม กระทรวงอุตสาหกรรมดำเนินโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการที่เข้าไปลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมอัญมณี (Gemopolis) และสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับร่วมกับมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ประสบความสำเร็จในการจัดทำมาตรฐานการเทียบสีอัญมณี 7 ชนิด ซึ่งคาดว่าจะนโยบายเหล่านี้จะสามารถทำให้อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้ขยายตัวสูงขึ้น หลังจากที่มีอัตราหดตัวมาตั้งแต่ พ.ศ.2546 เรื่อยมาจนถึง พ.ศ.2547

รูปที่ 1.1 อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย พ.ศ. 2546 -2550

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์, 2550

แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น พบว่าประเทศไทยสูญเสียส่วนแบ่งในตลาดสำคัญหลายตลาด โดยเฉพาะสินค้าพลอยซึ่งไทยเป็นผู้นำในตลาดโลก โดยสูญเสียส่วนแบ่งในตลาดสหภาพยุโรปและญี่ปุ่นให้กับประเทศอินเดียและฮ่องกงมากขึ้น เพราะข้อจำกัดสำคัญหลายประการ ทั้งในด้านการผลิตซึ่งขาดแคลนวัตถุดิบและการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ล้าสมัย ด้านการออกแบบซึ่งผู้ประกอบการไทยจำนวนมากยังผลิตตามแบบของผู้ซื้อ ทำให้ขาดโอกาสใน

พัฒนาทั้งในด้านการออกแบบสินค้า เครื่องหมายการค้า และในด้านการตลาด นอกจากนี้ยังมี ปัญหาขาดแคลนเงินลงทุนของผู้ประกอบการไทยที่เป็นกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม(SME) โดยในปัจจุบันมีผู้ประกอบการเพียง 2 รายเท่านั้นที่มีการระดมทุนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ บริษัทแพนด้าจิวเวลรี่ จำกัด (มหาชน) บริษัทสว่างอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับต้องใช้งบลงทุนหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก เพราะเป็น อุตสาหกรรมที่วัตถุดิบมีมูลค่าสูง โดยในปัจจุบันผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนี้จะมีการใช้เงินทุน หมุนเวียนทั้งที่เป็นของตนเอง และกู้ยืมมาจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการกู้ยืมนอกระบบหรือ ภายในระบบ (ธนาคารพาณิชย์)

โดยในแต่ละปี ผู้ผลิตเครื่องประดับอัญมณีไทยต้องมีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ ในปี 2550 มีมูลค่าการ นำเข้าสูงถึง 4,117.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อยู่ในอันดับ 9 ของสินค้านำเข้าที่สำคัญของประเทศไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ, 2551) และเมื่อนำมาผ่าน กระบวนการเจียรไนและประดิษฐ์เป็นเครื่องประดับอัญมณีสำเร็จรูปแล้วส่งออกไปขายยัง ต่างประเทศ มีมูลค่าการส่งออกเป็นเงินรวมถึงกว่า 5,382.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมทั้งราคา วัตถุดิบมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะทองคำ ซึ่งทำให้การผลิตนั้นจำเป็นต้องใช้เงินทุนในการผลิตสูง มาก

เนื่องจากระบบสถาบันการเงินยังไม่ยอมรับอัญมณีและเครื่องประดับในการประกันเงินกู้ เช่นเดียวกับสินค้าเกษตรหรืออสังหาริมทรัพย์ เพราะการตีค่าต้องอาศัยความชำนาญและ ประสบการณ์ ทำให้ที่ผ่านมาการหาแหล่งเงินทุนต้องอาศัยทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ประกอบการใน การค้าประกันเงินกู้ ในขณะที่ต้องการเงินทุนในการจัดหาวัตถุดิบ มีผลให้การพัฒนาและการ ขยายตัวของอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างจำกัด การจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank) จึงถือเป็น ทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาด้านเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและ เครื่องประดับ

เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ควรมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank) คือ หลังจากที่เกิดวิกฤตการเงินในปี 2540 เป็นต้นมา ธนาคารพาณิชย์มีความระมัดระวังความเสี่ยง อย่างมาก (Risk averse) มีผลให้การปล่อยสินเชื่อลดลง รวมถึงการลดวงเงินสินเชื่อจนเกิดเป็น ภาวะสินเชื่อหดตัว (Credit crunch) ในหลายปีต่อมา เพื่อบรรเทาปัญหาการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อที่ ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ซึ่งการจัดตั้งธนาคารอัญมณีจะสามารถเข้ามาทดแทนในส่วนนี้ได้

ดังนั้นจึงควรศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank) ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนและวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมได้ และทำให้อุตสาหกรรมนี้มีศักยภาพในการผลิตสูงขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลที่คาดว่าจะได้รับจากจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank)
2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank)

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับด้านเงินทุนในประเทศไทย
2. ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์จากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank)

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ธนาคารอัญมณี (Gems Bank) มีลักษณะคล้ายกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป แต่มีบริการเฉพาะด้านให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เช่น การบริการให้กู้ยืมเงิน การบริการรับซื้อหรือขายอัญมณีที่เจียระไนแล้ว เป็นต้น

2. ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันได้กำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น การให้กู้ยืม ซื้อขายหรือเก็บเงินตามตัวเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ ทั้งนี้จะประกอบธุรกิจประเภทอื่นๆ อันเป็นประเพณีของธนาคารพาณิชย์ด้วยก็ได้ สำหรับธนาคารพาณิชย์ คือ ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการธนาคารพาณิชย์ด้วย (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2551)

3. เงินทุนที่ใช้ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับประกอบด้วย

3.1 เงินทุนเพื่อการลงทุนในโรงงาน เครื่องจักร และอุปกรณ์ เงินทุนจะขึ้นอยู่กับประเภทการผลิตและกำลังการผลิตของแต่ละโรงงาน ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดขนาดของโรงงานและลักษณะของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

3.2 เงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินงาน เป็นเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงาน เช่น ค่าวัสดุดิบ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายภายในโรงงาน

1.5 แหล่งข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปี 2543

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนและวัสดุดิบให้แก่อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
2. รัฐบาลสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนานโยบายเพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับได้มากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่เกิดจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีต้องใช้อุทธรณ์ทั้งหมด 3 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์ การบริหารสินเชื่อ และการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการธนาคาร ทฤษฎีด้านโครงสร้างปัจจัยการผลิตและโครงสร้างต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ และทฤษฎีสุดท้าย คือ ทฤษฎีตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ซึ่งทั้ง 3 ทฤษฎีมีรายดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีธนาคารพาณิชย์ การบริหารสินเชื่อ และการบริหารความเสี่ยง

2.1.1 ความหมายและหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์

2.1.1.1 ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น รับฝากเงินหรือให้กู้ยืม ชื้อขายหรือเก็บเงินตามตัวแลกเปลี่ยนหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด เป็นต้น (สุรศักดิ์ บุญนาค และ วณี ช้อยเกียรติกุล, 2541: 112)

2.1.1.2 หน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่หลายอย่างดังต่อไปนี้ (วเรศ อุปาทิก, 2541: 120)

1) หน้าที่การให้บริการแก่สังคม ได้แก่ รับเงินฝากประเภทต่างๆ และจ่ายเงินตามพันธะผูกพัน เรียกเก็บเช็ค ดราฟต์ และตราสารทางการเงินให้แก่ลูกค้า ออกเลตเตอร์ออฟเครดิตให้แก่ลูกค้าและอวัลตัวเงินให้แก่ลูกค้า การให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ และจัดหาสภาพคล่องให้แก่เครื่องมือเครดิตโดยวิธีการต่างๆ เช่น เป็นผู้ค้ำประกัน การขายหุ้นต่างๆ เป็นผู้ซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นต้น

2) การสร้างและทำลายเงินฝาก

2.1.2 อำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีต่อธนาคารพาณิชย์

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมการดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในระบบเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลต้องให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแลในกิจกรรมดังต่อไปนี้

1) ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดอัตราเงินสัดสำรองตามกฎหมายของระบบธนาคารพาณิชย์ กำหนดอัตราส่วนของการถือครองสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่อเงินฝากและการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งจัดระบบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร และให้บริการโอนเงินระหว่างส่วนกลางและภูมิภาค

2) ทำหน้าที่ให้กู้ยืมแก่ระบบธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทยไม่มีสถาบันประกันเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงต้องพึ่งพาอาศัยธนาคารแห่งประเทศไทยในบางครั้ง โดยถือว่าได้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ให้กู้แหล่งสุดท้าย โดยวิธีการปฏิบัติที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมมีทั้งหมด 3 วิธี คือ ให้กู้ยืมโดยมีหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นประกัน ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล ให้กู้ยืมโดยวิธีรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน และให้กู้ยืมในรูปของการทำสัญญารับซื้อคืน โดยรับซื้อคืนพันธบัตรรัฐบาลเป็นการชั่วคราว และสัญญาจะขายคืนให้ในระยะเวลาสั้น

2.1.3 การบริหารสินเชื่อ

2.1.3.1 หลักทั่วไปในการจัดการสินเชื่อ (ภิเชก ชัยนิรันดร์, 2544)

ในการจัดการสินเชื่อจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การปล่อยสินเชื่อและการเรียกเก็บหนี้ โดยใช้กระบวนการดังต่อไปนี้

2.1.3.1.1 การพิจารณาปล่อยสินเชื่อ

1) การหาลูกค้าสินเชื่อใหม่ แต่เดิมผู้ขอสินเชื่อจะเข้ามาหาผู้ให้สินเชื่อ แต่เนื่องจากสภาพการค้าปัจจุบันมีการแข่งขันกันมาก ทำให้ธนาคารต้องแย่งลูกค้ากัน ดังนั้นสินเชื่อสามารถเริ่มได้จากทั้งสองฝ่าย

2) แบบคำขอสินเชื่อ ผู้ขอสินเชื่อจะเป็นผู้กรอกแบบคำขอสินเชื่อเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้ให้สินเชื่อ

3) การสัมภาษณ์ผู้ขอสินเชื่อซึ่งจะเป็นข้อมูลสินเชื่อเบื้องต้นโดยตรงระหว่างผู้ขอสินเชื่อและผู้ให้สินเชื่อ

4) สืบสวนหาข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการสอบถามหรือรายงานที่นำเสนอต่อสาธารณะชน จากสถาบันหรือธุรกิจที่ให้บริการด้านจัดหาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อ อาจจะเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับบัญชีของผู้ขอสินเชื่อระหว่างกัน หรือการจัดตั้งศูนย์กลางสินเชื่อ (เครดิต บูโร) และจากการตรวจสอบและวิเคราะห์งบการเงินของผู้ขอสินเชื่อ

5) การวิเคราะห์สินเชื่อทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณหลังจากได้ข้อมูลที่ต้องการแล้ว โดยใช้เกณฑ์ C's Policy (6C) และการวิเคราะห์งบการเงิน

6) กำหนดวงเงินสินเชื่อ (Credit Lines and Limit) ควรให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า แต่ไม่มากเกินไปความสามารถในการชำระหนี้

7) การจัดทำรายงานเพื่อสรุปผลของการตัดสินใจและข้อเสนอแนะ ควรทำรายงานไม่เกิน 2-3 หน้ากระดาษ และอ้างอิงเฉพาะอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

8) การจัดทำเพิ่มสินเชื่อ เป็นการเก็บข้อมูลต่างๆ สำหรับลูกค้า และติดตามปรับปรุงข้อมูลสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยง

9) แจ้งผลการปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้า

2.1.3.1.2 การเรียกเก็บหนี้

ต้องศึกษาถึงระบบการติดตามบัญชีลูกหนี้ที่ดีและมีประสิทธิภาพเสียก่อน การเรียกเก็บหนี้เป็นงานที่ทำหายและต้องใช้ความสามารถสูง โดยเฉพาะเรื่องจิตวิทยา

2.1.3.2 การวิเคราะห์สินเชื่อ

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

2.1.3.2.1 การวิเคราะห์ตามหลัก 3P's

1) วัตถุประสงค์ในการกู้ (Purpose) ต้องรู้ว่าเงินที่ธนาคารปล่อยให้ลูกค้าไปนั้นจะเอาไปทำอะไร เมื่อรู้วัตถุประสงค์จะรู้ว่าลูกหนี้จะมีวิธีชำระหนี้ได้อย่างไร

2) วิธีการชำระหนี้ (Payment) จากการดูวัตถุประสงค์ต่างๆแล้ว ธนาคารจะพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และวิธีการชำระหนี้ได้อย่างไร เช่น ถ้ากู้เป็นเงินระยะสั้นสำหรับการหมุนเวียนปกติ ลูกหนี้สามารถชำระเงินได้ภายในระยะเวลาอันสั้น เพราะเป็นการนำเงินที่เป็นส่วนกำไรจากการดำเนินการหลักของกิจการมาชำระหนี้ (Self liquidating loan) ส่วนถ้าเป็นการปล่อยกู้ระยะยาว ต้องใช้ระยะเวลายาวนานโดยกำหนดชำระเป็นปีๆเรียกว่า Repayment Schedule

จุดสำคัญคือ ขอให้ชำระหนี้ให้ได้จำนวนที่กำหนดและในเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ธนาคารเองจะเป็นผู้พิจารณาว่า ลูกค้าสามารถกระทำตามที่กำหนดมาใน Repayment schedule หรือไม่

3) การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการผิดชำระหนี้ (Protection) เมื่อลูกค้าจะขอกู้เงิน ธนาคารจะพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และวิธีการชำระหนี้ จากนั้นก็ทำการประเมินความเสี่ยงว่ามีโอกาสที่จะไม่ได้รับการชำระหนี้สูงหรือไม่ สามารถป้องกันความเสี่ยงได้หลายวิธีคือ ให้ผู้กู้จัดหาผู้ค้ำประกันที่ธนาคารเชื่อถือได้หรือการจำนำหรือจำนองทรัพย์สิน คือ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และเครื่องจักร

2.1.3.2.2 การวิเคราะห์ตามหลักการของ 6 C's

6 C's คือ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่าธุรกิจของผู้ขอสินเชื่อหรือลูกหนี้มีความสามารถเพียงพอในการชำระหนี้ในอนาคตหรือไม่ ทั้งนี้ในการปล่อยกู้ของธนาคาร เป้าหมายหลักคือการทำกำไรที่ได้รับดอกเบี้ยและเงินต้นคืน ดังนั้น ธนาคารย่อมไม่ได้มุ่งหวังในสินทรัพย์ที่นำมาค้ำประกันเป็นหลักแต่ต้องการความมั่นใจว่า ธุรกิจที่ปล่อยสินเชื่อไปนั้นจะไม่บิดพลิ้วในการชำระหนี้

องค์ประกอบของ 6C's มีดังนี้

1) ความตั้งใจจริง (Characteristics) เป็นคุณสมบัติทางด้านจิตใจและพฤติกรรมของลูกหนี้ ซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจในการชำระหนี้ (Willing to pay)

เป็นการพิจารณาในเรื่องของพฤติกรรมการใช้ชีวิต ธุรกิจ การงาน รวมถึงความรับผิดชอบของผู้ขอสินเชื่อหรือลูกหนี้ ถือเป็น การวิเคราะห์ลักษณะนิสัย

การวิเคราะห์ความตั้งใจจริงในการชำระหนี้คั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก เพราะถ้าลูกค้าหรือลูกหนี้ขาดคุณสมบัติด้านความซื่อสัตย์สุจริตแล้วจะนำมาซึ่งผลเสียต่อธนาคาร

กรณีของสินเชื่อส่วนบุคคล จะพิจารณาการงานที่ทำอยู่ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน พิจารณาว่าลูกค้าทำงานอยู่ในองค์กรที่มีชื่อเสียงมั่นคงหรือไม่ นอกจากนี้ยังพิจารณาในเรื่องของตำแหน่ง ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ เพื่อย้ำถึงสภาพคล่องในงาน และโอกาสแห่งการมีรายได้อย่างต่อเนื่อง

กรณีอยู่ในส่วนธุรกิจ จะพิจารณาในเรื่องของการดำเนินธุรกิจที่ผ่านมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่ามีปัญหาในการดำเนินการหรือไม่ มีประวัติบริหารอย่างไร ตรวจสอบประวัติการชำระหนี้ที่มีอยู่เดิม ถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด หากผู้กู้มีประวัติเสียมาก่อนก็เป็นไปได้ที่จะมีโอกาสที่จะไม่จ่ายหนี้ที่สูง

2) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) เป็นคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อทางด้านความสามารถหรือสมรรถภาพในการหารายได้ให้เพียงพอที่จะชำระหนี้ (Ability to pay) หรือ (Capacity to pay) โดยวัดได้จากการดูว่าผู้ขอสินเชื่อจะทำการชำระหนี้และดอกเบี้ยได้ตามที่ธนาคารกำหนดไว้ ซึ่งโดยปกติแล้วเงินที่จะนำมาชำระควรเป็นเงินรายได้จากการประกอบธุรกิจแต่ละครั้งมาชำระคืนเงินกู้ได้โดยถูกต้อง ธนาคารถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่จะต้องได้ชำระคืนเงินกู้ได้โดยถูกต้องจากกำไรที่ธุรกิจนั้นหามาได้

การพิจารณารายได้ของผู้กู้ อาจแบ่งเป็นประเภทส่วนบุคคลและธุรกิจ ความสามารถในการชำระหนี้ควรรวมถึงการศึกษาถึงพื้นฐานหรือความเป็นมาของผู้ขอสินเชื่อและหรือผู้บริหารในกิจการที่ขอสินเชื่อด้วย เช่น ความรู้และประสบการณ์ในธุรกิจนั้นๆ ความสมดุลของฝ่ายบริหาร เป็นต้น

ส่วนด้านธุรกิจ รายได้จากการขายสินค้าและบริการเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาสินเชื่อของธนาคาร ควรต้องทราบถึงระดับการขายว่าเหมาะสมกับทุนที่ทางกิจการนำมาลงหรือไม่ เป็นต้น โดยความสามารถของธุรกิจอาจดูได้จากรายงานของธุรกิจนั้นๆ เช่น งบการเงิน ถ้ารายงานเก่าที่ผ่านมาแสดงการขยายตัวในการดำเนินงานและกำไรอย่างสม่ำเสมอและการจ่ายชำระหนี้เพื่อได้รับส่วนลดหรือเมื่อครบกำหนดตลอดมา ก็อาจสรุปได้ว่าความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการอยู่ในระดับที่ดี

3) ทุน (Capital) คือ การพิจารณาความเข้มแข็งทางการเงิน สามารถวัดได้จากส่วนของทุน (Equity) หรือสิ่งของ ทรัพย์สิน เงินทองที่ผู้ประกอบการนำมาลงไว้ในธุรกิจ หากพิจารณาอัตราหนี้สินต่อทุน (Debt/Equity ratio) กรณีอัตราส่วนต่ำย่อมปลอดภัยต่อผู้ให้กู้มากกว่าอัตราส่วนที่สูง

4) หลักประกัน (Collateral) เป็นแหล่งในการชำระเงินคืนแหล่งที่สอง (Secondary source) ที่รองรับกรณีของลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ถือเป็นสินทรัพย์ที่ธนาคารสามารถเข้าถือและจำหน่าย แต่ถือเป็นปัจจัยรองๆ ลงมาในการพิจารณาสินเชื่อ เพราะหากลูกหนี้ไม่มีความตั้งใจในการชำระหนี้หรือไม่มีความสามารถในการชำระหนี้แล้ว ก็แทบจะไม่ต้องพิจารณาในส่วนของข้อนี้เลย

หลักประกันต้องมีสภาพคล่องสูงในการเปลี่ยนเจ้าของ ย่อมหมายถึงหลักประกันตั้งอยู่ในทำเลที่ดีและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ หลักประกันสินเชื่อนั้นมีหลายอย่าง ลูกค้าน่าจะจัดหาหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างต่อธนาคารในรูปการจำนอง จำน่า หรือค้ำประกัน ในการจำนองค้ำแห่ง ลูกหนี้จะต้องส่งมอบค้ำแห่งให้ธนาคารเก็บ

รักษาไว้ในห้องมั่นคงของธนาคารและทำสัญญาจำนำ ระบุรายละเอียดของทองคำแท่งที่จำนำไว้ในแบบฟอร์มโดยเฉพาะ

ในหลายๆกรณีธนาคารอาจยินดีปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้าโดยมีผู้ค้ำประกันเพียงอย่างเดียวหรืออาจใช้ประกันเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงดี เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ ธนาคารจะยอมรับบุคคลค้ำประกันจะต้องตรวจสอบว่าผู้ค้ำประกันมีหนี้สินหรือค้ำประกันไว้หลายๆแห่งหรือไม่ นอกจากการค้ำประกันโดยบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลทั่วไปแล้ว อาจมีธนาคารค้ำประกัน เช่น กรณีของเลตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of credit) หรือเลตเตอร์ออฟการันตี (Letter of guarantee) หรือการรับรองตัวแลกเงินหรือการอ่าวัลเช็ค เป็นต้น

5) สภาพการณ์ (Condition) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Business Environment) ซึ่งมีหลายๆสภาพแวดล้อมแล้วแต่ปัจจัยใดจะมีผลต่อธุรกิจประเภทหนึ่งๆมากที่สุด ในขณะที่นั้นถือเป็นสภาพภายนอกซึ่งอยู่นอกเหนืออำนาจการควบคุมทั้งของผู้ให้และผู้ขอสินเชื่อ อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อความเสี่ยงในการให้สินเชื่อได้ สภาพการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจทั้งระยะสั้นและระยะยาวจะต้องนำมาเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาถึงผลกระทบที่จะมีต่อความสามารถในการชำระหนี้และเงินทุนของกิจการ ฝ่ายบริหารสินเชื่อต้องทันต่อสถานการณ์เหล่านี้เสมอ ซึ่งต้องพิจารณาตัวอย่างของปัจจัยเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ การเมือง เงื่อนไขการแข่งขันทางการค้า และสถานการณ์ตลาดเงิน

6) ประเทศคู่ค้าของลูกค้า (Country) เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ประเทศไทยต้องอาศัยการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ ในการพิจารณาสินเชื่อสำหรับผู้ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ จะต้องวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงของประเทศที่ผู้ส่งออกไปขาย ซึ่งความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอาจได้แก่ ภาวะการเมือง ภาวะเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งนโยบายการค้าของประเทศนั้นๆ ดังนั้นเจ้าหน้าที่สินเชื่อต้องค้นคว้ารายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับประเทศที่ผู้ขอสินเชื่อทำการค้าอยู่เป็นประจำมาประกอบการพิจารณาด้วย

2.1.4 เกณฑ์การพิจารณาเบื้องต้นในการวิเคราะห์สินเชื่อ
(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, 2528)

2.1.4.1 วัตถุประสงค์และนโยบายในการให้สินเชื่อของกิจการ

เป็นความต้องการและแนวทางที่ผู้บริหารสินเชื่อวางไว้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อนำไปปฏิบัติ โดยพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ประการ คือ กฎหมายที่จะควบคุมการปฏิบัติงานของธุรกิจและนโยบายของกิจการที่กำหนดโดยคณะกรรมการบริหารกิจการ ดังนั้นถ้าผู้ขอสินเชื่อ

รายได้มีวัตถุประสงค์ที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์และนโยบายของผู้ให้สินเชื่อก็จะได้แจ้งให้ทราบพร้อมเหตุผลเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาทั้ง 2 ฝ่าย

2.1.4.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เรื่องของผู้บริหารงานด้านสินเชื่อควรทราบคือ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่อยู่ในรูปกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายในลักษณะของพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา หรือแม้แต่ประกาศคำสั่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแหล่งอ้างอิงที่สำคัญเบื้องต้น ประกอบกับตำรากฎหมายหรือบทความในวารสารวิชาการต่างๆที่ขยายความในกฎหมายก็เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ความรอบรู้หรือความสนใจต่อกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ ย่อมเป็นเครื่องช่วยอย่างมากในการตัดสินใจของผู้บริหารให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องตามแนวบรรทัดฐานที่มีอยู่และยังเป็นเครื่องมือสนับสนุนเหตุผลเพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจขั้นสุดท้ายอีกด้วย ซึ่งอาจจัดแยกเป็นหมวดหมู่ดังนี้

1) กฎหมายหลักที่ควบคุมการประกอบการ ได้แก่ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน เช่น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2485 พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.2475 พระราชบัญญัติดอกเบี้ยให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ.2523 รวมทั้งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ.2522

2) บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งความรู้พื้นฐานในการประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นี้จัดว่าเป็นหลักทั่วไปที่ควรทราบ เช่น บทบัญญัติในเรื่องหนี้ การฝากทรัพย์ จำนอง จำน่า เอกเทศสัญญาโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับบัญชีเดินสะพัดและตัวเงิน เป็นต้น

3) ระเบียบ คำสั่งของกระทรวงการคลัง หรือธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์การควบคุมการบริหารงานของสถาบันการเงิน และมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านกิจการธนาคาร

4) กิจการหรือนิติกรรมที่อยู่นอกขอบเขตของกฎหมายหลักซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น หลักปฏิบัติในด้านการค้าและการเงินระหว่างประเทศ ในเรื่องเลตเตอร์ออฟเครดิตหรือทรัสต์รีซีพ ตลอดจนการให้บริการในรูปแบบบัตรเครดิต เหล่านี้ล้วนแต่มีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความถูกต้องของกฎหมายเฉพาะกรณีการเทียบเคียงกฎหมายก็หาความแน่นอนได้ยาก ดังนั้นขอบเขตของกฎหมายเกี่ยวกับสถาบันการเงินจึงกว้างขวางไปด้วย

2.1.4.3 การพิจารณาค่าขอสินเชื่อเบื้องต้น

- 1) โครงการที่เสนอขอสินเชื่อนั้นมีทางบรรลุผลสำเร็จหรือไม่
- 2) วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อตรงกับหลักเกณฑ์ของกิจการหรือไม่
- 3) ปริมาณเงินให้กู้ยืมของกิจการที่ให้สินเชื่อมีเพียงพอหรือไม่
- 4) ต้นทุนของเงินทุนสูงเกินไปที่จะนำมาให้กู้ต่อหรือไม่
- 5) วงเงินกู้ยืมกับทุนประกอบการของผู้ขอสินเชื่อ อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะหรือไม่
ถ้าจะขอสินเชื่อด้วยทุนประกอบการจำนวนน้อย ผู้ให้สินเชื่อย่อมจะมีความเสี่ยงมาก
- 6) หลักทรัพย์ที่ประกันการกู้ยืม มีเพียงพอคุ้มกับความเสี่ยงในการให้สินเชื่อหรือไม่

ทั้ง 6 ข้อเป็นพื้นฐานที่ต้องดำเนินการสำหรับการพิจารณาสินเชื่อในขั้นแรก ก่อนที่จะอนุมัติสินเชื่อในรายหนึ่งรายใดก็ตาม ควรพิจารณาแล้วว่าโครงการนั้นจะทำให้กิจการมีความเสี่ยงน้อยที่สุด และมีค่าใช้จ่ายในการให้สินเชื่อตลอดถึงการเรียกเก็บหนี้ต่ำที่สุดด้วย อย่างไรก็ตาม การรวบรวมข้อมูลและข่าวสารจากแหล่งต่างๆตามที่กล่าวมาแล้วนั้น เพื่อช่วยให้นักวิเคราะห์สินเชื่อได้มีข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจให้สินเชื่อ การจะพิจารณาให้สินเชื่อแก่ลูกค้ารายใดจะพึงเล็งไปที่ลูกค้ารายนั้นว่ามีค่าควรแก่การให้สินเชื่อ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่เรียกว่า C's policy เช่น ธุรกิจการค้า กรณีเช่นนี้อาจพิจารณาได้จากการชำระหนี้ในอดีต สภาพความเป็นอยู่ และความสามารถในการหารายได้ของผู้บริโภค

2.1.5 การประเมินค่าความเสี่ยงในสินเชื่อ

ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากสินเชื่อสามารถแบ่งได้เป็นความเสี่ยงทางศีลธรรมจรรยา (Moral risks) ความเสี่ยงทางธุรกิจ (Business risk) หรือความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risk) โดยในการให้สินเชื่อกับผู้บริโภค มักจะพิจารณาความเสี่ยงทางศีลธรรมจรรยา มากกว่าให้สินเชื่อประเภทอื่นๆ

การประเมินค่าความเสี่ยงของธุรกิจเป็นเครื่องแสดงถึงคุณค่าของความน่าเชื่อถือ (Credit worthiness) และฐานะทางการเงินของธุรกิจในช่วงระยะเวลาหนึ่งซึ่งกำหนดระดับของความเสียหายไว้ นอกจากจะทำให้ทราบถึงคุณค่าทางสินเชื่อของลูกค้าหนึ่งแล้วยังสามารถที่จะช่วยให้ช่วยในการกำหนดว่าจะให้กู้ยืมเงินมากน้อยเพียงใด

ปัจจัยที่นำมาพิจารณาในการจัดระดับความเสี่ยงในสินเชื่อดีดังนี้

2.1.5.1 ฐานะการเงินที่ผ่านมา ซึ่งจะพิจารณาจาก

- 1) ประวัติการชำระหนี้ของธุรกิจ
- 2) งบการเงิน ความสามารถในการชำระหนี้และความคล่องตัว
- 3) ความสามารถในการบริหารทางการเงิน

2.1.5.2 สถานะของธุรกิจในปัจจุบัน โดยพิจารณาจาก

- 1) งบการเงิน ความสามารถในการทำกำไร การกู้ยืมและทรัพย์สินที่มีอยู่
- 2) เงินทุนของธุรกิจเหล่านั้น เช่น กู้จากธนาคารหรือมีเจ้าหนี้การค้ามาก
- 3) สภาพของการแข่งขันของธุรกิจนั้น และส่วนแบ่งตลาด (Market share)
- 4) ความสามารถของผู้บริหาร

2.1.5.3 การดูแนวโน้มของธุรกิจในอนาคต โดยดูความโน้มเอียงของธุรกิจว่าเป็นไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ ในกรณีที่ไม่สามารถคาดคะเนอนาคตของธุรกิจได้ จะมีส่วนทำให้ระดับของความเสียหายไม่ดีกว่าที่ควร

จากปัจจัยข้างต้น เมื่อเราพิจารณาในเรื่องของความเสียหายแล้วเราสามารถที่จะประเมินค่าของความเสียหายได้หลายรูปแบบดังนี้

- 1) การประเมินความเสี่ยงที่นิยมใช้ Credit Rating Agencies โดยจะใช้สัญลักษณ์ของตัวอักษรภาษาอังกฤษเป็นเครื่องแสดงถึงความเสี่ยงตามลำดับ ซึ่งเข้าใจง่าย
- 2) การประเมินความเสี่ยงที่ใช้กันสำหรับธนาคาร จะมีการแบ่งออกเป็น 5 ประเภทตามความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้สูญ (Default risk) ดังนี้

2.1) Current คือ หนี้ที่จะสามารถชำระคืนได้ตามตารางเวลาและเป็นที่ยอมรับของธนาคารได้ในเรื่องของความเสียหาย

2.2) Especially Mentioned คือ หนี้ที่อาจจะมีปัญหาเพียงเล็กน้อยบางประการ เช่น เอกสารไม่สมบูรณ์

2.3) Substandard เป็นหนี้ที่มีโอกาสเป็นหนี้สูญ แต่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ ทางธนาคารจะกำหนดว่าสินเชื่อบริษัท Substandard นี้สามารถที่จะเป็นหนี้สูญได้ประมาณ 20%

2.4) Doubtful เป็นหนี้ที่มีโอกาสเป็นหนี้สูญสูงประมาณ 50%

2.5) Loss เป็นหนี้ที่ถูกจัดชั้นว่าจะไม่สามารถเก็บหนี้ได้เลย หนี้ประเภทนี้จะถูกกำจัดออกไปจาก Portfolio

ธนาคารหลายแห่ง จะถือว่าหนี้ 3 ประเภท Substandard Doubtful และ Loss เป็นการจัดระดับหนี้ที่คาดว่าจะสูญ (Adversely classified assets)

3) การประเมินความเสี่ยงแบบ Credit scoring คือ กระบวนการวัดความเสี่ยงของสินเชื่อโดยวิธีการให้คะแนนโดยจะมีการตั้งปัจจัยต่างๆเป็นเกณฑ์ในการให้คะแนน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญที่แตกต่างกัน จึงมีการให้น้ำหนักในแต่ละปัจจัยไม่เท่ากัน ซึ่งวิธีนี้มักจะถูกใช้สำหรับผู้ให้บริการ Credit card

ในการคิดอัตราดอกเบี้ยจากความเสียหายของสินเชื่อ ปกติธนาคารหรือบริษัทเงินทุนจะมีชั้นของความเสี่ยงที่กำหนดไว้ว่าห้ามเกินชั้นที่กำหนด หากเกินทางธนาคารย่อมไม่ปล่อยสินเชื่อให้ แต่หากความเสี่ยงต่ำกว่าขีดจำกัดชั้นบนสุดที่จะรับได้ ทางธนาคารก็สามารถให้สินเชื่อได้ ทั้งนี้ทางธนาคารย่อมคิดดอกเบี้ยสูงสำหรับสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงและคิดดอกเบี้ยต่ำสำหรับสินเชื่อที่มีความเสี่ยงต่ำ

ในกรณีของบริษัทเงินทุนมักจะมีขีดจำกัดบนของความเสี่ยงที่สูงกว่าธนาคาร ซึ่งเป็นไปได้ว่าสินเชื่อบางรายที่ธนาคารปฏิเสธแต่บริษัทอาจจะยอมรับในอัตราดอกเบี้ยที่สูง เพื่อเป็นการชดเชยความเสี่ยงของสินเชื่อที่บริษัทเงินทุนยอมรับ

2.1.6 ความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์

2.1.6.1 ประเภทความเสี่ยงของการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์
(กรรณิการ์ ลิปตพัลลภ, 2534: 18-21)

ความเสี่ยงของธุรกิจธนาคารเกิดจากความไม่แน่นอนของผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน สามารถวัดในเชิงปริมาณได้จากความแปรปรวนของกำไรต่อสินทรัพย์โดยรวม หรือจากกำไรที่สามารถจ่ายคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นในรูปเงินปันผล ความไม่แน่นอนนี้เกิดจากการขาดความรู้ อย่างชัดเจนในการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต ขาดความสามารถในการคาดคะเนได้อย่างแม่นยำ โดยสามารถแบ่งความเสี่ยงของธุรกิจธนาคารได้เป็น 6 ประเภท คือ

1) ความเสี่ยงในการให้เครดิต (Credit risk) เงินให้กู้หรือการให้เครดิตเป็นหลักทรัพย์สินชั้นที่ 1 ของธนาคาร (Primary security) ซึ่งหลักทรัพย์ตัวนี้มีโอกาสที่จะมีคุณภาพต่ำลง ทำให้ไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนคืนแก่เจ้าของหลักทรัพย์ คือ ผู้ให้เครดิตหรือธนาคารได้ ซึ่งความ

เสี่ยงในการให้เครดิตเกิดจากผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนเงินต้น ดอกเบี้ย และทำตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับธนาคารได้ หรือถือได้ว่าเป็นความเสี่ยงอันเกิดจากหนี้สูญ (Default risk)

2) ความเสี่ยงในการลงทุน (Investment risk) หมายถึง โอกาสที่จะขาดทุนเนื่องจากการลดลงของมูลค่าสินทรัพย์ระยะยาวซึ่งได้แก่ หุ้นกู้ หุ้นสามัญ หุ้นมีหลักประกันระยะยาวต่างๆที่ธนาคารได้ลงทุนไว้ แล้วไม่สามารถขายหรือไถ่ถอนเมื่อสิ้นระยะเวลาหรือก่อนระยะเวลาด้วยราคาที่น่าพอใจได้ โดยเราสามารถแบ่งประเภทของความเสี่ยงจากการลงทุนได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1) ความเสี่ยงของการลงทุนอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Interest rate risk) ราคาของหลักทรัพย์ระยะยาวที่ออกจำหน่ายประเภทหุ้นกู้ระยะยาวจะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย หมายถึงว่า เมื่อคาดว่าอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ราคาหุ้นกู้ระยะยาวที่ได้ออกจำหน่ายจะลดลง เนื่องจากผู้ลงทุนจะพยายามขายหุ้นกู้ที่ตนมีอยู่ออกไปเพื่อซื้อหุ้นใหม่ซึ่งให้ผลตอบแทนดีกว่า ดังนั้นหากธนาคารได้ลงทุนไว้ในหุ้นกู้ในภาวะที่อัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จะทำให้ธนาคารได้รับผลตอบแทนต่ำกว่าผลตอบแทนจากการลงทุนในหุ้นใหม่ หรือหากธนาคารขายหุ้นเก่าก็ไม่สามารถขายได้ราคาเพราะในตลาดขณะนั้นผู้ลงทุนมีอุปสรรคในการซื้อหุ้นใหม่มากกว่า

2.2) ความเสี่ยงของการลงทุนอันเกิดจากช่วงระยะเวลาการลงทุน (Maturity risk) การลงทุนที่สร้างภาระผูกพันในระยะยาวจะมีความเสี่ยงสูงกว่าการลงทุนในสินทรัพย์ระยะสั้น เนื่องจากในช่วงระยะเวลาการลงทุนที่ยาวนานอาจเกิดเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงได้อย่างมากมาย ซึ่งมีอิทธิพลต่อมูลค่าสินทรัพย์ที่ลงทุนไปแล้ว ทำให้ราคาของสินทรัพย์เมื่อขายหรือเมื่อครบกำหนดไถ่ถอนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เช่น การลงทุนในหุ้นกู้ระยะยาว 5-10 ปี เนื่องจากขณะที่ตัดสินใจลงทุนนั้น คาดว่าผลตอบแทนหรืออัตราดอกเบี้ยในตลาดช่วง 5-10 ปีข้างหน้าจะลดลง ซึ่งหากเหตุการณ์ผิดพลาด อัตราดอกเบี้ยกลับเพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลมีการลดค่าเงินบาทและใช้มาตรการทางการเงินเพื่อแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ ก็จะทำให้ธนาคารขาดทุนจากการลงทุนได้

2.3) ความเสี่ยงของการลงทุนอันเกิดจากตลาดเพื่อการลงทุนขาดประสิทธิภาพ (Market risk) ทำให้ผู้ลงทุนไม่ได้รับข่าวสารเพื่อการลงทุนได้อย่างทั่วถึงด้วยระยะเวลาที่เท่ากัน และมีผู้ลงทุนบางกลุ่มที่มีอิทธิพลในการบิดเบือนราคาหลักทรัพย์ที่ลงทุนตลาดไม่เป็นการแข่งขันสมบูรณ์ จะทำให้สถาบันธนาคารที่มีขนาดเล็ก บุคลากรและผู้บริหารไม่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางเกิดความเสียเปรียบธนาคารขนาดใหญ่ที่มักจะได้รับข้อมูลภายใน

3) ความเสี่ยงอันเกิดจากสภาพคล่อง (Liquidity risk) ลักษณะธุรกิจประเภทสถาบันการเงินจะต้องมีสภาพคล่องสูงกว่าธุรกิจอื่นๆ ปัญหาการขาดสภาพคล่องของกิจการธนาคารจะเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของอุปสงค์การกู้ยืมและความไม่แน่นอนของการขอถอนเงินฝากของผู้ออม ซึ่งทำให้ธนาคารต้องสำรองเงินสดไว้ใช้เพื่อการดำเนินงานจำนวนหนึ่ง นอกเหนือจากที่กฎหมายบังคับ ความเสี่ยงของธนาคารที่เกิดจากการสูญเสียสภาพคล่องนี้เกิดจากการขอถอนเงินฝากหรือการขอกู้ยืมเงินมากกว่าที่ธนาคารได้คาดการณ์ไว้ ทำให้เกิดเงินสดขาดมือไม่พอใช้สำหรับการดำเนินงาน ธนาคารต้องแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากหากธนาคารไม่สามารถจ่ายคืนเงินฝากที่ผู้ออมขอถอนได้ จะส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ชื่อเสียงของธนาคารเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของธนาคารคือ การขายสินทรัพย์สภาพคล่องบางตัวออกหรือต้องทวงถามหนี้สินเก่าที่ธนาคารให้กู้ไปคืนมา หรือโดยการจัดหาแหล่งเงินกู้ระยะสั้น ดอกเบี้ยต่ำจากภายนอกมาแก้ไขปัญหาชั่วคราว ในขณะที่เดียวกันธนาคารก็ไม่สามารถดำรงสภาพคล่องให้สูงเกินไปได้ เนื่องจากการมีเงินสดในมือหรือเงินฝากระหว่างธนาคารสูงจะเสียโอกาสในการลงทุนหาผลตอบแทนที่ดีกว่า

4) ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน (Operating risk) คือ โอกาสที่กำไรของธนาคารลดลงอันเนื่องจากการบริหารงานภายในขององค์กรขาดประสิทธิภาพ ขาดแรงจูงใจ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ขาดความรู้ ขาดเทคโนโลยี เครื่องมือ และปัจจัยการผลิตต่างๆ ทำให้โอกาสการแข่งขันของธนาคารลดลง ความสามารถในการทำกำไรก็จะต่ำลงด้วย

5) ความเสี่ยงจากความไม่ซื่อสัตย์ของพนักงานและผู้บริหาร (Fraud risk) เกิดจากการขาดทุนอันเนื่องมาจากพนักงาน ผู้บริหารทุจริต เช่น มีการให้กู้แก่ญาติพี่น้อง โดยขาดการวิเคราะห์ที่ถูกต้อง การสร้างบัญชีลูกหนี้ที่ไม่มีตัวตนจริงขึ้น การประเมินราคาหลักทรัพย์สูงเกินความเป็นจริง ฯลฯ ทำให้เกิดเป็นต้นทุนแก่ธนาคาร คือ หนี้สูญ นอกจากนี้ยังมีการไม่ซื่อสัตย์อื่นๆ อีก เช่น การยกยอกเงิน การไม่ลงบัญชีการฝากเงินออมของผู้ออม เป็นต้น

6) ความเสี่ยงอันเกิดจากการเสียภาพพจน์ของธนาคาร (Fiduciary risk) ได้แก่ การที่ประชาชนขาดความนิยมในธนาคารนั้นๆ ประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อธนาคาร เนื่องจากธนาคารมุ่งแต่การหากำไร มิได้มองถึงความต้องการของสังคม ขาดคุณธรรมในการดำเนินธุรกิจ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ธนาคารสูญเสียตลาด และความสามารถในการหาผลตอบแทนในระยะยาว

2.1.6.2 แนวทางและเทคนิคการควบคุมความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

แนวทางและเทคนิคการควบคุมความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ซึ่งธนาคารพาณิชย์นำไปปฏิบัติในองค์การปัจจุบัน มีดังนี้

1) การควบคุมโดยการแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties) เป็นการควบคุมโดยไม่ปล่อยให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งปฏิบัติงานโดยลำพังเพียงผู้เดียวตั้งแต่ต้นจนจบ ดังนั้นงานหนึ่งๆจะแบ่งออกเป็นหลายขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน โดยการใช้ผังการจัดองค์การ ผังทางเดินของงาน และระเบียบวิธีปฏิบัติที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และส่งผลให้โครงสร้างการจัดองค์การมีความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น แบ่งแยกหน้าที่ดูแลรักษาเงิน ออกจากหน้าที่การบันทึกบัญชี

2) การควบคุมการปฏิบัติงานโดยสองฝ่าย (Dual Control) เป็นการที่บุคคลหนึ่งเช็คสอบการทำงานของบุคคลอีกคนหนึ่ง และบุคคลทั้งสองร่วมกันรับผิดชอบในรายการที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น การลงลายมือชื่อพนักงาน Teller ร่วมกับพนักงานควบคุม (Supervisor) บนสลิปรับฝากเงินหรือสลิปถอนเงิน เป็นต้น

3) การควบคุมดูแลรักษาทรัพย์สินร่วมกัน (Joint Custody) เป็นการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่อยู่ภายใต้การร่วมรู้เห็นของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และทุกคนต่างต้องรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลป้องกันทรัพย์สิน ปกติใช้กับทรัพย์สินที่มีค่าหรือมีความเสี่ยงต่อความเสียหายได้ง่าย เช่น เงินสด หลักทรัพย์ เอกสารตราสารที่สำคัญ

4) การควบคุมโดยการพิสูจน์ยอดอย่างอิสระ (Independent Balancing) เป็นการควบคุมที่ใช้ประโยชน์จากระบบบัญชีคู่ เพื่อสามารถพิสูจน์สอบยอดกันได้ทุกขณะ การควบคุมโดยการพิสูจน์ยอดเป็นรายบัญชีย่อยหรือบัญชีคุมก็ได้

5) การควบคุมโดยการแจ้งตัวอย่างลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจ (Authorized Signature Control) เป็นการที่ใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบลายมือชื่อเพื่อให้แน่ใจว่าเอกสารหลักฐานนั้นกระทำโดยผู้มีอำนาจที่แท้จริง

6) การควบคุมโดยใช้รหัส (Code Control) เป็นการที่ใช้รหัสที่ออกแบบไว้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นรู้ความลับ และป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น

7) การควบคุมโดยการให้หมายเลข (Number Control) เป็นการควบคุมที่รวมอยู่ในระบบบัญชีแล้ว

8) การกำหนดให้หยุดพักผ่อน (Mandatory Vacations) เป็นการบังคับให้พนักงานที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่มีโอกาสทำการทุจริตได้ง่ายพักผ่อนติดต่อกันอย่างน้อย 7 วันขึ้นไปโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่สำคัญ เช่น ปีบัญชีทุกสิ้นเดือน

9) การโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่การงาน (Job-Rotation) เป็นการบังคับให้พนักงานที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำพ้นจากหน้าที่ไปทำงานอื่น ปกติจะใช้กับงานในหน้าที่บันทึกหรือควบคุมบัญชีเงินฝากหรือเกี่ยวกับเงินสด ในการสับเปลี่ยนหน้าที่มักใช้กับหน้าที่การงานที่ใกล้เคียงกัน โดยวัตถุประสงค์หลักของการสับเปลี่ยนหน้าที่การงาน คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความชำนาญเพิ่มขึ้น ส่วนวัตถุประสงค์รองเพื่อป้องกันการทุจริต

10) การติดตามพฤติกรรมส่วนตัวของพนักงาน (Outside Activities of Personnel) เป็นการติดตามพฤติกรรมหรือทราบความเป็นอยู่ส่วนตัวของพนักงานเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นพิเศษกับลูกค้า หรือไปร่วมทำธุรกิจกับบุคคลภายนอกที่เป็นผู้ติดการพนัน

11) การควบคุมเกี่ยวกับความปลอดภัยทั่วไป เช่น ระบบป้องกันอัคคีภัยและการแจ้งเหตุอัคคีภัย ระบบป้องกันภัยเกี่ยวกับการใช้ลิฟท์

2.2 แนวคิดและทฤษฎีโครงสร้างปัจจัยการผลิตและโครงสร้างต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

2.2.1 โครงสร้างปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

โครงสร้างปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับแสดงให้เห็นว่าในการผลิตสินค้าแต่ละสินค้าประเภทอัญมณีและเครื่องประดับจำเป็นต้องใช้ปัจจัยการผลิตหลักได้บ้าง โดยปัจจัยการผลิตที่สำคัญของสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่

2.2.1.1 **วัตถุดิบ** วัตถุดิบสำคัญที่ใช้ในการผลิต คือ อัญมณีหรือรัตนชาติ และแร่โลหะที่นำมาใช้ในการทำตัวเรือน เครื่องประดับ ซึ่งแร่โลหะมีค่าที่นิยม ได้แก่ ทองคำ เงินและทองคำขาว

2.2.1.2 **แรงงาน** อุตสาหกรรมนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมาก เนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือ ทักษะความชำนาญ และความประณีตของคนเป็นสำคัญ

2.2.1.3 **เงินทุน** เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ เพื่อการลงทุนในด้านโรงงาน เครื่องจักรอุปกรณ์ และเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินงาน (ค่าวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ค่าใช้จ่ายในโรงงาน และอื่น ๆ)

2.2.1.4 เครื่องจักรและอุปกรณ์ ประกอบด้วยเครื่องจักรสำหรับเจียรไนพลอย เครื่องจักรสำหรับเจียรไนเพชร และเครื่องจักรสำหรับทำเครื่องประดับ ทั้งนี้เครื่องจักรสำหรับเจียรไนพลอยไม่มีความซับซ้อนมากนัก สามารถผลิตและจัดหาได้ในประเทศ เพราะการเจียรไนพลอยส่วนใหญ่จะใช้ฝีมือและความชำนาญของแรงงานเป็นสำคัญ ส่วนการเจียรไนเพชรและการทำเครื่องประดับต้องมีความแม่นยำและความประณีต จึงจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตจากต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี อิตาลี และอังกฤษ

2.2.1.5 เทคโนโลยี การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของไทยใช้กรรมวิธีการผลิต และเทคโนโลยีทัดเทียมกับชาติอื่น ๆ นอกจากนี้การเผาพลอยหรือการหุงพลอย ยังเป็นที่ยอมรับว่าสามารถปรับปรุงคุณภาพของพลอยดิบให้มีความงดงาม และมีคุณภาพสูงขึ้น แต่ปัจจุบันอุปกรณ์เหล่านี้มีราคาค่อนข้างสูงเพราะต้องนำเข้าจากต่างประเทศ จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนสูงขึ้นตามไปด้วย

2.2.2 โครงสร้างต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

ต้นทุนการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับสามารถแบ่งได้ตามลักษณะการผลิต คือ การเจียรไนเพชร การเจียรไนพลอย และการผลิตเครื่องประดับมีค่าสำเร็จรูป (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม, 2545: 75-77)

การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับมีต้นทุนในการผลิตที่แตกต่างกันตามประเภทของสินค้าที่ผลิตและขนาดของโรงงาน แต่โดยปกติแล้วต้นทุนวัตถุดิบจะเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนอื่นๆ ทั้งนี้เพราะวัตถุดิบของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับซึ่งได้แก่ อัญมณีและแร่โลหะมีค่า (ทองคำ เงิน และทองคำขาว) เป็นวัตถุดิบที่มีมูลค่าสูง เมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุดิบรายการอื่น

2.2.2.1 ต้นทุนการเจียรไนเพชร

การเจียรไนเพชรมีต้นทุนการผลิตที่สำคัญ คือ ค่าเพชรที่ยังไม่ได้เจียรไน (หรือเรียกกันว่าเพชรดิบ) ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 55 ในปี พ.ศ.2535 เป็นร้อยละ 80 ในปี พ.ศ.2542 ในขณะที่ค่าจ้างแรงงานและค่าใช้จ่ายภายในโรงงานกลับมีแนวโน้มลดลง การเพิ่มขึ้นของต้นทุนค่าเพชรที่ยังไม่ได้เจียรไน สาเหตุหนึ่งมาจากการที่เพชรก้อนที่ยังไม่ได้เจียรไนในตลาดโลกมีราคาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับต้นทุนทางด้านค่าแรงงานมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10-15 ของต้นทุนการเจียรไนเพชรทั้งหมด ส่วนที่เหลือจะเป็นต้นทุนในเรื่องของค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ใช้ในการเจียรไน ตามตารางที่ 2.1

2.2.2.2 ต้นทุนการเจียรไนพลอย

การเจียรไนพลอยมีต้นทุนมากที่สุดในเรื่องค่าวัตถุดิบพลอยที่ยังไม่เจียรไน (หรือเรียกว่าพลอยดิบ) โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 52-65 ของต้นทุนการเจียรไนพลอยทั้งหมด รองลงมาได้แก่ต้นทุนค่าแรงงานที่มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 15-21 ของต้นทุนการเจียรไนพลอยทั้งหมด แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าต้นทุนค่าวัตถุดิบพลอยที่ยังไม่ได้เจียรไนมีสัดส่วนที่น้อยลง (ซึ่งตรงกันข้ามกับการเจียรไนเพชร) สำหรับค่าแรงงานจะมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15 ในปี พ.ศ.2535 เป็นร้อยละ 21 ในปี พ.ศ.2542 การเพิ่มขึ้นดังกล่าวอาจจะเป็นเพราะในปัจจุบันแรงงานในการเจียรไนพลอยที่มีฝีมือและมีความชำนาญมีน้อยลงกว่าในอดีต และมีแรงงานบางส่วนได้ย้ายไปเจียรไนเพชรแทน เนื่องจากมีค่าตอบแทนที่สูงกว่าการเจียรไนพลอย ตามตารางที่ 2.2

2.2.2.3 ต้นทุนการผลิตเครื่องประดับมีค่าสำเร็จรูป

การผลิตเครื่องประดับสำเร็จรูปยังคงมีต้นทุนสูงในส่วนของค่าอัญมณีที่เจียรไนแล้วและค่าโลหะมีค่าที่ใช้ในการผลิต เนื่องจากวัตถุดิบทั้งสองเป็นวัตถุดิบที่มีมูลค่าสูง สำหรับค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตเครื่องประดับมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 12 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด เป็นที่น่าสังเกตว่าในการผลิตเครื่องประดับมีค่าสำเร็จรูปมีโครงสร้างต้นทุนการผลิตที่ไม่เปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลากว่า 8 ปีที่ผ่านมา ตามตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างต้นทุนการเจียรไนเพชร

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	พ.ศ.2535 ^{1/}	พ.ศ.2539 ^{1/}	พ.ศ.2540 ^{1/}	พ.ศ.2542 ^{2/}
1. วัตถุดิบหลัก (เพชรที่ยังไม่ได้เจียรไน)	55	72	72	80
2. ค่าแรงงาน	15	10	10	11
3. ค่าใช้จ่ายในโรงงาน	10	7	10	4
4. ค่าวัตถุดิบอื่นๆ	8	5	8	2
5. ค่าเสื่อมราคา	3	1	3	1
6. ดอกเบี้ย	3	3	3	1
7. ต้นทุนอื่นๆ	6	4	6	1
รวม	100	100	100	100

ที่มา : ^{1/} อ้างอิงจากกลุ่มบริษัทแอดวานซ์รีเสิร์ช จำกัด, 2540.

: ^{2/} อ้างอิงจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2542.

ตารางที่ 2.2 โครงสร้างต้นทุนการเจียระไนพลอย

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	พ.ศ.2535 ^{1/}	พ.ศ.2539 ^{1/}	พ.ศ.2540 ^{1/}	พ.ศ.2542 ^{2/}
1. วัตถุดิบหลัก (พลอยที่ยังไม่ได้เจียระไน)	65	52	65	60
2. ค่าแรงงาน	15	20	15	21
3. ค่าใช้จ่ายในโรงงาน	6	8	6	6
4. ค่าวัตถุดิบอื่นๆ	6	8	6	6
5. ค่าเสื่อมราคา	2	4	2	2
6. ดอกเบี้ย	3	3	3	3
7. ต้นทุนอื่นๆ	3	5	3	2
รวม	100	100	100	100

ที่มา : ^{1/} อ้างอิงจากกลุ่มบริษัทแอดวานซ์รีเสิร์ช จำกัด, 2540.: ^{2/} อ้างอิงจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2542.

ตารางที่ 2.3 โครงสร้างต้นทุนการผลิตเครื่องประดับมีค่าสำเร็จรูป

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	พ.ศ.2535 ^{1/}	พ.ศ.2539 ^{1/}	พ.ศ.2540 ^{1/}	พ.ศ.2542 ^{2/}
1. วัตถุดิบหลัก (พลอยที่ยังไม่ได้เจียระไน)	30	30	30	30
2. โลหะมีค่าที่ใช้ในการทำเครื่องประดับ	35	35	35	35
3. ค่าแรงงาน	12	12	12	12
4. ค่าใช้จ่ายในโรงงาน	8	8	8	8
5. ค่าวัตถุดิบอื่นๆ	5	5	5	5
6. ค่าเสื่อมราคา	4	4	4	4
7. ดอกเบี้ย	3	3	3	3
8. ต้นทุนอื่นๆ	3	3	3	3
รวม	100	100	100	100

ที่มา : ^{1/} อ้างอิงจากกลุ่มบริษัทแอดวานซ์รีเสิร์ช จำกัด, 2540.: ^{2/} อ้างอิงจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2542.

2.3 แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิต

ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นตารางที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของการผลิตและการแจกแจงผลผลิตของสินค้าและบริการในสาขาทางเศรษฐกิจต่างๆ เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การขนส่ง การก่อสร้าง และการบริการ เป็นต้น โดยมีข้อสมมติที่สำคัญของแบบจำลองนี้คือ (อัศถพร เอกอรรถผล, 2547)

- 1) ในแต่ละสาขาการผลิตจะผลิตสินค้าประเภทเดียว และมีกระบวนการในการผลิตแบบเดียว
- 2) การใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางมีสัดส่วนคงที่ผลผลิตในแต่ละสาขาการผลิต
- 3) ไม่มีการทดแทนกันระหว่างปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิต

ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตนี้จะบอกให้ทราบว่าในการผลิตสินค้าและบริการของสาขาการผลิตหนึ่งๆจะต้องใช้ผลผลิตของสาขาการผลิตใดมาใช้เป็นปัจจัยการผลิต (Intermediate inputs) เป็นมูลค่าเท่าใด และต้องจ่ายเป็นค่าปัจจัยการผลิตขั้นต้น (Primary inputs) ในรูปของค่าตอบแทนบริการของแรงงานและทุน ซึ่งเรียกว่า มูลค่าเพิ่มเป็นมูลค่าเท่าใด ในขณะที่เดียวกันก็จะบอกให้ทราบว่า ผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆได้ถูกจำหน่ายเพื่อนำไปใช้ในการผลิตในสาขาการผลิตใดบ้างเป็นมูลค่าเท่าใด จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคสุดท้ายทั้งที่เป็นกลุ่มครัวเรือน รัฐบาล ธุรกิจ ส่งออก และเพื่อเป็นสินค้าคงเหลือ ซึ่งปรากฏในรูปของการบริโภค (C) การลงทุน (I) การใช้จ่ายของรัฐบาล (G) และการส่งออก (X) เป็นมูลค่าเท่าใด

ในตารางที่ 2.4 แนวนอน แสดงการกระจายผลผลิตของแต่ละสาขาการผลิตไปยังสาขาการผลิตอื่นๆเพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง ซึ่งแสดงในส่วนของความต้องการสินค้าและบริการขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต และกระจายให้กับส่วนของการบริโภคขั้นสุดท้าย ซึ่งประกอบด้วยอุปโภคบริโภคของครัวเรือน การซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาล การสะสมทุน ส่วนเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงเหลือ และการส่งออก

สำหรับทางด้านแนวตั้ง แสดงโครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาการผลิตว่าต้องการใช้ปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง ซึ่งได้แก่วัตถุดิบต่างๆที่อยู่ในส่วนของความต้องการสินค้าและบริการขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต และค่าตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐม ซึ่งประกอบด้วย ค่าจ้างแรงงาน ส่วนเกินของผู้ประกอบการ ได้แก่ กำไร ค่าเช่าที่ดินและดอกเบี้ย ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อมสุทธิ

ตารางที่ 2.4 โครงสร้างตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

	ความต้องการสินค้าและบริการ ชั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต (X_{ij})	การบริโภคสินค้า ขั้นสุดท้าย (F_i)	มูลค่าผล ผลิตรวม (X_i)
สินค้าและบริการชั้นกลางที่ใช้ ในการผลิต (X_{ij})	X_{11} X_{12} X_{1n} X_{21} X_{22} X_{2n} X_{n1} X_{n2} X_{nn}	F_1 F_2 F_n	X_1 X_2 X_n
ค่าตอบแทนปัจจัยการผลิต ขั้นต้น หรือมูลค่าเพิ่มรวม (V_j)	V_1 V_2 V_n		
มูลค่าผลผลิตรวม (X_j)	X_1 X_2 X_n		

การกระจายผลผลิตในด้านแนวนอน สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$\sum_{j=1}^n X_{ij} + F_i = X_i \quad (i = 1, 2, \dots, n) \quad (1)$$

โดยกำหนดให้

X_i = มูลค่าผลผลิตรวมทั้งหมดของสาขาการผลิตที่ i

X_{ij} = ผลผลิตของสาขาการผลิตที่ i ที่ถูกใช้ในการผลิตสินค้าของสาขาการผลิตที่ j
(หรือ หมายถึง มูลค่าของผลผลิตรวมของสาขาการผลิตที่ i ที่ถูกขายให้แก่
สาขาการผลิตที่ j ในฐานะของสินค้าชั้นกลาง)

F_i = อุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อผลผลิตของสาขาการผลิตที่ i

n = จำนวนของสาขาการผลิต

ในทำนองเดียวกันในแนวตั้งจะแสดงถึงโครงสร้างค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิตของสาขาที่ j ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$\sum_{i=1}^n X_{ij} + V_j = X_j \quad (j = 1, 2, \dots, n) \quad (2)$$

โดยกำหนดให้

V_j = มูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตที่ j

จากข้อสมมติฐานของแบบจำลองนี้ ที่ว่าการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางมีสัดส่วนคงที่ต่อผลผลิตในแต่ละสาขาการผลิต แสดงว่า

$$a_{ij} = X_{ij} / X_j \quad (3)$$

โดยกำหนดให้

$$a_{ij} = \text{ค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตขั้นกลางที่ใช้ในการผลิตสินค้าสาขาการผลิต } j \text{ (หรือมูลค่าของปัจจัยการผลิตจากสาขาการผลิตที่ } i \text{ ที่ถูกใช้ในการผลิตสินค้าในสาขาการผลิตที่ } j \text{ ทุกๆ 1 หน่วย)}$$

เนื่องจากสาขาการผลิตในระบบเศรษฐกิจมีมากมายหลายสาขา และแต่ละสาขาการผลิตต่างมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันทั้งในลักษณะที่ต้องถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตของสาขาการผลิตอื่น และในลักษณะที่ต้องใช้ผลผลิตจากสาขาการผลิตอื่นเป็นปัจจัยการผลิต ในกรณีที่สาขาการผลิตทั้งหมดมีจำนวน n สาขา สามารถเขียนสรุปการกระจายผลผลิตตามแนวนอนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} X_1 &= a_{11} X_1 + a_{12} X_2 + \dots + a_{1n} X_n + F_1 \\ X_2 &= a_{21} X_1 + a_{22} X_2 + \dots + a_{2n} X_n + F_2 \\ &\vdots \\ X_n &= a_{n1} X_1 + a_{n2} X_2 + \dots + a_{nn} X_n + F_n \end{aligned} \quad (4)$$

สมการทั้ง n สมการนี้ สามารถจัดรูปแบบใหม่ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} (1-a_{11}) X_1 - a_{12} X_2 - \dots - a_{1n} X_n &= F_1 \\ -a_{21} X_1 + (1-a_{22}) X_2 - \dots - a_{2n} X_n &= F_2 \\ &\vdots \\ -a_{n1} X_1 + a_{n2} X_2 - \dots - (1-a_{nn}) X_n &= F_n \end{aligned} \quad (5)$$

หรือเขียนได้ดังนี้ $(I - A)X = F$

$$X = (I - A)^{-1} F \quad (6)$$

โดยกำหนดให้

X = คอลัมน์เวกเตอร์ที่แสดงถึงผลผลิตทั้งหมดในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ

F = คอลัมน์เวกเตอร์ที่แสดงถึงอุปสงค์ขั้นสุดท้ายในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ

A = เมตริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์การผลิตทางตรง (Direct coefficient) ซึ่งอธิบายถึงว่าในการผลิตของสาขาเศรษฐกิจที่ j แต่ละหน่วยจะต้องใช้ปัจจัยการผลิตในสาขาเศรษฐกิจที่ i ตามค่าสัมประสิทธิ์การผลิตทางตรงมีมูลค่า a_{ij} หน่วย

I = เมตริกซ์เอกลักษณ์ (Identity matrix)

$(I - A)^{-1}$ = เมตริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรงและทางอ้อม (Direct and indirect coefficient matrix หรือ Leontief inverse matrix) ซึ่งแสดงถึงปริมาณการผลิตสินค้าของสาขาการผลิตที่ i ที่เพิ่มขึ้นโดยตรงและโดยอ้อมเพื่อตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นในความต้องการขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิตที่ j หนึ่งหน่วย

สมการ $X = (I - A)^{-1}F$ เป็นสมการที่ใช้วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลผลิตภายในประเทศของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี โดยต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่คาดว่าส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับก่อน

2.3.1 การวิเคราะห์ผลกระทบของการเชื่อมโยงกันระหว่างสาขาการผลิตต่างๆ

การคำนวณค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage Index) และค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage Index) เป็นการวัดผลกระทบต่อเนื่องทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม แตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตผลผลิต (a_{ij}) ที่เป็นการวัดผลกระทบทางตรงต่อสาขาการผลิตนั้นเพียงอย่างเดียว โดยผลกระทบไปข้างหลัง หมายถึง ผลกระทบของการขยายตัวในสาขาอื่นๆเป็นปัจจัยในการผลิต ทำให้สาขาการผลิตอื่นๆขยายการผลิตขึ้น เช่น ถ้ามีการขยายการผลิตในสาขาภัตตาคารและร้านอาหารเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้เกิดความต้องการใช้ปัจจัยการผลิตจากสาขาอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม สาขาการผลิตน้ำตาล เป็นวัตถุดิบ ซึ่งทำให้สาขาการผลิตเหล่านี้ขยายตัวขึ้นตามการขยายตัวของสาขาภัตตาคารและร้านอาหาร ส่วนผลกระทบไปข้างหน้าหมายถึง ผลกระทบของการขยายตัวในสาขาการผลิตที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวม อันเกิดจากการถูกใช้ผลผลิตในสาขานั้นเพื่อไปเป็นปัจจัยการผลิตให้กับสาขาการผลิตอื่นๆเพื่อให้เกิดการขยายการผลิต ตัวอย่างเช่น การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการขยายตัว โดยค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ถูกจัดลงในสาขาการแปรรูปและเก็บรักษาอาหารนั้นทำให้

สาขาภัตตาคารและโรงแรมเกิดการขยายตัวตามไปด้วย เนื่องจากผลผลิตของสาขาการแปรรูป และเก็บรักษาอาหารถูกใช้เป็นปัจจัยการผลิตของสาขาภัตตาคารและโรงแรม วิธีการวัดดูว่าสาขาการผลิตมีผลกระทบต่อเนื่องไปข้างหน้าและข้างหลังมากน้อยเพียงใด จะพิจารณาจากเมื่ออุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิตนั้นเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้ผลผลิตโดยเฉลี่ยจากทุกๆสาขาการผลิตเพิ่มขึ้นเท่าใด $(= \frac{1}{N} \sum w_{ij})$ เปรียบเทียบกับเมื่ออุปสงค์ขั้นสุดท้ายของทุกสาขาการผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วย แล้วทำให้ผลผลิตโดยเฉลี่ยจากทุกๆสาขาการผลิตเพิ่มขึ้นเท่าใด $(= \frac{1}{N^2} \sum \sum w_{ij})$

โดยที่ N คือ จำนวนสาขาการผลิตทั้งหมด

w_{ij} คือ ค่าสัมประสิทธิ์ใน Leontief inverse matrix

ดังนั้นจะได้ดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง $(u_j) = \frac{\frac{1}{N} \sum_i w_{ij}}{\frac{1}{N^2} \sum_i \sum_j w_{ij}}$ และถ้าหากค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้าง

หลังมีค่ามากกว่าหนึ่ง หมายความว่าเมื่ออุปสงค์ของทุกสาขาการผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วยสาขาการผลิตที่ j มีความต้องการผลผลิตของสาขาการผลิตอื่นเพื่อมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า สาขาการผลิตที่ j มีผลกระทบต่อเนื่องด้านหลังสูงทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม

ในทำนองเดียวกัน ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า $(u_i) = \frac{\frac{1}{N} \sum_j w_{ij}}{\frac{1}{N^2} \sum_i \sum_j w_{ij}}$ และถ้าหากค่าดัชนี

เชื่อมโยงไปข้างหน้ามีค่ามากกว่าหนึ่ง หมายความว่าเมื่ออุปสงค์ของทุกสาขาการผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วยสาขาการผลิตที่ i จะต้องเพิ่มการผลิตสูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ย เพื่อไปเป็นปัจจัยการผลิตของสาขาการผลิตอื่น หมายความว่า สาขาการผลิตที่ i มีผลกระทบต่อเนื่องด้านหน้าสูงทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการตรวจเอกสารพบว่ายังไม่มีการศึกษาผลกระทบของการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank) มาก่อน ดังนั้นจึงนำเอกสารที่มีการศึกษาปัญหาทางการเงินของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศไทย มาตรการและนโยบายที่สนับสนุนด้านการเงินให้แก่อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ การศึกษาด้านสถาบันการเงินที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในต่างประเทศ ผลกระทบของโครงสร้างทางการเงินที่มีต่ออุตสาหกรรมและระบบเศรษฐกิจ และการศึกษาแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิตเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

3.1 เอกสารและงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

3.1.1 ปัญหาด้านเงินทุนของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

เงินทุนเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งในการประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งจะประกอบด้วยเงินทุนเพื่อการลงทุนในด้านโรงงาน เครื่องจักรอุปกรณ์ และเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการดำเนินงาน โดยเงินทุนเพื่อการลงทุนในด้านโรงงาน เครื่องจักรและอุปกรณ์จะขึ้นอยู่กับประเภทของการผลิตและกำลังผลิต เช่น อุตสาหกรรมเจียระไนพลอยจะใช้เงินทุนไม่มากนัก เพราะเครื่องจักรและอุปกรณ์ราคาไม่สูง แต่ถ้าเป็นอุตสาหกรรมการเจียระไนเพชร จะต้องลงทุนสูงขึ้น เพราะต้องใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสูงขึ้นมาก ราคาจึงสูงขึ้นด้วย ส่วนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ ค่าวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ค่าใช้จ่ายในโรงงาน และอื่นๆ ซึ่งปกติจะต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนค่อนข้างมาก เนื่องจากวัตถุดิบมีมูลค่าสูง โดยเฉพาะอัญมณีและเครื่องประดับแท้

จากการศึกษาปัญหาด้านเงินทุนของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของบริษัทจัดการอุตสาหกรรม จำกัด (2534) และ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2547) พบว่าผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหาร การจัดการ อาทิ ด้านการเงิน และการตลาด ทำให้เกิดปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน ส่วนงานวิจัยของกลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด (2541) ได้กล่าวถึงปัญหาการขาดแคลนเงินทุนของผู้ประกอบการว่า เนื่องมาจากสถาบันการเงินงดการปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการที่ขอสินเชื่อโดยส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังลดวงเงินเกินบัญชี (O/D) กับผู้ประกอบการบางรายที่ใช้วงเงินไม่เต็มจำนวน ปัญหา

อัตราดอกเบี้ยที่สูงก่อให้เกิดอุปสรรคในการลงทุนและการขยายการลงทุนอย่างมาก รวมทั้งปัญหาขาดแหล่งข้อมูลด้านเงื่อนไขสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยของแต่ละธนาคารหรือสถาบันการเงิน เพื่อให้ผู้ประกอบการจะได้มีทางเลือกใช้แหล่งเงินทุนได้จากข้อมูลที่สมบูรณ์ ซึ่งคล้ายกับการศึกษาของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายอุตสาหกรรม (2545) ว่าปัญหาแหล่งเงินทุนที่ให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการยังอยู่ในวงจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการรายเล็กจะมีปัญหาด้านเงินทุนมากกว่าผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเจียระไนเพชรรัสเซียที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ปัญญา ตันสวัสดิ์ (2532) ศึกษาแล้วพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านจะขาดเงินทุนและความรู้ด้านการบริหารการเงิน การขอกู้เงินจากสถาบันการเงินของรัฐยากลำบาก เนื่องจากขาดหลักทรัพย์และผู้ค้ำประกัน หรือขาดความรู้ในการจัดทำโครงการขอกู้เงิน จึงต้องหันไปพึ่งพ่อค้าคนกลางด้วยการใช้เครดิตโดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง (ซึ่งแฝงอยู่ในต้นทุนวัตถุดิบและเครื่องมือเครื่องใช้ในการเจียระไน) และถูกกดราคารับซื้อเพชรรัสเซียที่เจียระไนแล้ว โดยต้องยอมขายในราคาต่ำเนื่องจากภาระหนี้สินที่ผูกพันอยู่

นอกจากนี้ในการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์การศึกษาเอเปค (2546) ยังพบว่าผู้ประกอบการไทยประสบกับปัญหานำเข้าวัตถุดิบจากประเทศศรีลังกา รัฐบาลของประเทศศรีลังกาออกมาตรการเพื่อควบคุมการส่งออกพลอย โดยการส่งออกพลอยจะต้องดำเนินการผ่านหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐบาลศรีลังกาเท่านั้น ซึ่งผู้ประกอบการจากต่างประเทศที่ต้องการวัตถุดิบพลอยจากศรีลังกาจะต้องมีการวางเงินมัดจำค่าพลอย หรือมีเงินฝากในธนาคารศรีลังกาจึงจะได้รับสิทธิในการซื้อพลอยเพื่อส่งออกไปยังประเทศของตนเองได้ และจะต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดการส่งออกไปยังศูนย์การส่งออกอัญมณีของรัฐบาลศรีลังกาอีกด้วย ทำให้ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่องของเงินทุนหมุนเวียน และเมื่อเปรียบเทียบระบบสินเชื่อระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียแล้ว จะพบว่าระบบสินเชื่อระหว่างผู้ประกอบการไทยไม่เข้มแข็งเท่ากับผู้ประกอบการในประเทศอินเดีย ดังพบได้ในการศึกษาของสุลักษณ์ เลาจเวทกุล (2542)

3.1.2 มาตรการและนโยบายด้านการเงินที่สนับสนุนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย

ในช่วงก่อนปี พ.ศ.2520 บทบาทของภาครัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับมีอยู่ค่อนข้างน้อย เนื่องจากในระยะแรกของอุตสาหกรรมนี้ยังคงเป็นการผลิตในครัวเรือน ไม่มีลักษณะการผลิตที่เป็นอุตสาหกรรม ต่อมาภายหลังปี พ.ศ.2520 ภาครัฐเริ่มเข้ามามีบทบาทและให้ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจะเป็นมาตรการและนโยบายด้านการลงทุนและการผลิต ด้านการค้าและภาษี ด้านการส่งเสริมการส่งออก และด้านบุคลากร

แต่จากการศึกษาจะพบว่ามาตรการและนโยบายด้านการเงินที่สนับสนุนอุตสาหกรรมนี้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการเท่าใดนัก ซึ่งได้แก่ มาตรการด้านการเงินของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) จะผ่อนปรนเงื่อนไขการให้บริการด้านสินเชื่อสำหรับผู้ส่งออกไปตลาดส่งออกโดยใช้บริการประกันการส่งออกของธสน. และการชดเชยภาระดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ผู้ส่งออก โดยกระทรวงพาณิชย์จัดสรรเงิน จำนวนปีละ 150 ล้านบาท ให้ธสน.ชดเชยให้ผู้ส่งออกในอัตราร้อยละ 5 ในระยะเวลา 5 ปี รวมทั้งจัดสรรเงินกู้ยืมให้แก่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบรรษัทฯ เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ส่งออกกู้ยืม โดยในกรณีใช้ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบรรษัทฯ จำนวนเงินที่ให้กู้ยืมแต่ละครั้งจะไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนตัวเงินในสัญญา และไม่เกินวงเงินที่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบรรษัทฯ ได้รับจัดสรร ซึ่งจะมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี และมีเบี้ยปรับร้อยละ 20 ต่อปี ส่วนในกรณีที่เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่วางเป็นประกันที่ออกโดยผู้ประกอบการที่ส่งออกนั้นจะได้รับวงเงินตามดุลยพินิจของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบรรษัทฯ ซึ่งเป็นผู้ดูแลลูกค้ารายนั้นๆ โดยมีมูลค่าไม่เกินสินค้าตามเอกสารประกอบตัวสัญญาใช้เงินและไม่เกินจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบรรษัทฯ จ่ายให้แก่ผู้ประกอบการที่ส่งออก ซึ่งจะมีอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 8 ต่อปี และมีเบี้ยปรับร้อยละ 5.5 ต่อปี ดังจะพบในการศึกษาของลิลลา วุฒิวาณิชกุล (2541) และรายงานสรุปของหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย คณะกรรมการอัญมณีและเครื่องประดับ (2542) เกี่ยวกับความช่วยเหลือของรัฐบาลด้านเงินทุนหมุนเวียนพบว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์และบรรษัทเงินทุนเพื่อขยายเงินทุนหมุนเวียนให้เกิดสภาพคล่องเนื่องจากธนาคารพาณิชย์ให้ระยะเวลาการให้เครดิตสินเชื่อไม่นานพอที่ผู้ประกอบการจะหาเงินมาใช้คืนได้ทัน

นอกจากนี้การศึกษาของ Itoga (1998) พบว่าภาครัฐการยังสนับสนุนเงินทุนในด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับผู้ประกอบการ โดยการจัดตั้ง National Research Council of Thailand (NRCT) ซึ่งร่วมกับธนาคารพาณิชย์ 3 แห่ง เพื่อให้สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ และสนับสนุนในด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์

จากมาตรการและนโยบายที่ไม่เพียงพอเหล่านี้ทำให้มีการเสนอแนวทางแก้ไขมากมาย ได้แก่ รัชดาภรณ์ ด้วงประเสริฐ (2542) เสนอว่ารัฐบาลควรสนับสนุนในด้านแหล่งเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการรายย่อยหรือขนาดเล็กให้สามารถมีสภาพคล่องในการดำเนินงาน และ บริษัทกลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด (2541) ได้เสนอว่า ภาครัฐควรให้

การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการดำเนินกิจการโดยอยู่ในรูปของการอำนวยการซื้อขายสินเชื่อผ่านสถาบันการเงิน ซึ่งควรจะเน้นบริการด้านสินเชื่อภายในและต่างประเทศเป็นหลัก โดยมีหลักทรัพย์ที่เป็น อสังหาริมทรัพย์และสินค้าอัญมณีเป็นหลักประกัน และการบริหารงานจะเป็นการร่วมบริหาร ระหว่างผู้มีประสบการณ์เพื่อพิจารณาหลักทรัพย์ และควรได้รับความร่วมมือในการคาดการณ์ เกี่ยวกับราคาและคุณภาพสินค้าจากสมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ

3.1.3 มาตรการและนโยบายด้านการเงินที่สนับสนุนอุตสาหกรรมอัญมณีและ เครื่องประดับของต่างประเทศ

ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย คือ ประเทศอินเดียและประเทศจีน เนื่องจากเป็น ประเทศที่มีระดับค่าจ้างแรงงานต่ำ และมีความพร้อมทางด้านวัตถุดิบอัญมณี โดยเฉพาะประเทศ อินเดียซึ่งเป็นประเทศที่มีชื่อเสียงทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับมานาน รัฐบาลของประเทศ ดังกล่าวนี้อาจให้การส่งเสริมนโยบายต่างๆมากมายโดยมีนโยบายที่สำคัญ ได้แก่ การยกเว้นและ ลดหย่อนภาษีซึ่งมีทั้งในรูปของการยกเว้นและการลดหย่อนภาษีของอุตสาหกรรมอัญมณีและ เครื่องประดับโดยรวมและให้มีเขตการค้าเสรี หรือเขตอุตสาหกรรมพิเศษที่ได้รับสิทธิพิเศษทาง ภาษี แต่ในที่นี้จะพิจารณาเฉพาะนโยบายที่เกี่ยวข้องกับด้านเงินทุนเท่านั้น

จากการศึกษาศึกษานโยบายของประเทศอินเดียโดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ การศึกษาเอเปค (2546) พบว่าภาครัฐบาลของอินเดียได้ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมอัญมณีและ เครื่องประดับโดยการกำหนดมาตรฐานด้านภาษีที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนและการส่งออก ทำให้ อินเดียสามารถพัฒนาตนเองขึ้นมาเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยได้

ส่วนนโยบายในประเทศจีนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ (2546) ได้ ทำการศึกษาพบว่า รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของนครเซี่ยงไฮ้และปริมณฑลมีการจัดตั้ง Shanghai Diamond Exchange ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักอันหนึ่ง คือ การเป็นศูนย์กลางในการซื้อ ขายระหว่างนักธุรกิจจีนและนักธุรกิจชาวต่างประเทศเพื่อลดอุปทานส่วนเกินของเพชรที่เจียระไน แล้วในประเทศจีน ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ทำให้ตลาดเพชรและเครื่องประดับเพชรเติบโตเร็ว เพราะผู้ประกอบการเพชรและเครื่องประดับเสนอการรับซื้อสินค้าคืนเครื่องประดับเพชร หรือเพชร ที่ขายให้ลูกค้าในอัตราร้อยละ 90 ทำให้ลูกค้าสามารถรับความเสี่ยงของสินค้าเพียงร้อยละ 10 ของ มูลค่าหากต้องการที่จะขายคืนหรือแลกเปลี่ยน

ด้านอุตสาหกรรมทองคำในประเทศจีนหลังจากที่รัฐบาลมีแผนการยกเลิกการผูกขาด การค้าทองคำ โดยก่อนหน้านี้ทองคำที่ผลิตได้จะต้องถูกจำหน่ายให้กับธนาคารกลาง (People's Bank of China) ที่ทำหน้าที่ซื้อขายทองคำทั้งประเทศ โดยผ่อนปรนให้มีการซื้อขายทองคำแท่งและ

เหรียญทองได้อย่างเสรี และบริษัทเอกชนสามารถทำการค้าทองคำระหว่างประเทศได้อย่างเสรี ทั้งนี้มีการจัดตั้ง Shanghai Gold Exchange (SGE) ขึ้น และมีการทดลองระบบการค้าเมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี 2544 ซึ่งจะเริ่มจากการซื้อขายทองและจะมีการพัฒนาเป็นตลาดซื้อขายทองคำล่วงหน้าในอนาคต ทั้งนี้ SGE มีสมาชิกจัดตั้ง 108 บริษัท ซึ่งประกอบไปด้วย ธนาคารพาณิชย์เหมืองทอง ผู้ผลิตเครื่องประดับทอง ผู้นำเข้า และผู้ส่งออกทองคำ

นอกจากนี้ประเทศจีนยังอยู่ในระหว่างการจัดตั้งศูนย์การตรวจสอบอัญมณี เพื่อทำการทดสอบมาตรฐานการตลาด (Market Standard) คือ การสร้างมาตรฐานในการประเมินราคา โดยอิงมาตรฐานของสหรัฐอเมริกาที่ทำให้ใบประเมินราคานี้สามารถนำมาใช้ในการค้าประกันกับธนาคาร ใช้ในการศาล หรือใช้อ้างอิงในการเก็บภาษี

3.1.4 การดำเนินงานของสถาบันการเงินที่สนับสนุนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

เทคนิคและความสามารถในการผลิต เป็นปัจจัยที่มีผลต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะวัตถุดิบ (ทอง, เงิน, ทองคำขาว และอัญมณี) ซึ่งนำมารวมกันเป็นชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์ มีต้นทุนต่อหน่วยสูง รวมถึงความผันผวนของราคาที่เสนอขายในท้องตลาดโลก ทำให้ผู้ประกอบการหรือบริษัทต่างๆ ต้องการจะผลัดภาระทางการเงิน และลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ทั้งจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราและความผันผวนของสินค้าคอมมอดิตี (commodities) จากปัญหาเหล่านี้เอง ทำให้เกิดมีการจัดตั้งธนาคารโลหะ (Metal Bank) และธนาคารเพชร (Diamond Bank) ขึ้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เหมือนกัน คือ ช่วยจัดหาวัตถุดิบและเป็นแหล่งสนับสนุนทางการเงินให้แก่อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

จากการศึกษาบทบาทหน้าที่ของธนาคารโลหะจาก I Magazine (2000) พบว่าธนาคารโลหะได้พัฒนามาจากธนาคารตัวแทน (Agent bank) ในประเทศอิตาลีซึ่งเป็นธนาคารรูปแบบดั้งเดิมที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทต่างๆ ในด้านการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ โดยการถ่ายโอนทองคำที่นำเข้ามาจากต่างประเทศออกสู่ตลาดในระดับราคาตลาด ซึ่งมักจะทำให้บริษัทได้รับปริมาณทองคำแท่งเกินความต้องการ ดังนั้นเพื่อจัดหาปริมาณให้ตรงกับความต้องการของบริษัท จึงได้มีการจัดตั้งธนาคารโลหะโดยผู้ประกอบการเอกชนขึ้น ซึ่งเป็นบริษัทขนาดกลางที่สามารถจัดหาวัตถุดิบที่จำเป็นให้แก่บริษัทผลิตทองคำได้ตามรูปร่าง สีและปริมาณที่ต้องการโดยไม่เหลือเป็นสินค้าคงคลัง และให้บริการแก่บริษัทที่ขาดเงินทุนสำรองหมุนเวียนโดยสามารถชำระเงินภายหลัง ทำให้ลดความเสี่ยงของราคาขึ้นลงของโลหะและลดภาระด้านการเงินได้ รวมทั้งบริษัทในภาคอุตสาหกรรมทองคำยังสามารถอาศัยแหล่งเงินทุนทางอ้อม คือ บัญชีเพื่อการผลิต

(Account for manufacture) เป็นการจัดหาวัตถุดิบในรูปของผลิตภัณฑ์ที่ใกล้จะเสร็จสมบูรณ์หรือเสร็จสมบูรณ์แล้วในนามของบริษัทผู้ผลิตหรือผู้จัดจำหน่ายอื่นๆ โดยบริษัทผู้ถ่ายโอนวัตถุดิบจะกลับมาเป็นเจ้าของอีกครั้ง และการขอยืมไปใช้ (Loan of use) เป็นเครื่องมือที่แพร่หลายในภาคอุตสาหกรรมของ บริษัทขนาดเล็ก และบริษัทของกลุ่มช่างฝีมือ เกิดจากสัญญาซึ่งระบุไว้ว่าบริษัทผู้รับมอบจะสามารถยืมทองคำดิบไว้ในปริมาณที่ตกลงกันไว้กับบริษัทผู้ส่งมอบ (ธนาคารโลหะ) เมื่อสิ้นสุดสัญญา บริษัทผู้รับมอบจะต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคารในราคาทองที่รับมา และจะต้องคืนทองคำกลับไปในปริมาณเดียวกัน หรือด้วยอัตราการแลกเปลี่ยนของทอง ณ วันนั้น นอกจากนี้ธนาคารโลหะได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับอุตสาหกรรมเบื้องต้นบางขั้นตอน ได้แก่ การผสมโลหะ การรีดโลหะให้เป็นลวด การตีโลหะให้เป็นแผ่นบางๆ ฯลฯ จากการจัดหาวัตถุดิบโดยตรงในนามของธนาคาร ทำให้บริษัทผู้ซื้อได้รับประโยชน์จากการแข่งขันที่โปร่งใส ในด้านราคา ค่าธรรมเนียม (การขนส่งและการประกัน) และเวลาในการส่งมอบสินค้า

เมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารเพชร (Diamond Bank) ซึ่งมีต้นกำเนิดในประเทศสวิสเซอร์แลนด์แล้วจะพบว่าธนาคารเพชรมีการบริการและสาขาตามประเทศต่างๆที่ครอบคลุมมากกว่าธนาคารโลหะ จากข้อมูลการให้บริการของ Diamond Bank (Switzerland) Ltd. (2006) จะให้บริการเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินเป็นเงินทุน เช่น ซื้อ-ขายเพชรที่ยังไม่ได้เจียรไนและเจียรไนแล้ว และขายเครื่องประดับให้แก่ผู้ค้าปลีกและผู้ค้าส่ง ให้สินเชื่อสำหรับการลงทุน รวมทั้งเชื่อมโยงทางการค้า ให้คำปรึกษาด้านการเงินตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ และป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ย ส่วนธนาคารเพชรอีกแห่งหนึ่ง คือ The Antwerp Diamond Bank (ADB) (2006) ของประเทศเบลเยียม โดยร่วมกับ KCB Bank ซึ่งเป็นธนาคารและกลุ่มประกันภัยที่ใหญ่ที่สุดในประเทศเบลเยียม ให้บริการทางด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเพชรในประเทศเบลเยียม ซึ่งต่อมาได้ขยายสาขาไปที่ประเทศฮ่องกงและอินเดีย เพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศดังกล่าว

ส่วนในประเทศไทยมีธนาคารที่ให้บริการสินเชื่อโดยใช้ทองคำเป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกันเพียงแห่งเดียว คือ ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) (2007) โดยดำเนินการจัดตั้งเป็นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2547 แต่เริ่มให้บริการด้านสินเชื่อส่วนบุคคลโดยใช้ทองคำเป็นหลักประกันมาได้ไม่นาน เรียกว่าบริการนี้ว่าทองแลกเงิน มีดอกเบี้ยถูกกว่าโรงรับจำนำและร้านทองทั่วไป โดยอยู่ที่ร้อยละ 0.99 ต่อเดือน สามารถผ่อนชำระได้ 2-6 เดือน มีการรักษาความปลอดภัยโดยการเก็บไว้ในตู้เซฟธนาคารไม่มีการเคลื่อนย้าย คุณสมบัติของผู้กู้คือมีสัญชาติไทยและมีอายุไม่เกิน 65 ปี ใช้หลักฐานคือบัตรประชาชนเพียงอย่างเดียวและไม่มีการ

ปัมลายนิ้วมือ ซึ่งจะมีพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญการดูและพิสูจน์ของตรวจดูด้วยสายตา โดยพิจารณาจากสีของทอง ความสมมาตรจากการชั่งด้วยมือก่อนการชั่งด้วยเครื่องดิจิทัล ใช้แว่นขยายรอยขีดข่วน ตีตราหยีห่อ และใช้เครื่องแสกนทองที่สามารถระบุได้ว่าทองรูปพรรณมีปริมาณทองคำเปอร์เซ็นต์ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดชำระหนี้ ธนาคารจะขายทองทอดตลาดซึ่งหลังหักค่าใช้จ่ายถ้ามีเงินเหลือจะคืนให้ผู้ขอกู้

3.2 เอกสารและงานวิจัยด้านผลกระทบของโครงสร้างทางการเงินที่มีต่ออุตสาหกรรมและระบบเศรษฐกิจ

การศึกษาผลกระทบของโครงสร้างทางการเงินที่มีต่ออุตสาหกรรมระบบเศรษฐกิจ ทำให้เราทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในให้แก่ธนาคาร อัญมณีว่าหลังจากที่จัดตั้งขึ้นมาแล้วจะได้รับผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับอย่างไร

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบของบริษัทหรืออุตสาหกรรมจากโครงสร้างทางการเงินโดยทั่วไป ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับโครงสร้างทางการเงินว่าหลังจากที่บริษัทสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนแล้วจะได้รับผลอย่างไร โดยมีผู้ศึกษาดังนี้

ในด้านการศึกษาเรื่องตัวกลางทางการเงินจะพบอยู่ในงานของ Stul (1999) และงานของ Ndikumana (2003) โดย Stulz (1999) ได้พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวกลางทางการเงิน (Financial Intermediaries) กับผู้ประกอบการ ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันมาก เนื่องจากตัวกลางทางการเงินจะมีข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับโครงการของผู้ประกอบการ ถ้าตัวกลางทางการเงินไม่อนุมัติเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการ ตัวกลางทางการเงินอื่นๆจะนำข้อสรุปนี้มามาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ผลที่เกิดขึ้นตามมาทำให้ผู้ประกอบการมีความลำบากในการจะเข้าถึงแหล่งเงินทุนอื่นๆได้

ในกรณีที่ตัวกลางทางการเงินมีการแข่งขันกันสูง จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการสนับสนุนด้านแหล่งเงินลงทุนแก่บริษัทสำหรับโครงการ (Project) ต่างๆ ต่ำ เนื่องจากตัวกลางทางการเงินจะได้รับค่าชดเชยจากการลงทุนเท่านั้น ซึ่งไม่ทำให้บริษัทเกิดการพัฒนาต่อไปได้ ส่วนในกรณีที่ตัวกลางทางการเงินมีการแข่งขันต่ำ ตัวกลางทางการเงินจะได้รับส่วนเกินจากผู้ประกอบการ เมื่อโครงการประสบความสำเร็จจากการเพิ่มของต้นทุนด้านการเงิน

ส่วนงานของ Ndikumana (2003) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวกลางทางการเงินและการลงทุนภายในประเทศ ซึ่งพบว่าการพัฒนาด้านการเงินมีความสัมพันธ์ด้านบวกต่อ

การลงทุนภายในประเทศ หมายถึง การพัฒนาด้านการเงินเป็นการสนับสนุนการลงทุนภายในประเทศ โดยเป็นการเพิ่มอุปทานด้านการเงินให้แก่ผู้กู้ยืม รวมทั้งได้แนะนำว่าระบบการเงินของประเทศที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้นักลงทุนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์ของผลผลิตเพิ่มขึ้น รวมทั้งเพิ่มระดับการลงทุนให้สูงขึ้นด้วย นอกจากนี้การมีธนาคารเฉพาะ (Bank Specialized) จะสามารถเสนอรูปแบบด้านการเงินที่เหมาะสมตามที่บริษัทต้องการ ซึ่งถือเป็นแหล่งเงินทุนภายนอกที่มีความสำคัญเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้กู้ยืมซึ่งเป็นบริษัทใหม่และบริษัทที่มีขนาดเล็ก

ในการศึกษาผลกระทบของสถาบันการเงินต่อการพัฒนาของภาคการผลิตและระบบเศรษฐกิจ พบว่าผลที่ได้จากการศึกษาโดยใช้ข้อมูลทั้งหมด 43 ประเทศ ในประเทศที่ยังไม่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากนัก สถาบันการเงินจะมีผลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมในอัตราที่ต่ำ การเกิดบริษัทขึ้นใหม่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทำได้ยาก ในทางกลับกัน ประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง อุตสาหกรรมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย ทำให้การเกิดบริษัทใหม่เป็นไปได้ง่ายซึ่งส่งผลให้ภาคการเงินมีการพัฒนาไปในระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน รวมทั้งอุตสาหกรรมสามารถเติบโตได้ในอัตราที่สูงมาก ดังจะพบในงานศึกษาของ Beck, Demircuc-Kunt, Levine และ Maksimovic (2000) และ Cetorelli และ Gambera (2001) ได้ศึกษาผลกระทบของสถาบันการเงินที่มีผลต่อการเติบโตของภาคการผลิต ซึ่งใช้ข้อมูลทั้งหมดจาก 41 ประเทศ และ 36 อุตสาหกรรม พบว่าโดยปกติบริษัทจะมีการกู้ยืมเงินจากภายนอกระบบ แต่เมื่อธนาคารสามารถอำนวยความสะดวกทางด้านธุรกรรมทางการเงิน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการกู้ยืมเงินของบริษัท รวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านเงินกู้แก่บริษัทรายใหม่แล้วจะส่งผลให้บริษัทมีการเจริญเติบโตสูงขึ้นและเป็นการขยายการลงทุนให้แก่บริษัทรายใหม่ สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ได้มากขึ้น โดยอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันก็จะมีอัตราการเจริญเติบโตที่ต่างกัน

นอกจากนี้ยังมีงานศึกษาที่ใช้ข้อมูลเพียงประเทศเดียวมาวิเคราะห์ คืองานของ Perotti และ Gelfer (1998) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงินของการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมในประเทศรัสเซียซึ่งพบว่า การจัดสรรเงินลงทุนที่ได้จากสถาบันการเงินระหว่างบริษัทที่เป็นสมาชิกจะมีประสิทธิภาพมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้เป็นสมาชิก เนื่องจากการเพิ่มประสิทธิภาพในการลงทุนให้สูงขึ้นและบริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง

ส่วน Gallego และ Loayza (2000) ได้ทำการศึกษาการเข้าถึงตลาดเงินของบริษัทในประเทศชิลี โดยใช้ตัวอย่างทั้งหมด 79 ตัวอย่าง ซึ่งมีข้อมูลอยู่ในตลาดหุ้น และมีข้อมูลงบดุลรายปี

รายปีที่สมบูรณ์ตั้งแต่ปี 1985-1995 ซึ่งสามารถยกตัวอย่างผลกระทบของโครงสร้างการเงินต่อบริษัทได้ดังนี้ คือ ภาคธนาคารที่มีขนาดใหญ่และมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จะทำให้บริษัทขอที่จะกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์มากกว่าระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ โดยไม่มีผลกระทบต่อระยะเวลาที่กำหนดให้คืนเงินกู้ยืม นอกจากนี้ยังมีผลกระทบทางด้านบวกต่ออัตราการเติบโตของบริษัทอีกด้วย ส่วนตลาดทุนที่มีขนาดใหญ่ และมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจจะมีอิทธิพลต่อบริษัทในการขยายสินทรัพย์ที่สัมพันธ์กับหนี้สิน และหุ้นกู้ของภาคเอกชนที่มีขนาดใหญ่ จะมีอิทธิพลต่อบริษัทในการเพิ่มระยะเวลาที่กำหนดให้คืนเงินกู้ยืม ส่วนในหุ้นกู้ของภาครัฐจะมีลักษณะตรงกันข้ามกัน

จากผลการศึกษาทั้งหมดทำให้สามารถสรุปได้ว่าโครงสร้างทางการเงินมีผลทำให้บริษัทสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการลงทุน เกิดการพัฒนาและขยายตัวมากขึ้น สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาใช้ได้มากขึ้น บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ คือ ทำให้เศรษฐกิจมีการเติบโตสูงขึ้น ซึ่งคาดว่าหากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีขึ้นมาแล้ว ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อบริษัทและอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจะมีลักษณะคล้ายกับการศึกษาดังกล่าว

แต่จากการตรวจเอกสารพบว่ายังไม่มีการศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี ดังนั้นจึงนำเอกสารที่มีการศึกษาผลกระทบจากสถาบันการเงินที่มีลักษณะใกล้เคียงกับธนาคารอัญมณี รวมทั้งการศึกษาด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้

สถาบันการเงินที่มีลักษณะใกล้เคียงกับธนาคารอัญมณี คือ ธนาคารโลหะในประเทศอิตาลี ซึ่งหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารโลหะแล้วรัฐบาลของประเทศอิตาลีคาดการณ์ไว้ว่าจะส่งผลให้มีการเพิ่มขนาดของบริษัทและบริษัทสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้โดยง่าย ซึ่งจะพบในงานของ I Magazine (2000)

3.3 เอกสารและงานวิจัยแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิต

การสร้างตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นวิธีการหนึ่งที่จะรวบรวมกิจการทางเศรษฐกิจ (Economics activities) ของประเทศให้เป็นระบบได้ โดยการแบ่งกลุ่มกิจกรรมเหล่านั้นให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทสาขาการผลิต (Sector or Industry) เมื่อตั้งข้อสมมติฐานเพิ่มเติมว่าแต่ละสาขาการผลิตจะผลิตสินค้าประเภทเดียวและมีกระบวนการผลิตอย่างเดี่ยวแล้ว แนวความคิดนี้สามารถนำมาใช้ในการสร้างตารางแสดงความสัมพันธ์ของการผลิต และการแจกจ่ายผลผลิตของสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจของประเทศในช่วงระยะเวลาหนึ่งได้อย่างเป็นระบบ

ในส่วนในประเทศไทยมีการศึกษาโดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต อาทิเช่น ผลงานศึกษาของคมสัน เตชะพานิช (2533) สนธยา หวังศิริเวช (2539) และ อัครพร เอกอรรย์ผล (2547)

จากการตรวจเอกสารของคมสัน เตชะพานิช (2533) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาภาคใต้ ในอนาคตโดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตภาค โดยการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดจากการ ใช้นโยบายการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ซึ่งพิจารณาจากตัวทวิคูณของการว่าจ้างแรงงาน ตัวทวิคูณของการพึ่งพิงนอกภาคเศรษฐกิจอื่น ค่าดัชนีความเชื่อมโยงการผลิตไปข้างหน้าและไป ข้างหลังของการผลิตแต่ละสาขาการผลิตในภาคใต้ ได้ผลว่าโครงสร้างการผลิตของภาคใต้ เปลี่ยนแปลงไปจากการพึ่งพิงรายได้จากภาคเกษตรกรรมเป็นการพึ่งพิงรายได้จาก ภาคอุตสาหกรรมและบริการ รวมทั้งเสนอแนะวิธีการจัดสร้างตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ภาค โดยไม่มีการสำรวจของภาคใต้ ด้วยค่าดัชนี SLQ ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กับสถานภาพการ ผลิตของภาค และสามารถอธิบายความสามารถของการตอบสนองความต้องการของภาคใต้ได้ดี

ต่อมาสนธยา หวังศิริเวช (2539) และ อัครพร เอกอรรย์ผล (2547) ทำการวิเคราะห์ โครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงของการผลิตและการส่งออกของสินค้าและอุตสาหกรรมไทย วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการขยายตัวของผลผลิต และวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความเชื่อมโยง ระหว่างกันของสาขาการผลิต โดยสนธยาทำการศึกษาสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่ สำคัญของไทย และอัครพรทำการศึกษาผลกระทบของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศต่อระบบเศรษฐกิจไทย นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างงานทั้ง 2 ชิ้น คือ สนธยา จะ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่สำคัญ ได้แก่ การอุปโภคบริโภคจากภาคเอกชน และการส่งออกที่มีผลกระทบต่อผลผลิตของสาขาการผลิต ส่วนอัครพร จะวิเคราะห์ผลตอบแทน การผลิตขั้นปฐม ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ส่วนเกินผู้ประกอบการ และผลกระทบต่อการนำเข้า ปัจจัยการผลิตชั้นกลางเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

บทที่ 4

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกทำการศึกษาปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ รูปแบบและบริการของธนาคารอัญมณีที่ผู้ประกอบการต้องการ และประโยชน์ต่างๆที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี โดยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามใช้ในการวิเคราะห์ ส่วนที่สองทำการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิต การส่งออก การนำเข้า และผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิ รวมทั้งคำนวณค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าและค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปี 2543 และส่วนที่สามเป็นข้อเสนอแนะในการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

4.1 ประชากร

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีในประเทศไทยมีจำนวนมาก ทั้งผู้ประกอบการขนาดใหญ่จนถึงผู้ประกอบการขนาดย่อม ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ จึงเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างตามจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) คือ การเลือกตัวอย่างตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เป็นวิธีที่ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ รวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยการจัดตั้งธนาคารอัญมณี ดังนั้นผู้วิจัยจึงเน้นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ประสบปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนมากกว่าผู้ประกอบการรายใหญ่ รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลของผู้ประกอบการรายใหญ่เป็นไปได้ยาก จึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ในสัดส่วนที่น้อยลงมา

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่

4.2.1 **ข้อมูลปฐมภูมิ** เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรม ซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทั้งหมด 3 พื้นที่ คือ กรุงเทพฯ

จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1.1 การเก็บข้อมูลครั้งที่ 1

สัมภาษณ์ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับใน 3 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี ถึงความเข้าใจพื้นฐานเรื่องธนาคารอัญมณี และปัญหาที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

4.2.1.2 การเก็บข้อมูลครั้งที่ 2

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับตอบแบบสอบถามเรื่องการศึกษามลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank) ซึ่งมีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

1) ลักษณะทั่วไปของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่ โครงสร้างอุตสาหกรรม รูปแบบธุรกิจ อายุของกิจการ เงินทุนจดทะเบียน ยอดขายต่อปี และระบบการชำระเงิน

2) ปัญหาด้านการเงินหรือเงินทุนที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับประสบอยู่ในปัจจุบัน

3) กำหนดลักษณะการดำเนินงานของธนาคารอัญมณีให้ชัดเจน โดยถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของธนาคารอัญมณีว่าสามารถแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันได้หรือไม่ อย่างไร ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากธนาคารอัญมณีอย่างไรบ้าง

4) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างต้นทุน หนี้สิน และยอดขาย ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้ประกอบการคาดการณ์เอาไว้ว่า ถ้ามีธนาคารอัญมณีแล้วจะมีการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างต้นทุนของผู้ประกอบการอย่างไร สามารถลดหนี้สิน หรือเพิ่มยอดขายจากเดิมได้หรือไม่ อย่างไร โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

4.2.2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่ได้จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปี 2543

4.3 แบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตเป็นการรวบรวมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เป็นระบบ โดยแบ่งกลุ่มกิจกรรมต่างๆให้เป็นหมวดหมู่ตามประเภทสาขาการผลิต เช่น สาขาการผลิตภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม เป็นต้น ในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตแสดงความสัมพันธ์ของการผลิต และการแจกจ่ายผลผลิตของสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจ คือ แสดงให้เห็นว่าสาขาการผลิตแต่ละสาขาการผลิตจำเป็นจะต้องใช้ปัจจัยการผลิต (Inputs) อะไรบ้างเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าต่างๆ โดยสามารถจำแนกปัจจัยการผลิตได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (Intermediate input) ได้แก่ ปัจจัยการผลิตที่มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างสาขาการผลิต และปัจจัยการผลิตขั้นต้น (Primary input) ได้แก่ แรงงาน ทุน และส่วนเกินของการประกอบการ ในขณะเดียวกันเมื่อแต่ละสาขาการผลิตได้ผลิตผลผลิต (Output) นั้นขึ้นมาก็จะจำหน่ายผลผลิตดังกล่าวให้กับสาขาการผลิตอื่นๆเพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตในการผลิตผลผลิตอื่นๆต่อไป นอกจากนี้ยังมีผลผลิตบางส่วนที่เป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคขั้นสุดท้าย (Final demand) จำหน่ายให้กับภาคครัวเรือน รัฐบาล ธุรกิจเอกชน ต่างประเทศ และเป็นสินค้าคงเหลือ

4.3.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตที่ส่งผลต่อการส่งออกและนำเข้า

การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตอาศัยแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป (General equilibrium) โดยการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตที่ส่งผลต่อการส่งออกและนำเข้าเป็นการวิเคราะห์ว่าหากโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเปลี่ยนแปลงจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้ว ส่งผลกระทบต่อการส่งออกและการนำเข้าอย่างไรบ้าง

จากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต จะได้สมการที่ใช้ในการวิเคราะห์

$$X = (I - A)^{-1} F \quad (9)$$

เมื่อหักส่วนของสินค้านำเข้าออกจะได้สมการโครงสร้างของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต เป็นดังนี้

$$X^d = (I - A^d)^{-1} F^d \quad (10)$$

โดยกำหนดให้

X^d คือ คอลัมน์เวกเตอร์ที่แสดงถึงผลผลิตภายในประเทศทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต

A^d คือ เมทริกซ์แสดงค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตขั้นกลางภายในประเทศทางตรง (a_{ij}^d) (Matrix of domestic technical coefficients)

a_{ij}^d คือ สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตขั้นกลางภายในประเทศทางตรง ซึ่งเป็นสัดส่วนของการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางภายในประเทศของสาขาการผลิตที่ i เพื่อผลิตสินค้า j ต่อมูลค่าผลผลิตรวมสาขาการผลิตที่ j

F^d คือ คอลัมน์เวกเตอร์ที่แสดงอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสินค้าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ
หาความต้องการสินค้านำเข้าอันเนื่องมาจากอุตสาหกรรมอ้อมและเครื่องประดับจาก
สมการ

$$M = A^m(I - A^d)^{-1} F^d \quad (11)$$

M คือ คอลัมน์เวกเตอร์ที่แสดงถึงมูลค่าสินค้านำเข้าในแต่ละสาขาการผลิตที่เกิดจาก
อุตสาหกรรมอ้อมและเครื่องประดับ

A^m คือ เมทริกซ์ของสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตขั้นกลางนำเข้า (a_{ij}^m) (Matrix of intermediate imports coefficient)

a_{ij}^m คือ สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตขั้นกลางนำเข้า ซึ่งเป็นสัดส่วนของมูลค่าสินค้านำเข้า
สาขาการผลิตที่ i ที่ใช้เป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลางในสาขาการผลิตที่ j ต่อมูลค่าผลผลิตรวมสาขา
การผลิตที่ j

4.3.2 การคำนวณผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิ

โดยคำนวณได้จากสมการ

$$V = V^*(I - A^d)^{-1} F^d \quad (12)$$

โดยกำหนดให้

V คือ คอลัมน์เวกเตอร์ที่แสดงถึงผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิในสาขาการผลิต
ต่างๆที่เกิดจากการอุตสาหกรรมอ้อมและเครื่องประดับ

V^* คือ เมทริกซ์ทแยงมุม (Diagonal matrix) ของสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิ (θ_j)

θ_j คือ สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิ ซึ่งเป็นสัดส่วนของการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิ
ของสาขาการผลิตที่ j ต่อมูลค่าผลผลิตสาขาการผลิตที่ j

4.3.3 การคำนวณดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังและค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า

การคำนวณค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage Index) และค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage Index) เป็นการวัดผลกระทบต่อเนื่องทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม แตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตผลผลิต (a_{ij}) ที่เป็นการวัดผลกระทบทางตรงต่อสาขาการผลิตนั้นเพียงอย่างเดียว โดยอาศัยค่า Leontief domestic inverse ในการคำนวณ

นำไปเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของทุกสาขาการผลิต ซึ่งมีค่าเท่ากับ

$$\left(\frac{1}{n}\right)^2 \sum_i \sum_j w_{ij} = \left(\frac{1}{n}\right)^2 \sum_j \sum_i w_{ij}$$

$$\text{เพราะฉะนั้นจะได้ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง } (u_j) = \frac{\left\{\frac{1}{n} \sum_i w_{ij}\right\}}{\left\{\left(\frac{1}{n}\right)^2 \sum_i \sum_j w_{ij}\right\}} \quad (13)$$

และถ้า $u_j > 1$ หมายถึง เมื่ออุปสงค์ของทุกสาขาการผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วยสาขา การผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วยสาขาการผลิตที่ j มีความต้องการผลผลิตของสาขาการผลิตอื่นเพื่อมาใช้เป็นปัจจัยการผลิตสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่า สาขาการผลิตที่ j มีผลกระทบต่อเนื่องข้างหลังสูงทั้งทางตรงและทางอ้อม

$$\text{ในทำนองเดียวกัน จะได้ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า } (u_i) = \frac{\left\{\frac{1}{n} \sum_j w_{ij}\right\}}{\left\{\left(\frac{1}{n}\right)^2 \sum_i \sum_j w_{ij}\right\}} \quad (14)$$

และถ้า $u_i > 1$ หมายถึง เมื่ออุปสงค์ของทุกสาขาการผลิตเพิ่มขึ้น 1 หน่วยสาขาการผลิตที่ i จะต้องเพิ่มการผลิตสูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ย เพื่อไปเป็นปัจจัยการผลิตของสาขาการผลิตอื่น แสดงว่า สาขาการผลิตที่ i มีผลกระทบต่อเนื่องข้างหน้าสูงทั้งทางตรงและทางอ้อม

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis Method)

4.4.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่ ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ปัญหาด้านเงินทุน ความช่วยเหลือด้านเงินทุนที่ต้องการ โดยใช้หลักสถิติเบื้องต้นเพื่อสรุปเป็นต้นแบบของธนาคารอัญมณี

4.4.1.2 การเปลี่ยนแปลงหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิต การเปลี่ยนแปลงด้านหนี้สิน และการเปลี่ยนแปลงด้านยอดขายที่ผู้ประกอบการคาดว่าจะได้รับหลังจากการมีธนาคารอัญมณี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์

4.4.1.3 ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

1) กรณีผลกระทบทางด้านลบ

วิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดผลกระทบทางด้านลบ และแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนด้วยวิธีอื่นทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเหมาะสม

2) กรณีผลกระทบทางด้านบวก

2.1) รูปแบบการดำเนินงาน ได้แก่ เงินลงทุนที่ใช้ในการจัดตั้งธนาคารอัญมณี หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการฝากและการให้กู้ยืม หลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกันระยะเวลาในการให้กู้ยืม และอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น

2.2) การบริหารความเสี่ยง ได้แก่ ความเสี่ยงจากการประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกัน และความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้

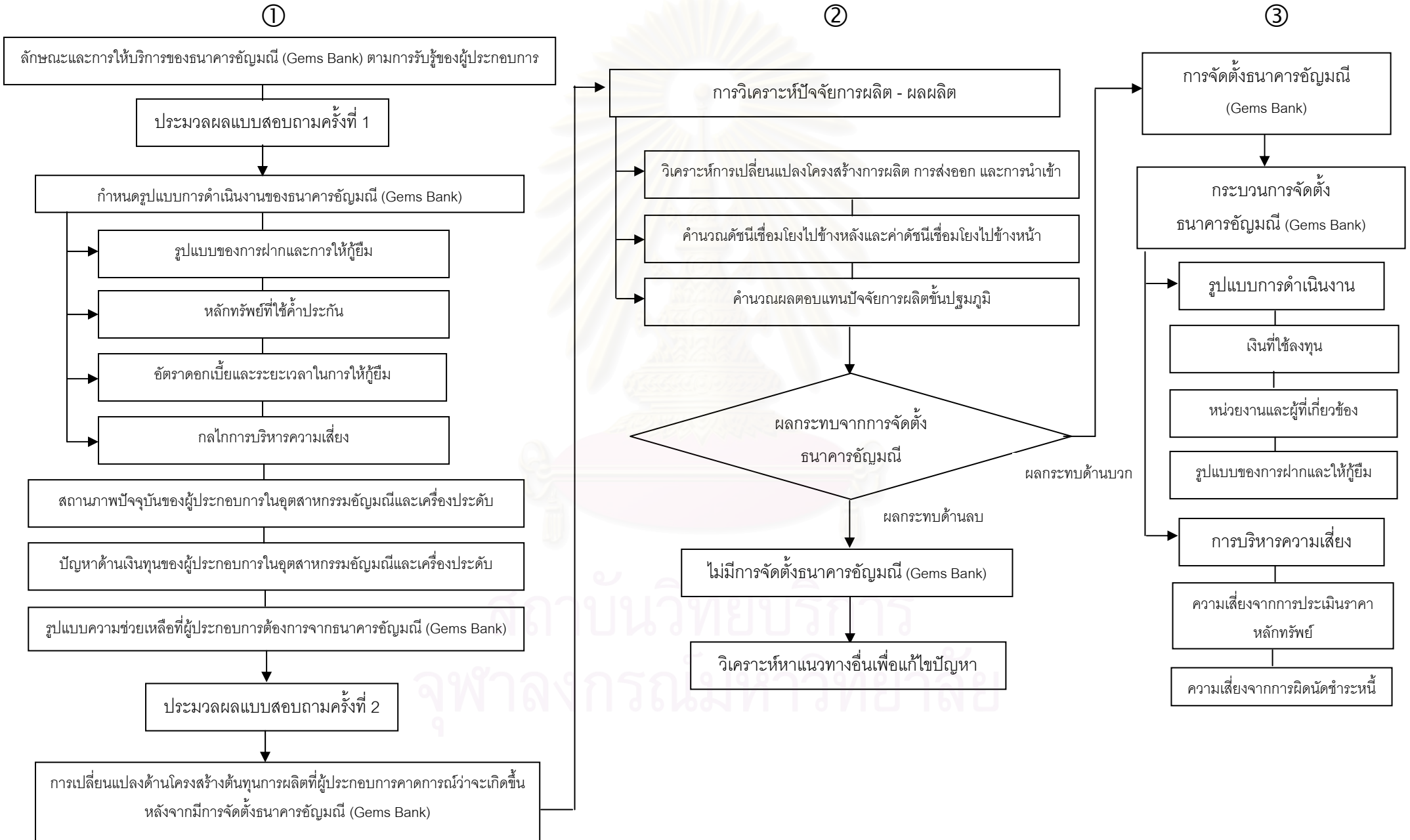
4.4.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis Method)

4.4.2.1 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิต การส่งออกและการนำเข้า โดยอาศัยแบบจำลอง The Leontief Static Input-Output Model ในการคำนวณค่าดัชนีต่างๆประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่กำหนดการขยายตัวและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตที่มีต่อการขยายตัวของผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ การเปลี่ยนแปลงด้านการส่งออก และการนำเข้าของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

4.4.2.2 คำนวณผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิ ประกอบด้วย ค่าตอบแทนแรงงาน ส่วนเกินผู้ประกอบการ ได้แก่ กำไร ค่าเช่าที่ดิน และดอกเบี้ย ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อมสุทธิ เพื่อพิจารณาผลจากการเปลี่ยนแปลงหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีและเครื่องประดับ

4.4.2.3 คำนวณดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าและค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Linkage Analysis) เพื่อวัดผลกระทบต่อเนื่องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เพื่อพิจารณาว่าสาขาการผลิตใดมีผลกระทบต่อเนื่องข้างหน้าและข้างหน้าสูง

รูปที่ 4.1 สรุปขั้นตอนการศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank)

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

จากการแจกแบบสอบถามให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทั้งหมด 40 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 17 ชุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

บริษัท	โครงสร้างของอุตสาหกรรม	รูปแบบธุรกิจ	เงินทุนจดทะเบียน	อายุของกิจการ	ยอดขายต่อปี	ระบบการชำระเงิน	
						ในประเทศ	ต่างประเทศ
1	- ผู้นำเข้าวัตถุดิบ - ผู้ค้าส่งอัญมณีและเครื่องประดับ - ผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ	บริษัทจำกัด	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	น้อยกว่า 5 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสดและเครดิต	เงินสด
2	- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องเงิน / เครื่องถม - ผู้ค้าส่งอัญมณีและเครื่องประดับ	บริษัทจำกัด	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	5-10 ปี	51-200 ล้านบาท	เงินสดและเครดิต	เงินสด
3	ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	เงินสด
4	- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องประดับเพชร / พลอย - ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ - ผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ	กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

บริษัท	โครงสร้างของอุตสาหกรรม	รูปแบบธุรกิจ	เงินทุนจดทะเบียน	อายุของกิจการ	ยอดขายต่อปี	ระบบการชำระเงิน	
						ในประเทศ	ต่างประเทศ
5	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้นำเข้าวัตถุดิบ - ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ ชุด เจียระไนเพชร /พลอย - ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องประดับเพชร /พลอย - ผู้ค้าส่งอัญมณีและเครื่องประดับ - ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ - ผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ - ผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ 	<ul style="list-style-type: none"> กิจการ ร้านค้า เจ้าของคนเดียว 	-	มากกว่า 10 ปี	201-500 ล้านบาท	เงินสด เครดิต และอื่นๆ	เงินสด
6	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้นำเข้าวัตถุดิบ - ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ ประเภทเครื่องเงิน / เครื่องถม - ผู้ค้าส่งอัญมณีและเครื่องประดับ 	<ul style="list-style-type: none"> บริษัท จำกัด 	21-50 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	51-200 ล้านบาท	-	เงินสด
7	ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	<ul style="list-style-type: none"> ห้าง หุ้นส่วน 	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	น้อยกว่า 5 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	-
8	ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	<ul style="list-style-type: none"> กิจการ ร้านค้า เจ้าของคนเดียว 	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสดและเครดิต	-
9	ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	<ul style="list-style-type: none"> กิจการ ร้านค้า เจ้าของคนเดียว 	-	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

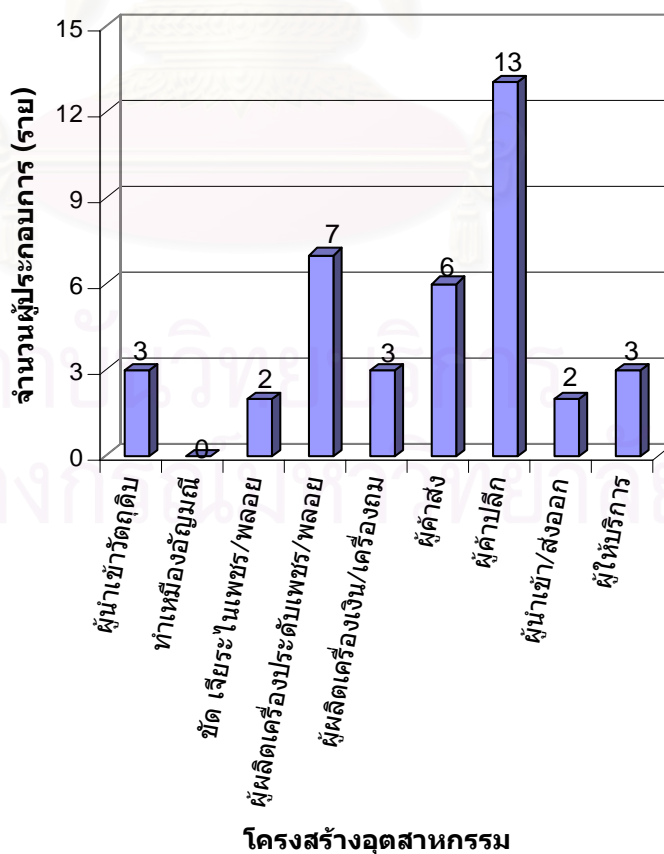
บริษัท	โครงสร้างของอุตสาหกรรม	รูปแบบธุรกิจ	เงินทุนจดทะเบียน	อายุของกิจการ	ยอดขายต่อปี	ระบบการชำระเงิน	
						ในประเทศ	ต่างประเทศ
10	ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว	-	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสดและเครดิต	เงินสด
11	- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องประดับเพชร /พลอย - ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	ห้างหุ้นส่วน	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	-
12	- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องประดับเพชร /พลอย - ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	-
13	ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	5-10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	-
14	- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับขัด เจียรไนเพชร /พลอย - ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องประดับเพชร /พลอย - ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องเงิน / เครื่องถม - ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	บริษัทจำกัด	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสดและเครดิต	เงินสด
15	- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องประดับเพชร /พลอย - ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ - ผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ	ห้างหุ้นส่วน	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	5-10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	เงินสด

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

บริษัท	โครงสร้างของอุตสาหกรรม	รูปแบบธุรกิจ	เงินทุนจดทะเบียน	อายุของกิจการ	ยอดขายต่อปี	ระบบการชำระเงิน	
						ในประเทศ	ต่างประเทศ
16	- ผู้ค้าส่งอัญมณีและเครื่องประดับ - ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ	กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 50 ล้านบาท	เงินสด	เงินสด
17	- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับประเภทเครื่องประดับเพชร/พลอย - ผู้ค้าส่งอัญมณีและเครื่องประดับ	บริษัทจำกัด	ไม่เกิน 20 ล้านบาท	มากกว่า 10 ปี	51-200 ล้านบาท	เงินสด	D/P

5.1.1 โครงสร้างอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.1 โครงสร้างอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

จากกลุ่มตัวอย่างไม่พบผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจทำเหมืองอัญมณี เนื่องจากวัตถุดิบในประเทศมีไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ การทำเหมืองพลอยในปัจจุบันจึงเหลืออยู่เพียงไม่กี่เหมือง ซึ่งผู้ประกอบการ 1 รายสามารถดำเนินธุรกิจได้มากกว่า 1 ธุรกิจ โดยธุรกิจที่พบมากที่สุดคือธุรกิจค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับจำนวน 13 ราย รองลงมาคือธุรกิจผลิตเครื่องประดับเพชรและพลอยจำนวน 7 ราย ผู้ค้าส่งอัญมณีและเครื่องประดับจำนวน 6 ราย ผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ผลิตเครื่องประดับเงินหรือเครื่องถม และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ เช่น การออกแบบเครื่องประดับ การตรวจสอบวัตถุดิบ เป็นต้น จำนวน 3 ราย ธุรกิจขัด เจียรไนเพชรหรือพลอย และผู้นำเข้าหรือส่งออกจำนวน 2 รายตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ อัญมณี เครื่องประดับเงิน/เพชร/พลอย/ทองคำ

5.1.2 รูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.2 รูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจการโดยการขายอัญมณีหรือเครื่องประดับซึ่งประดับด้วยอัญมณีต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ดังนั้นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโดยรูปแบบของการจดทะเบียนพาณิชย์มีดังนี้ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2004)

1. บริษัทจำกัด คือ นิติบุคคลที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรจากกิจการที่กระทำโดยแบ่งทุนออกเป็นหุ้นมีมูลค่าหุ้นละเท่าๆกัน และมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 7 คน แต่ไม่ถึง 100 คน ผู้ถือหุ้นทุกคนต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ

2. ห้างหุ้นส่วน คือ การประกอบการที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปทำสัญญาร่วมกันและกระทำการเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งผลกำไรระหว่างกัน ห้างหุ้นส่วนจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ (General Partnership)

2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)

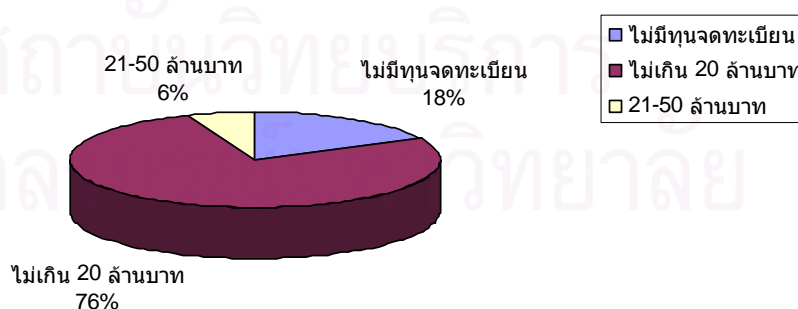
3. กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) คือ ธุรกิจที่บุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของและดำเนินงานเพื่อผลกำไร การประกอบการโดยเจ้าของคนเดียวเป็นรูปแบบความเป็นเจ้าของแบบธรรมดาที่สุดและมักจะหมายถึงการประกอบการหรือธุรกิจส่วนตัว

การประกอบการโดยเจ้าของคนเดียวเริ่มต้นโดยบุคคลคนหนึ่งนำเงินทุนของตนเอง หรือเงินที่ขอยืมมาจากญาติพี่น้อง เพื่อน ธนาคาร หรือสถาบันการเงินไปลงทุนในธุรกิจ เจ้าของบริหารทุกด้านด้วยตนเอง โดยทั่วไป การประกอบการโดยเจ้าของคนเดียวมีขนาดเล็กและจำกัดทั้งด้านเงินทุนและโอกาสที่จะเติบโตเป็นธุรกิจขนาดใหญ่

จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบกิจการส่วนตัวร้อยละ 52.9 รองลงมาคือ บริษัทจำกัด จำนวนร้อยละ 29 และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล จำนวนร้อยละ 18 แต่ไม่พบผู้ประกอบการที่อยู่ในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด

5.1.3 เงินทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

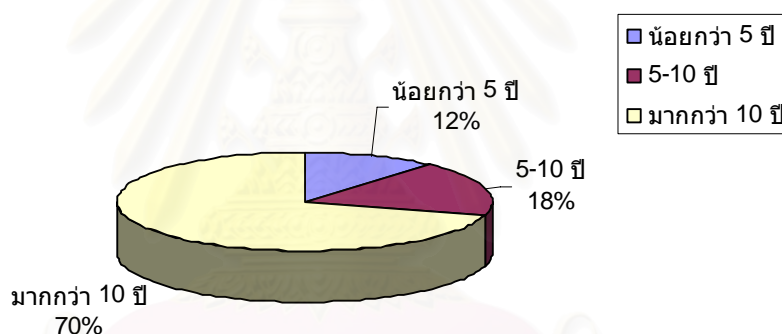
รูปที่ 5.3 เงินทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

ทุนจดทะเบียน หมายถึง สินทรัพย์เริ่มต้นของบริษัท คือ ทุนที่เจ้าของกิจการนำมาให้เพื่อใช้ดำเนินกิจการ และหุ้นทั้งหมดก็จะกลายเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ของบริษัทในกรณีที่บริษัทไปสร้างภาระผูกพันกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นๆ โดยต้องไปจดทะเบียนที่กระทรวงพาณิชย์ (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2548) ผู้ประกอบการที่มีรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัท จำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนจำกัดจะมีเงินทุนจดทะเบียน ส่วนรูปแบบธุรกิจที่เป็นร้านค้าอาจจะมีหรือไม่มีเงินทุนจดทะเบียนเริ่มต้น เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างแล้วพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีเงินทุนจดทะเบียนไม่เกิน 20 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 76 ผู้ประกอบการที่ไม่มีเงินทุนจดทะเบียนคิดเป็นร้อยละ 18 และผู้ประกอบการที่มีเงินทุนจดทะเบียน 21-50 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 6

5.1.4 อายุกิจการของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

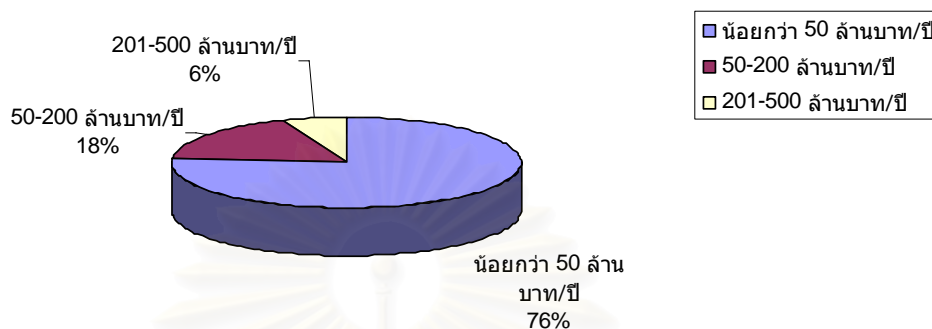
รูปที่ 5.4 อายุกิจการของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

อายุของกิจการแสดงถึงประสบการณ์การทำธุรกิจในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของผู้ประกอบการ แต่ในบางกรณีอายุของกิจการอาจจะไม่แสดงถึงประสบการณ์ในการทำธุรกิจได้ เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายที่แต่เดิมอยู่ในธุรกิจของครอบครัวแล้วแยกตัวออกมาเปิดธุรกิจใหม่เป็นของตนเอง เป็นต้น ผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 70 มีการดำเนินกิจการมากกว่า 10 ปี ซึ่งนับได้ว่ามีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการมายาวนาน ผู้ประกอบการร้อยละ 18 มีการดำเนินกิจการ 5-10 ปี และผู้ประกอบการร้อยละ 12 มีการดำเนินกิจการน้อยกว่า 5 ปี ซึ่งถือว่าเป็นระยะเริ่มต้นของการดำเนินกิจการ

5.1.5 ยอดขายต่อปี

รูปที่ 5.5 ยอดขายต่อปีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

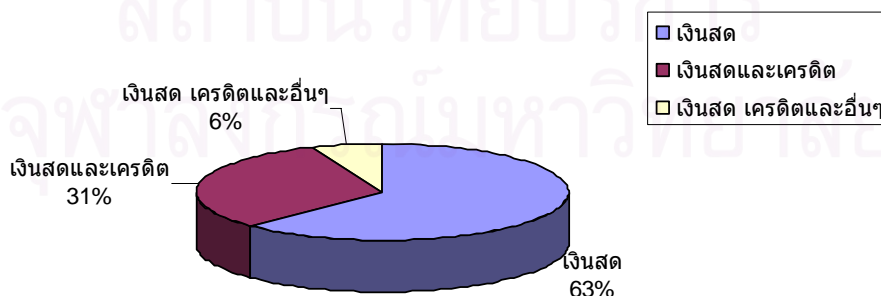

ยอดขายต่อปีจะแสดงถึงจำนวนเงินทุนหมุนเวียนที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับต้องใช้ในการทำธุรกิจ เนื่องจากหากขายอัญมณีและเครื่องประดับได้มากก็หมายถึงการผลิตสินค้าที่มากขึ้นด้วย เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่าผู้ประกอบการมียอดขายต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปีมากที่สุด ร้อยละ 76 รองลงมา คือ ผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปี 50-200 ล้านบาทต่อปีคิดเป็นร้อยละ 18 และผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปี 201-500 ล้านบาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 6

5.1.6 ระบบการชำระเงิน

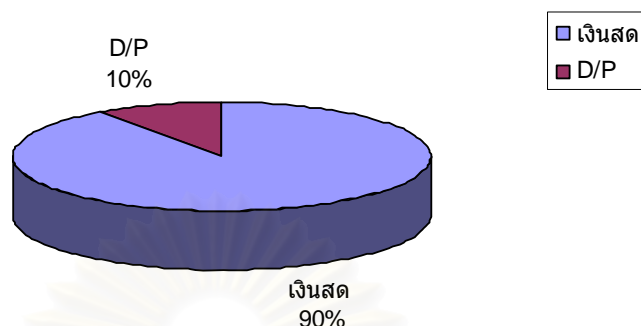
5.1.6.1 การชำระเงินภายในประเทศ

รูปที่ 5.6 การชำระเงินภายในประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

5.1.6.2 การชำระเงินต่างประเทศ

รูปที่ 5.7 การชำระเงินต่างประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

ระบบการชำระเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับส่วนใหญ่จะใช้เงินสดเพียงอย่างเดียว ผู้ประกอบการบางรายอาจจะมีการชำระเงินภายในประเทศหรือต่างประเทศเท่านั้น การชำระโดยเงินสดภายในประเทศของผู้ประกอบการคิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมาคือเงินสดและเครดิตร้อยละ 31 ซึ่งเครดิตจะอยู่ที่ 30-90 วัน และการชำระโดยเงินสด เครดิตและอื่นๆ ได้แก่ เช็ค (Cheque) ร้อยละ 6 ส่วนการชำระเงินในต่างประเทศโดยเงินสดเพียงอย่างเดียวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90 และการชำระเงินด้วย D/P คิดเป็นร้อยละ 10

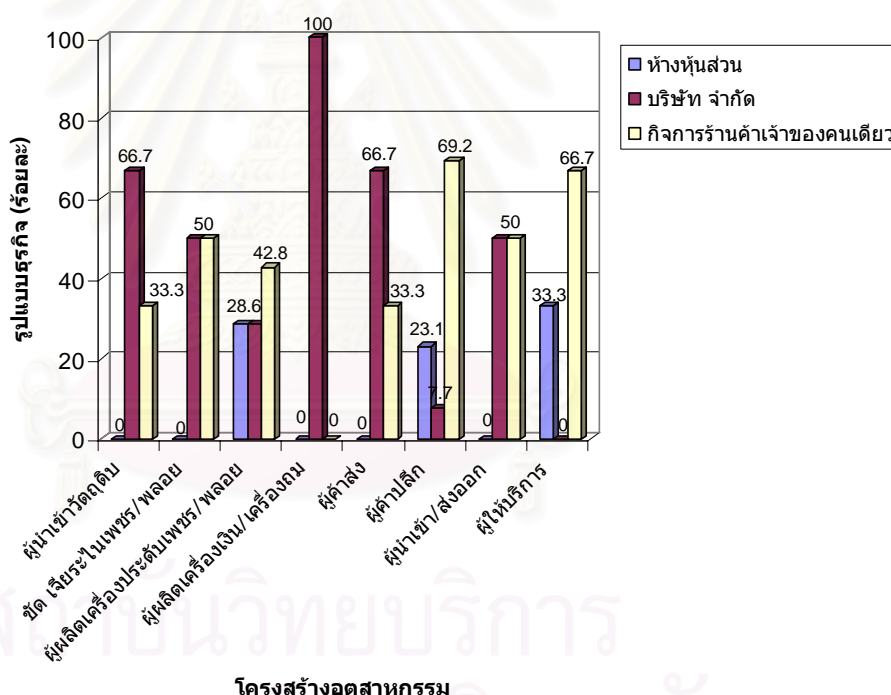
โดย D/P เป็นบริการที่ธนาคารให้แก่ผู้นำเข้าที่มีการตกลงซื้อสินค้าจากต่างประเทศ โดยใช้วิธีการชำระเงินแบบ Bills for Collection: D/P, D/A ปกติจะใช้กับกรณีที่ผู้ซื้อและผู้ขายมีความเชื่อถือกัน โดยธนาคารเป็นตัวแทนในการเรียกเก็บเงินค่าสินค้าเพื่อโอนไปให้กับผู้ขายตามเงื่อนไขที่ลูกค้าได้ตกลงไว้กับทางผู้ขาย ทั้งนี้ธนาคารผู้เรียกเก็บเงินไม่มีหน้าที่รับผิดชอบและไม่มีภาระผูกพัน เกี่ยวกับการชำระเงินตามตัวแทนผู้ซื้อ ถ้าเรียกเก็บไม่ได้ต้องแจ้งเหตุผลให้ธนาคารผู้ส่งตัวมาเรียกเก็บทราบและขอคำสั่งให้ดำเนินการต่อ (ธนาคารไทยพาณิชย์, 2551)

5.2 การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม

5.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและรูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่พบผู้ประกอบการในธุรกิจทำเหมืองอัญมณี และธุรกิจอื่นๆ ดังนั้นในการวิเคราะห์ครั้งนี้จึงไม่นำมาพิจารณา โดยจะพิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในอุตสาหกรรมที่เป็นผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ขัดเจียรไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก ผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ และผู้ให้บริการเท่านั้น

รูปที่ 5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและรูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

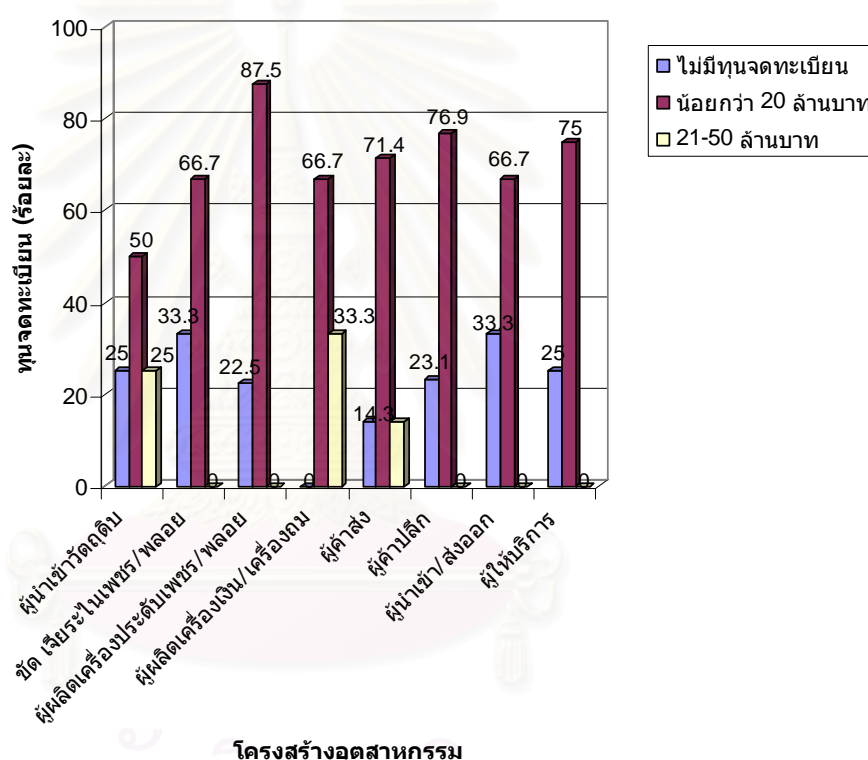

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและรูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจะเห็นว่าผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม และผู้ค้าส่งมีรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัท จำกัด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7 ร้อยละ 100 และ 66.7 ตามลำดับ ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ค้าปลีก และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับจะมีรูปแบบธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งเป็นร้านค้าหรือธุรกิจที่เป็นเจ้าของคนเดียวคิดเป็นร้อยละ 42.8 ร้อยละ 69.2 และร้อยละ 66.7 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบรูปแบบธุรกิจเป็นบริษัทและเป็น

ร้านค้าหรือธุรกิจที่เป็นเจ้าของคนเดียวที่มีสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 50 คือ ผู้ซัด เจียระไนเพชร/พลอย และผู้นำเข้า/ส่งออก ส่วนรูปแบบธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนมีจำนวนเพียงเล็กน้อย โดยจะพบอยู่ในผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ค้าปลีก และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ

5.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

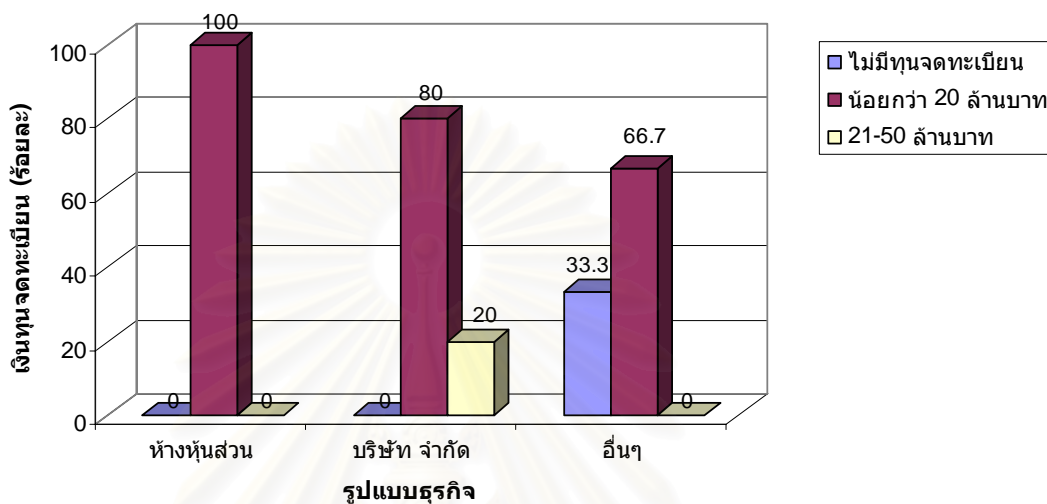
รูปที่ 5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและเงินทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

โครงสร้างอุตสาหกรรมทั้งหมดส่วนใหญ่จะมีเงินทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาทมากที่สุด โดยเฉพาะผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยคิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาคือผู้ค้าปลีกคิดเป็นร้อยละ 79.6 ส่วนผู้นำเข้าวัตถุดิบมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 แต่ยังมีบางส่วนที่ไม่มีทุนจดทะเบียน เนื่องจากเป็นธุรกิจครอบครัวที่ดำเนินสืบทอดมานาน

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

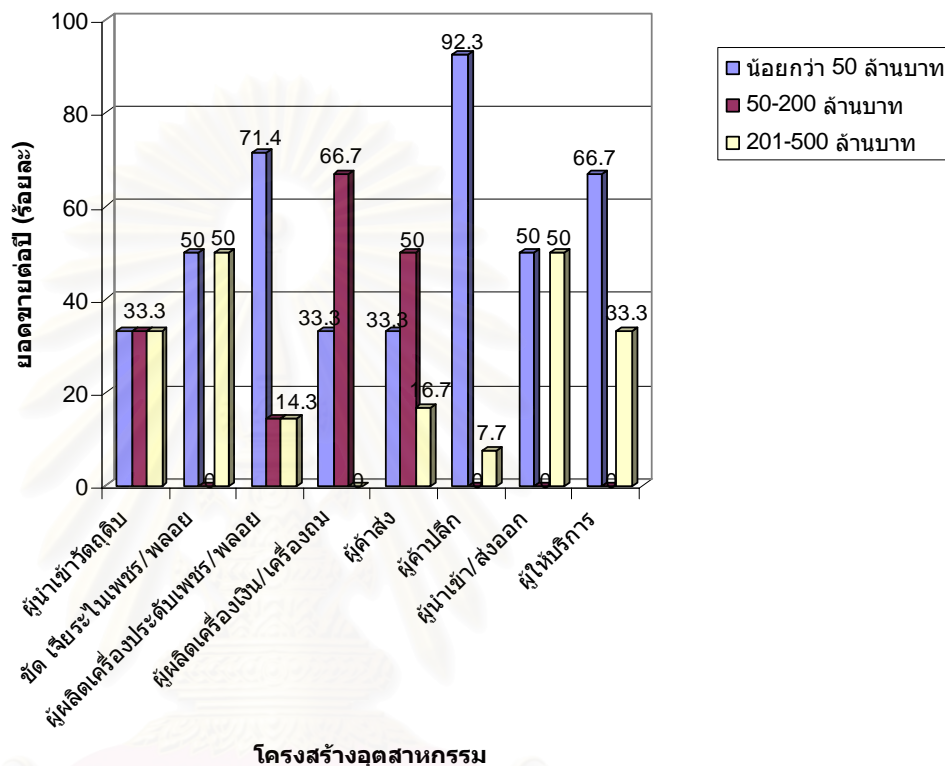
รูปที่ 5.10 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและเงินทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปแบบธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนจะมีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาททั้งหมด ส่วนบริษัท จำกัด จะมีทุนจดทะเบียนทั้งน้อยกว่า 20 ล้านบาท และ 21-50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 80 และร้อยละ 20 ตามลำดับ ส่วนรูปแบบธุรกิจอื่นๆจะมีทั้งทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาท และไม่มีทุนจดทะเบียน คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ 33.3

5.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและยอดขายต่อปีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

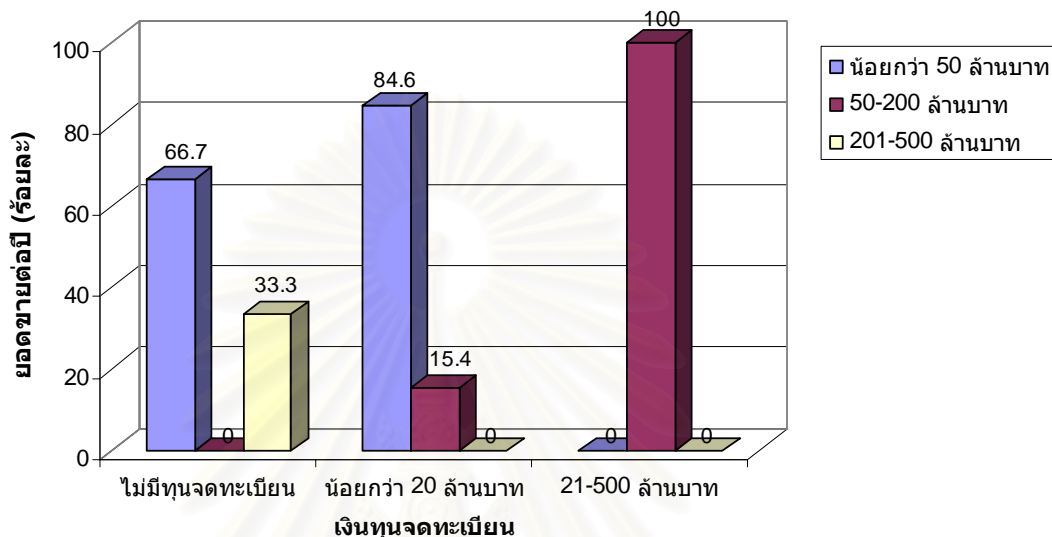
รูปที่ 5.11 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและยอดขายต่อปีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและยอดขายต่อปีแล้วจะพบว่า ผู้ค้าปลีกส่วนใหญ่จะมียอดขายต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 92.3 เนื่องจากผู้ค้าปลีกส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจขนาดเล็กหรือขนาดกลาง รองลงมาคือผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยคิดเป็นร้อยละ 71.4 ซึ่งอุตสาหกรรมผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก โครงสร้างอุตสาหกรรมที่มียอดขายต่อปี 50-200 ล้านบาท คือ ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและมีการส่งออกเป็นจำนวนมาก ส่วนยอดขายต่อปี 201-500 ล้านบาทจะอยู่ในโครงสร้างอุตสาหกรรมทั้งหมดยกเว้นในผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม

5.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนและยอดขายต่อปีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนและยอดขายต่อปีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

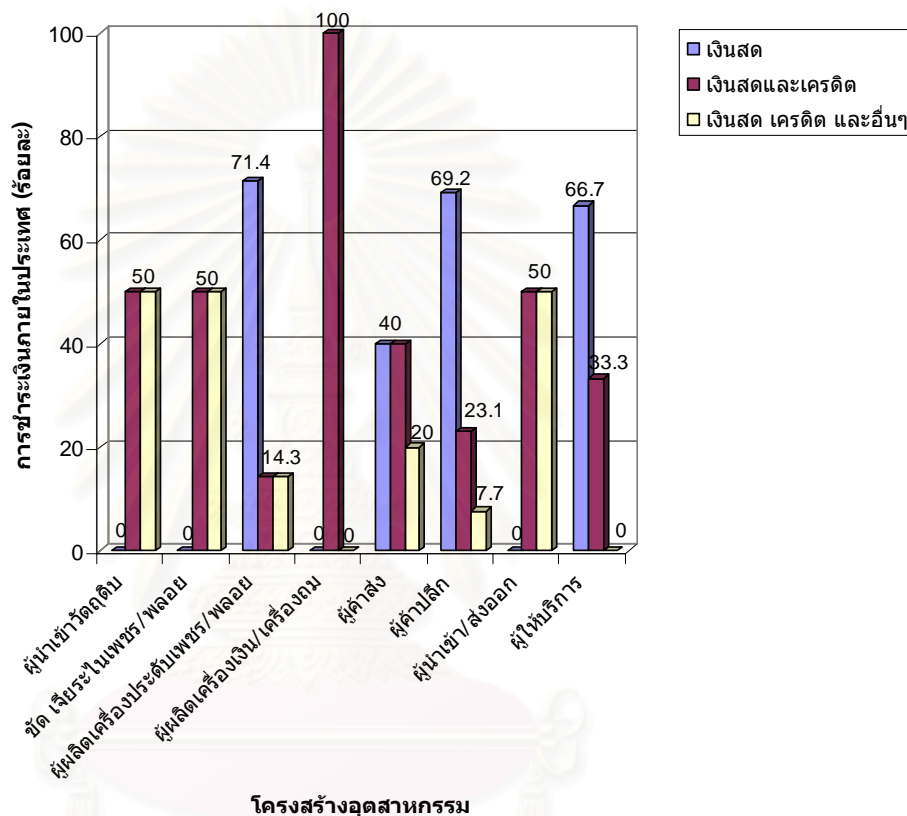

ผู้ประกอบการที่ไม่มีทุนจดทะเบียนหรือมีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาทส่วนใหญ่จะมียอดขายต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 66.7 และร้อยละ 84.6 ตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบการที่มีเงินทุนจดทะเบียน 21-50 ล้านบาทมียอดขายต่อปี 50-200 ล้านบาทต่อปี

5.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการชำระเงินของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

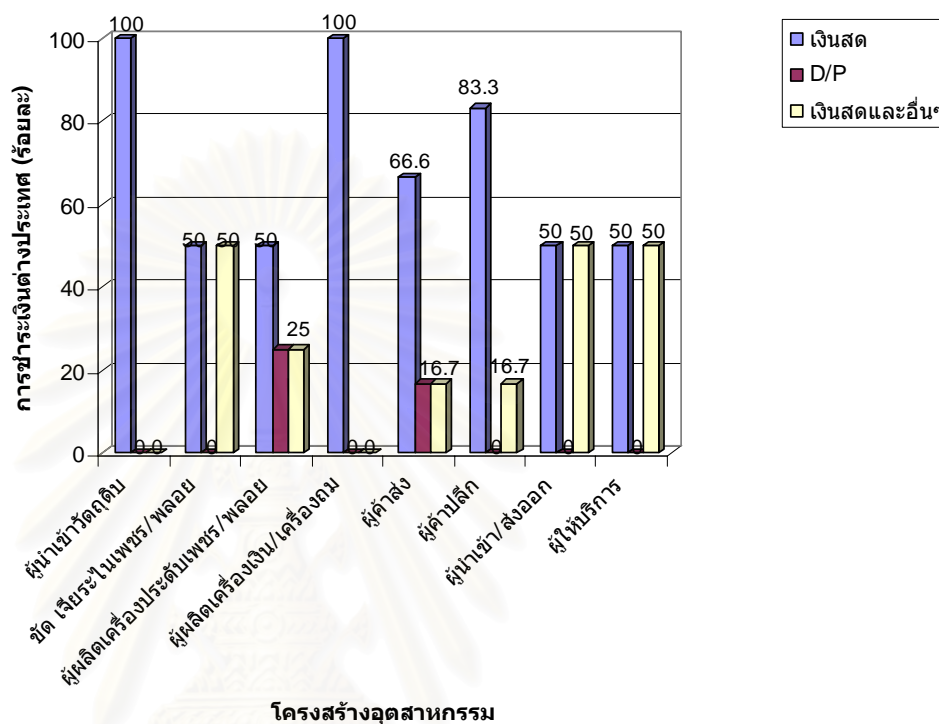
5.2.6.1 การชำระเงินภายในประเทศ

รูปที่ 5.13 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการชำระเงินภายในประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

5.2.6.2 การชำระเงินต่างประเทศ

รูปที่ 5.14 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการชำระเงินต่างประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

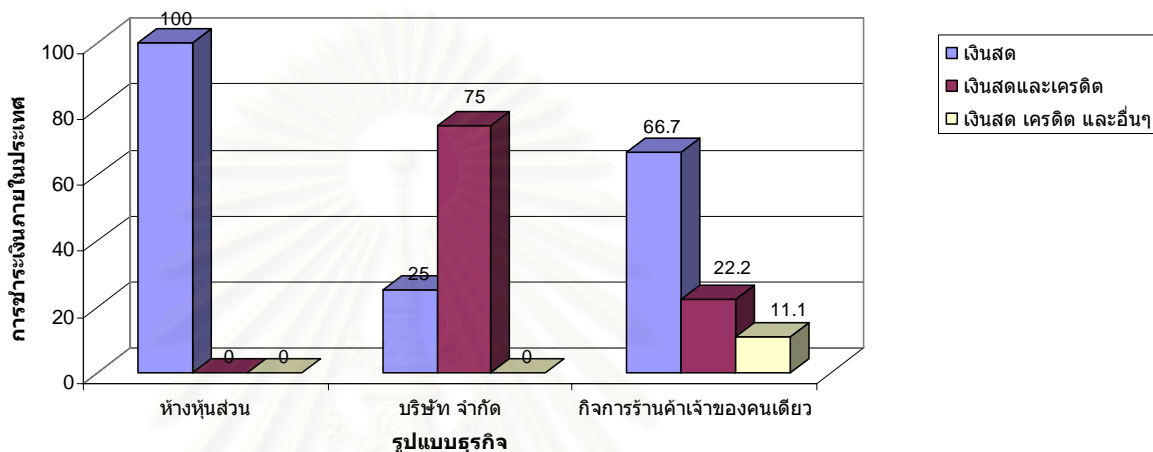
เมื่อพิจารณาการชำระเงินภายในประเทศ ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ค้าปลีก และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับส่วนใหญ่จะมีการชำระเงินภายในประเทศโดยใช้เงินสดเพียงอย่างเดียวคิดเป็นร้อยละ 71.4 ร้อยละ 69.2 และร้อยละ 66.7 ตามลำดับ ซึ่งการชำระเงินโดยใช้เงินสดเพียงอย่างเดียวอาจจะทำให้ผู้ประกอบการเกิดปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนได้ ส่วนผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม จะชำระเงินภายในประเทศโดยใช้เงินสดและเครดิตคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งจะมีสภาพคล่องมากกว่าการชำระด้วยเงินสดเพียงอย่างเดียว

การชำระเงินต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้เงินสด โดยเฉพาะผู้นำเข้าวัตถุดิบและผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถมที่ชำระเป็นเงินสดคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ ผู้ค้าปลีกและผู้ค้าส่งที่มีการชำระเงินเป็นเงินสด คิดเป็นร้อยละ 83.3 และร้อยละ 66.6 ตามลำดับ ส่วนผู้ขายปลีก/พลอย ผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับชำระเงินต่างประเทศด้วยเงินสด และเงินสดและเครดิตในสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 50 ทั้งนี้ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย และผู้ค้าส่งบางส่วนที่ชำระเงินด้วยการใช้ D/P คิดเป็นร้อยละ 25 และ 16.7 ตามลำดับ

5.2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและการชำระเงินของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

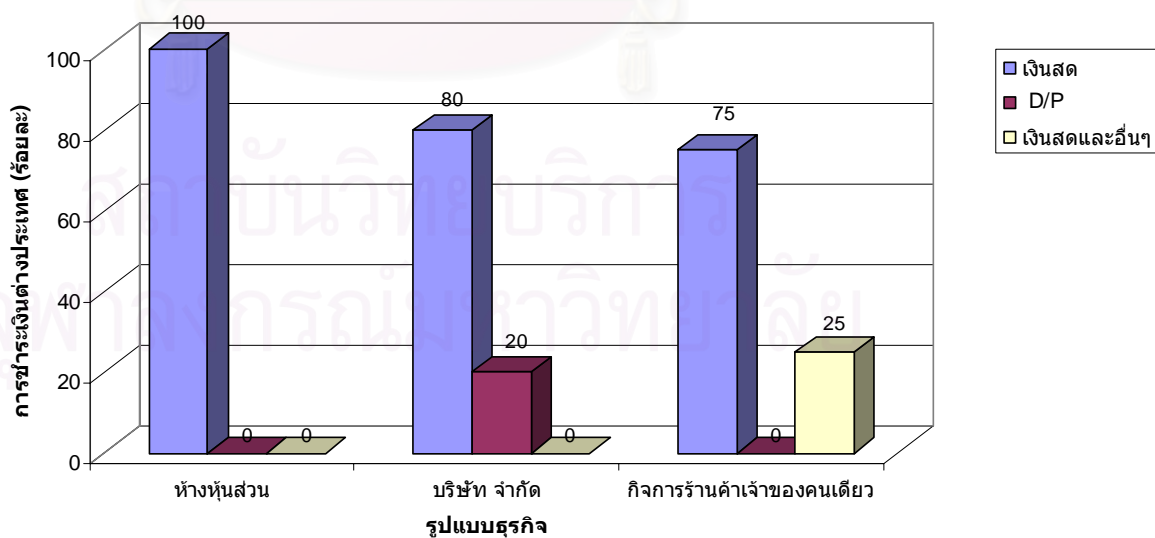
5.2.7.1 การชำระเงินภายในประเทศ

รูปที่ 5.15 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและการชำระเงินภายในประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

5.2.7.2 การชำระเงินต่างประเทศ

รูปที่ 5.16 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและการชำระเงินต่างประเทศของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

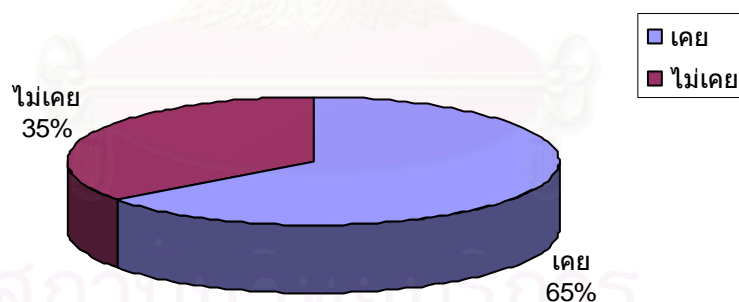

ห้างหุ้นส่วนมีการชำระเงินภายในประเทศด้วยเงินสดเพียงอย่างเดียวคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนบริษัทจำกัด มีการชำระเงินภายในประเทศทั้งเงินสดเพียงอย่างเดียวรวมทั้งเงินสดและเครดิตคิดเป็นร้อยละ 25 และร้อยละ 75 ตามลำดับ ส่วนรูปแบบธุรกิจอื่น ๆ มีการชำระเงินภายในประเทศด้วยเงินสดเพียงอย่างเดียว และเงินสด เครดิต และอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ เช็ค (Cheque)

ในการชำระเงินต่างประเทศ ห้างหุ้นส่วนจะใช้เงินสดเพียงอย่างเดียวคิดเป็นร้อยละ 100 เช่นเดียวกับการชำระเงินภายในประเทศ แต่บริษัท จำกัด จะใช้เงินสดเพียงอย่างเดียวในการชำระเงินต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งมากกว่าการใช้เงินสดเพียงอย่างเดียวในการชำระเงินภายในประเทศ นอกจากนี้บริษัท จำกัดยังมีการชำระเงินต่างประเทศโดยการใช้ D/P อีกด้วย ส่วนรูปแบบธุรกิจอื่น ๆ จะมีการชำระเงินต่างประเทศทั้งแบบเงินสดเพียงอย่างเดียว และเงินสดและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 75 และร้อยละ 25 ตามลำดับ แต่ไม่มีการชำระเงินโดยการใช้ D/P เหมือนกับบริษัท จำกัด

5.2.8 ปัญหาด้านการเงินของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.17 ปัญหาด้านการเงินที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเคยประสบหรือประสบอยู่ในปัจจุบัน

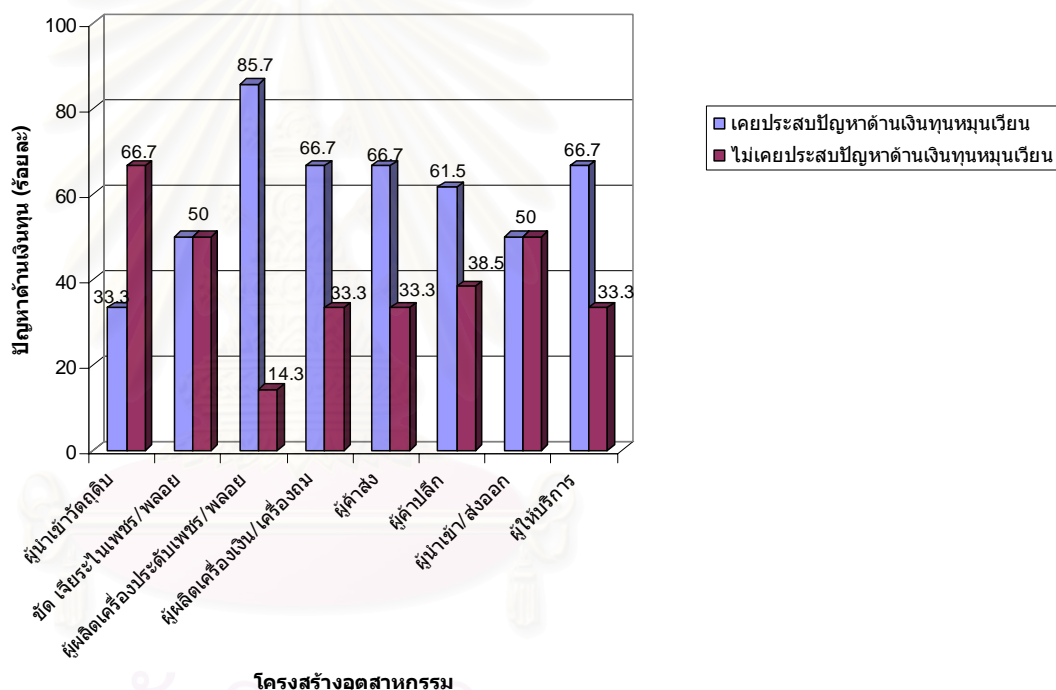

จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าบางส่วนเคยประสบกับปัญหาด้านการเงินคิดเป็นร้อยละ 65 ส่วนใหญ่มาจากการขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือสภาพคล่องในการทำธุรกิจ โดยมีสาเหตุมาจากสินค้าคงคลังซึ่งเป็นวัตถุดิบที่ยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ณ ขณะนั้น รวมทั้งมาจากความผันผวนของราคาวัตถุดิบ เช่น หากช่วงเวลาใดทองคำในตลาดโลกมีราคาสูงขึ้น จะทำให้มีการขายทองมากกว่าการซื้อทอง ผู้ประกอบการจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนจำนวนมาก และหากจะถอนเงินจากธนาคารพาณิชย์มากกว่า 2 ล้านบาท/วัน จะต้องทำหนังสือยื่นเรื่องไปทางธนาคารแห่ง

ประเทศไทยตามกฎหมายการฟอกเงิน จึงเกิดความไม่สะดวกแก่ผู้ประกอบการ ในบางช่วงที่ วัตถุประสงค์มีคุณภาพและราคาถูก ผู้ประกอบการก็ไม่สามารถจะซื้อวัตถุดิบนั้นได้เนื่องจากเงินทุน ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถขยายกิจการได้ตามแผนที่วางไว้ ส่วนปัญหาด้านการเงินอื่นๆมาจาก อัตราดอกเบี้ยของการขอสินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชี (O/D) สูงหรือเครดิตเทอมที่ผู้ประกอบการให้แก่ ลูกค้ายาวเกินไป ส่วนผู้ประกอบการอีกร้อยละ 35 ไม่เคยประสบปัญหาด้านการเงินเลย

5.2.9 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.18 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

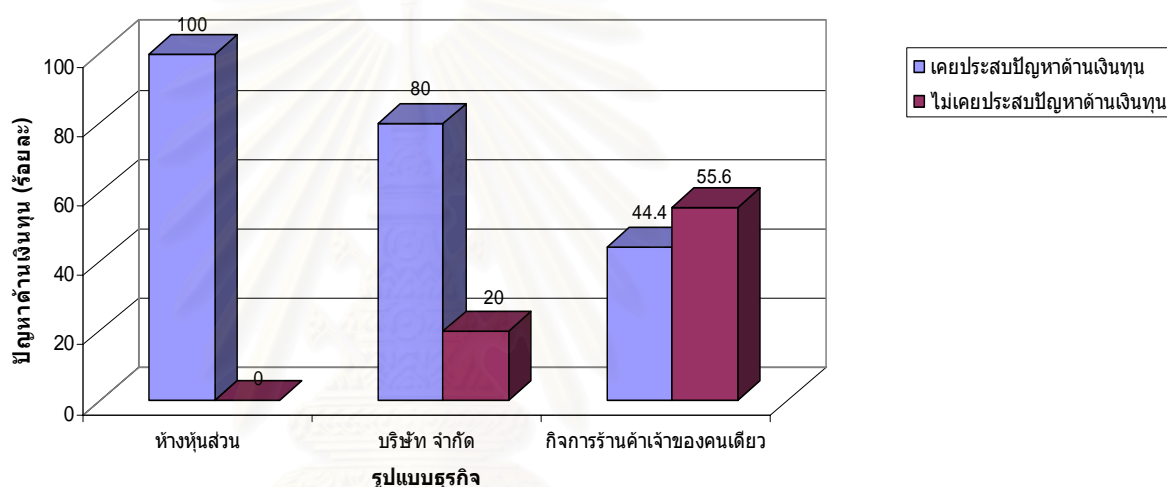

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและปัญหาด้านเงินทุนจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยจะประสบปัญหาด้านเงินทุนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 85.7 รองลงมาคือผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ผู้ค้าส่ง ผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับคิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนผู้นำเข้าวัตถุดิบประสบปัญหาด้านเงินทุนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.3 โดยผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยประสบปัญหาด้านเงินทุนเนื่องจากขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนหรือเงินทุนหมุนเวียน ต้องการซื้อวัตถุดิบในช่วงที่มี แต่ขาดเงินทุน สินค้าคงคลัง (เป็นสินค้าที่ยังไม่เป็นที่ต้องการในขณะนั้น) ไม่สามารถนำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันได้ ซึ่งทำให้ขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนด้านการเงิน ส่วนผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถมประสบปัญหาขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียน

หรือเงินทุนหมุนเวียนเครดิตที่ยาวเกินไป ผู้ค้าส่งขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนด้านการเงินเนื่องจากสินค้าคงคลังไม่สามารถนำไปเป็นหลักทรัพยค้ำประกันได้ และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับประสบปัญหาขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนหรือเงินทุนหมุนเวียนเช่นกัน

5.2.10 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.19 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

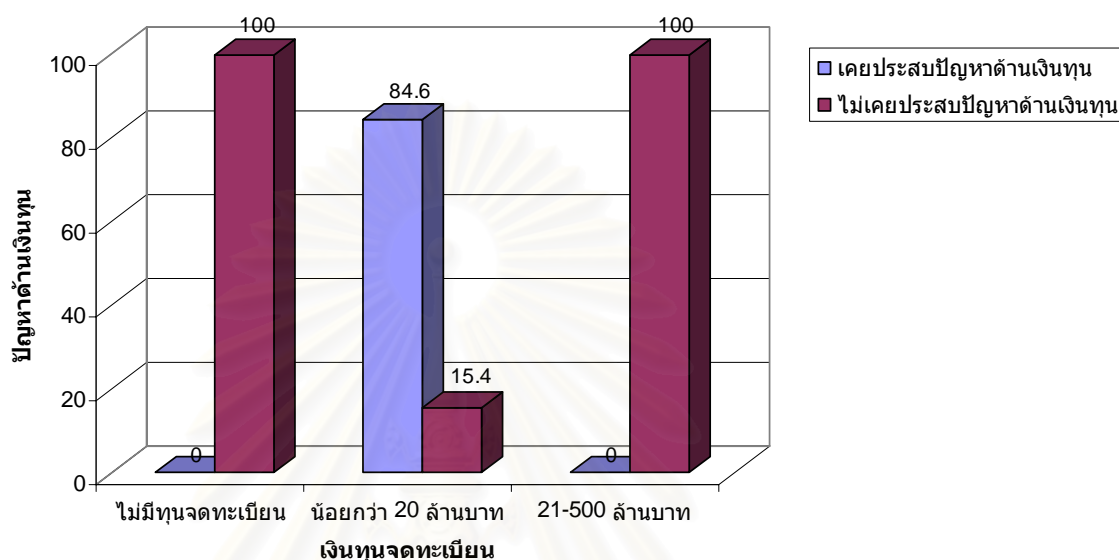

รูปแบบธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนเคยประสบปัญหาด้านเงินทุนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือบริษัท จำกัด คิดเป็นร้อยละ 80 แต่ในรูปแบบธุรกิจอื่นๆพบว่าผู้ประกอบการมากกว่าร้อยละ 50 ไม่เคยประสบปัญหาด้านเงินทุนมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 44.4

ปัญหาด้านเงินทุนที่เกิดกับห้างหุ้นส่วน คือ เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในสภาวะที่ราคาทองคำมีราคาสูงขึ้น ทำให้มีผู้ขายมากกว่าผู้ซื้อ รวมทั้งสินค้าคงคลัง (เป็นสินค้าที่ยังไม่เป็นที่ต้องการในขณะนั้น) ไม่สามารถนำไปเป็นหลักทรัพยค้ำประกันได้ ทำให้ขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนด้านการเงิน ส่วนบริษัท จำกัดประสบปัญหาขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนด้านการเงินเนื่องจากสินค้าคงคลังไม่สามารถนำไปเป็นหลักทรัพยค้ำประกันได้เช่นเดียวกับห้างหุ้นส่วน รวมทั้งมีเครดิตที่ยาวเกินไป ผู้ประกอบการในรูปแบบธุรกิจอื่นๆประสบปัญหาขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนหรือเงินทุนหมุนเวียนเช่นกัน

5.2.11 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

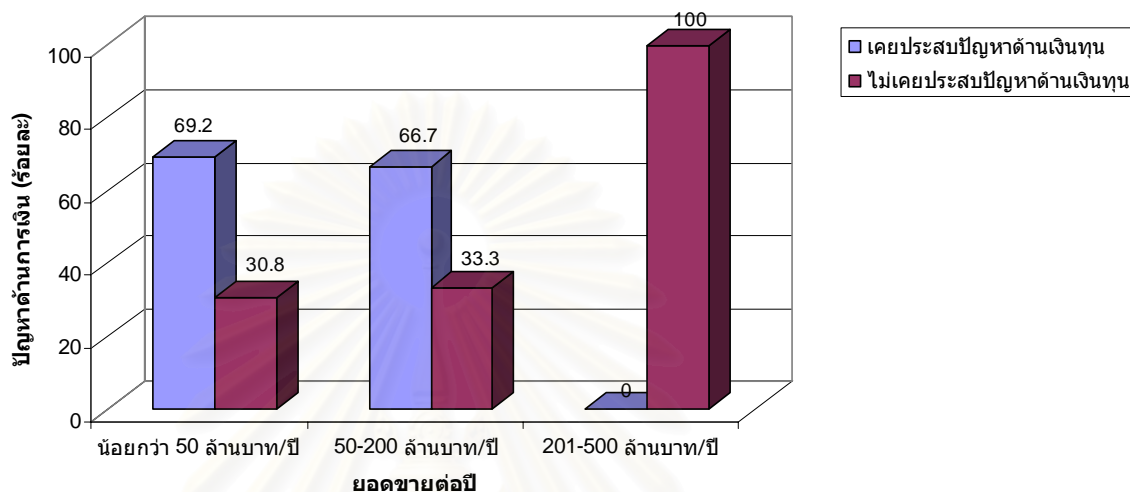
รูปที่ 5.20 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

ผู้ประกอบการที่ไม่มีทุนจดทะเบียนและมีทุนจดทะเบียน 21-50 ล้านบาทไม่เคยประสบปัญหาด้านเงินทุน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนผู้ประกอบการที่มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาท เป็นกลุ่มที่เคยประสบปัญหาด้านเงินทุนคิดเป็นร้อยละ 84.6 เนื่องจากมีสินค้าคงคลังเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถนำไปเป็นหลักประกันค้ำประกันได้ ทำให้ขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนด้านการเงิน โดยในสถานะที่ราคาของค่ามีราคาสูงขึ้น ทำให้มีผู้ขายมากกว่าผู้ซื้อส่งผลให้เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ ในการถอนหรือฝากเงินของผู้ประกอบการบางส่วนที่มีมูลค่ามากกว่า 2 ล้านบาทต่อวันจะต้องยื่นเรื่องต่อทางธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียน ธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันมีอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ O/D ที่สูง และในบางครั้งผู้ประกอบการต้องการซื้อวัตถุดิบในช่วงที่มีคุณภาพและราคาถูก รวมถึงการขายกิจการแต่ไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนได้

5.2.12 ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายต่อปีและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.21 ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

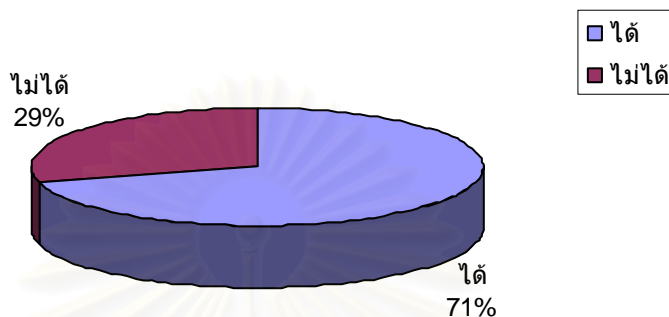
เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายต่อปีและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการพบว่าผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาทและผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปี 50-200 ล้านบาทเคยประสบปัญหาด้านเงินทุน โดยผู้ประกอบการที่มียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปีมีปัญหาด้านเงินทุนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.2 ส่วนผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปี 50-200 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 66.7 ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาทจะเห็นว่าหากยอดขายต่ำจะมีโอกาสประสบปัญหาด้านเงินทุนสูงกว่ายอดขายสูง

ผู้ประกอบการที่มียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปีประสบปัญหาขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียน ปัญหาในเรื่องอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ O/D ที่สูง รวมทั้งต้องการซื้อวัตถุดิบในช่วงที่มีราคาถูกและมีคุณภาพแต่ขาดเงินทุน นอกจากนี้ยังต้องการขยายกิจการแต่ไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนได้

ส่วนผู้ประกอบการที่มียอดขาย 50-200 ล้านบาทต่อปี มีปัญหาเครดิตเทอมที่ยาวเกินไป รวมทั้งขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียนหรือเงินทุนหมุนเวียน

5.2.13 การใช้ธนาคารอัญมณีและเครื่องประดับแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.22 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน

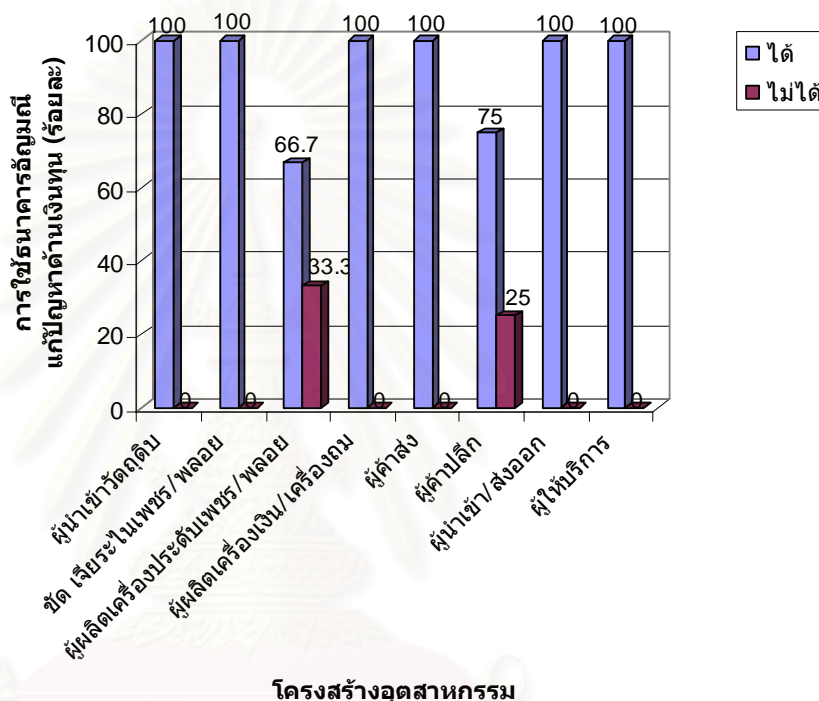

เมื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างพบว่าหากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับได้คิดเป็นร้อยละ 71 เนื่องจากเป็นทางเลือกของแหล่งเงินทุนใหม่ให้ผู้ประกอบการ โดยผู้ประกอบการสามารถนำสินค้าที่รอการขายหรือวัตถุดิบที่เป็นสินค้าคงคลังไปใช้เป็นหลักประกันเพื่อเปลี่ยนเป็นเงินทุนหมุนเวียนในระยะสั้นได้ ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษที่สำคัญของธนาคารอัญมณี ส่วนผู้ประกอบการจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 29 คิดว่าไม่สามารถช่วยได้เนื่องจากผู้ประกอบการยังไม่เชื่อมั่นในระบบรักษาความปลอดภัยของวัตถุดิบระหว่างเป็นหลักประกันในธนาคารและการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันเพียงพอต่อความความต้องการด้านการเงินแล้ว รวมทั้งการนำวัตถุดิบไปเป็นหลักประกันอาจทำให้ต้นทุนสูงขึ้นจากดอกเบี้ยได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2.14 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่เคยประสบปัญหาด้านการเงินและการใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน

รูปที่ 5.23 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่เคยประสบปัญหาด้านการเงินและการใช้ธนาคารอัญมณีและเครื่องประดับแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่เคยประสบปัญหาด้านเงินทุนส่วนใหญ่เห็นว่าธนาคารอัญมณีสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการได้ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่อยู่ในโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านการนำเข้าวัตถุดิบ การขัดเจียรไนเพชร/พลอย การผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม การทำธุรกิจค้าส่ง การนำเข้า/ส่งออกเครื่องประดับ และการให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับคิดว่าการจัดตั้งธนาคารอัญมณีสามารถช่วยแก้ไขปัญหาของผู้ประกอบการได้อย่างแท้จริงคิดเป็นร้อยละ 100 โดยทั้งหมดเห็นว่าธนาคารอัญมณีสามารถเปลี่ยนสินค้าคงคลังเป็นเงินทุนในระยะสั้น เงินทุนหมุนเวียน และกระแสเงินสดได้ รวมทั้งผู้นำเข้าวัตถุดิบและผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถมถือว่าเพิ่มทางเลือกของแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนผู้ขัดเจียรไนเพชร/พลอยและผู้ทำธุรกิจค้าส่งคิดว่าธนาคารอัญมณีเป็นธนาคารที่สามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและ

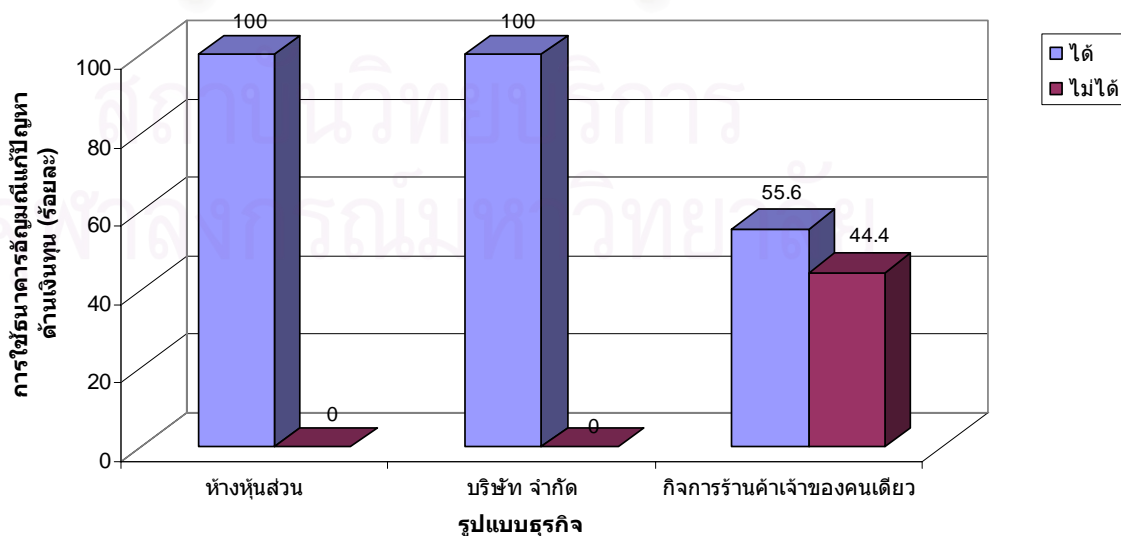
เครื่องประดับได้โดยตรง และผู้ทำธุรกิจค้าส่งยังเห็นด้วยอีกกว่าจะเป็นการเพิ่มทางเลือกของสินค้าให้มากขึ้นด้วย

แต่ผู้ประกอบการที่เคยประสบปัญหาด้านเงินทุนในโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านการผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยและการทำการค้าปลีกบางรายคิดว่าธนาคารอัญมณียังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้คิดเป็นร้อยละ 33.3 และร้อยละ 25 ตามลำดับ เนื่องจากผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยยังขาดความมั่นใจด้านการรักษาความปลอดภัยของหลักประกันที่เก็บไว้ในธนาคารอัญมณี และผู้ค้าปลีกบางรายยังขาดความมั่นใจด้านการรักษาความปลอดภัยของหลักประกันที่เก็บไว้ในธนาคารอัญมณีเช่นกัน รวมทั้งคาดว่าหากใช้บริการธนาคารอัญมณีแล้วอาจมีต้นทุนสูงขึ้นจากอัตราดอกเบี้ย นอกจากนี้ผู้ค้าปลีกสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้จากการแปลงสินค้าเป็นทุนได้ตลอดเวลาจากการขายให้กับผู้ส่งออก โดยเฉพาะทองคำ และการใช้บริการของธนาคารพาณิชย์

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้สามารถสรุปได้ว่าผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย และผู้ค้าปลีกยังเห็นว่าธนาคารอัญมณีและเครื่องประดับยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้อย่างแท้จริง เนื่องจากยังขาดความมั่นใจในการรักษาความปลอดภัยของหลักประกัน ทำให้ธนาคารอัญมณีต้องสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ประกอบการในโครงสร้างอุตสาหกรรมทั้งสองมากขึ้น

5.2.15 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและการใช้ธนาคารอัญมณีแก้ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.24 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในรูปแบบธุรกิจต่างๆ หลังจากใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน

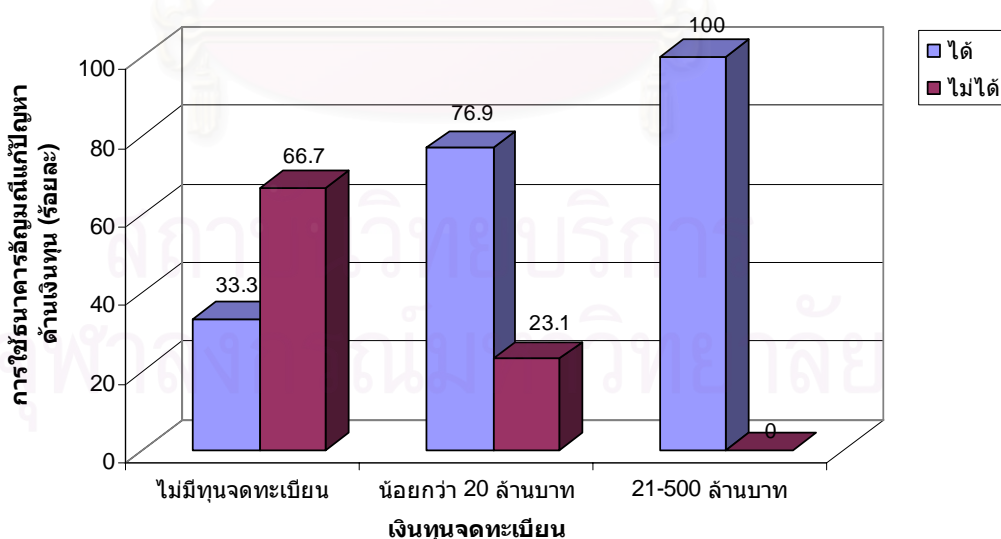

ผู้ประกอบการในรูปแบบธุรกิจทุกประเภทคาดการณ์ว่าธนาคารอัญมณีสามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้ โดยเฉพาะรูปแบบธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนและรูปแบบธุรกิจที่เป็นบริษัทจำกัด ทั้งหมดเห็นว่าธนาคารอัญมณีสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้คิดเป็นร้อยละ 100 เนื่องจากเป็นธนาคารที่ช่วยเหลือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโดยตรง เป็นการเพิ่มทางเลือกของแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ สามารถเปลี่ยนสินค้าคงคลังเป็นเงินทุนในระยะสั้น เงินทุนหมุนเวียน และกระแสเงินสดได้ ทำให้มีทางเลือกของสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น

แต่ในรูปแบบธุรกิจอื่น ๆ มีจำนวนผู้ประกอบการที่เห็นว่าธนาคารอัญมณีสามารถช่วยปัญหาด้านเงินทุนได้และไม่ได้ใกล้เคียงกันมาก คือ ร้อยละ 55.6 และ 44.4 ตามลำดับ โดยผู้ประกอบการคิดว่าธนาคารอัญมณีไม่สามารถช่วยปัญหาด้านเงินทุนได้เนื่องจากการใช้บริการธนาคารพาณิชย์เพียงพอต่อความต้องการแล้ว รวมทั้งสามารถแปลงสินค้าเป็นทุนได้ตลอดเวลาจากการขายให้กับผู้ส่งออก โดยเฉพาะทองคำ ขาดความมั่นใจด้านการรักษาความปลอดภัยของหลักประกันที่เก็บไว้ในธนาคารอัญมณีและคาดว่าอาจมีต้นทุนสูงขึ้นจากอัตราดอกเบี้ย

5.2.16 ความสัมพันธ์ระหว่างทุนจดทะเบียนและการใช้ธนาคารอัญมณีแก้ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.25 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในรูปแบบทุนจดทะเบียนต่างๆหลังจากใช้ธนาคารอัญมณีแก้ปัญหาด้านเงินทุน

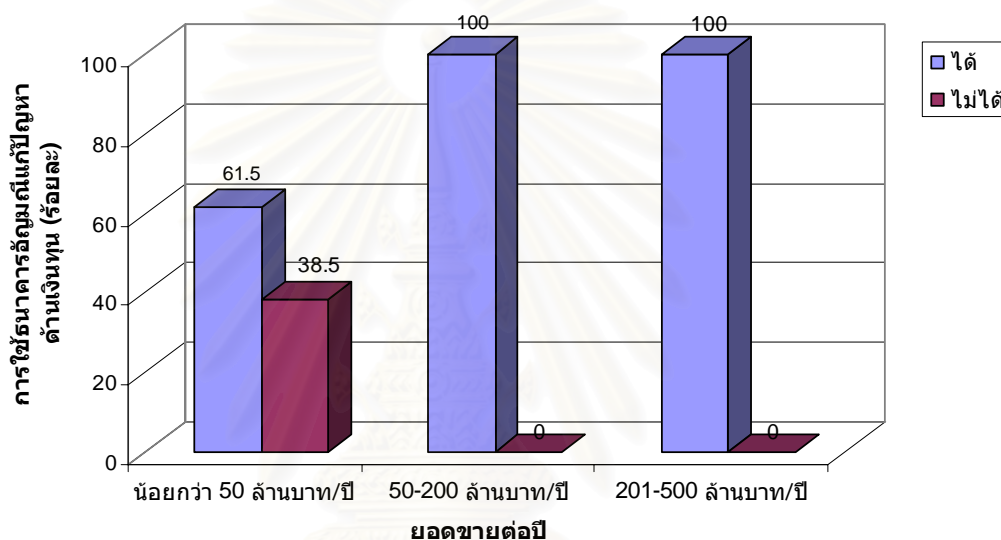

ธุรกิจของผู้ประกอบการที่มีเงินทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาทและ 21-50 ล้านบาท เห็นว่าการจัดตั้งธนาคารอัญมณีจะสามารถช่วยปัญหาด้านเงินทุนได้คิดเป็นร้อยละ 76.9 และ ร้อยละ 100 ตามลำดับ แต่ผู้ประกอบการที่ไม่มีทุนจดทะเบียนเห็นว่าธนาคารอัญมณีไม่สามารถช่วย

ปัญหาด้านเงินทุนได้คิดเป็นร้อยละ 66.7 เนื่องจากการใช้บริการธนาคารพาณิชย์เพียงพอต่อความต้องการแล้ว รวมทั้งสามารถแปลงสินค้าเป็นทุนได้ตลอดเวลาจากการขายให้กับผู้ส่งออก โดยเฉพาะทองคำ และคาดว่าอาจจะมีต้นทุนสูงขึ้นจากอัตราดอกเบี้ย

5.2.17 ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายต่อปีและการใช้ธนาคารอัญมณีแก้ปัญหา ด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.26 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในรูป
ยอดขายต่อปีหลังจากใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุน

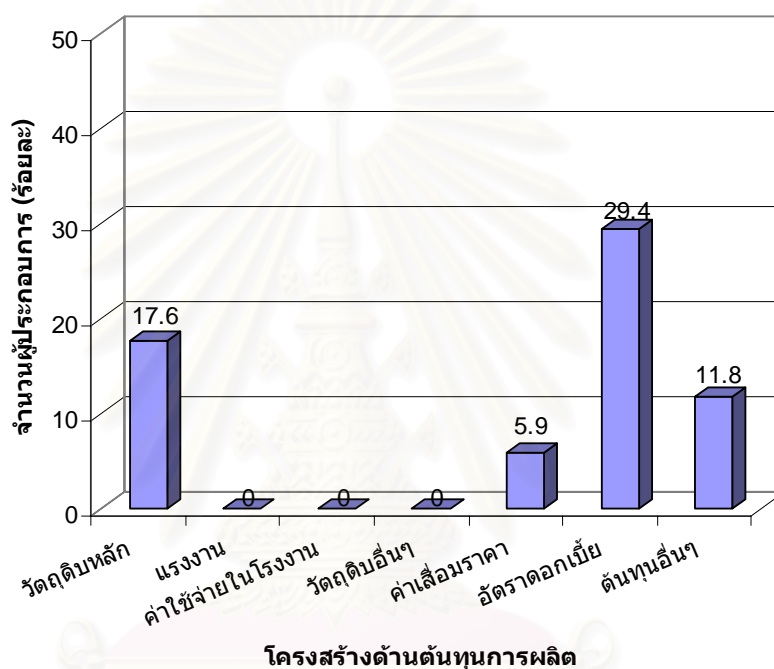
ผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปีตั้งแต่ 50-200 ล้านบาท และ 201-500 ล้านบาทเห็นว่าธนาคารอัญมณีสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้คิดเป็นร้อยละ 100 เนื่องจากเป็นธนาคารที่ช่วยเหลือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโดยตรง เพิ่มทางเลือกของแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ รวมทั้งในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ไม่ค่อยปล่อยสินเชื่อแบบ O/D ทำให้การจัดตั้งธนาคารอัญมณีเป็นการเพิ่มทางเลือกของสินเชื่อมากขึ้น

ผู้ประกอบการที่มียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปีส่วนใหญ่เห็นว่าธนาคารอัญมณีสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้เช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 61.5 แต่ก็มีบางส่วนที่เห็นว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้ คิดเป็นร้อยละ 38.5 เนื่องจากผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาทเห็นว่าธนาคารอัญมณียังไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้เนื่องมาจากการใช้บริการธนาคารพาณิชย์เพียงพอต่อความต้องการแล้ว อาจมีต้นทุนสูงขึ้นจากอัตราดอกเบี้ย ขาด

ความมั่นใจด้านการรักษาความปลอดภัยของหลักประกันที่เก็บไว้ในธนาคารอัญมณี และสามารถแปลงสินค้าเป็นทุนได้ตลอดเวลาจากการขายให้กับผู้ส่งออก โดยเฉพาะทองคำ

5.2.18 การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

รูปที่ 5.27 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในด้านโครงสร้างด้านต้นทุนการผลิตหลังจากใช้บริการธนาคารอัญมณี

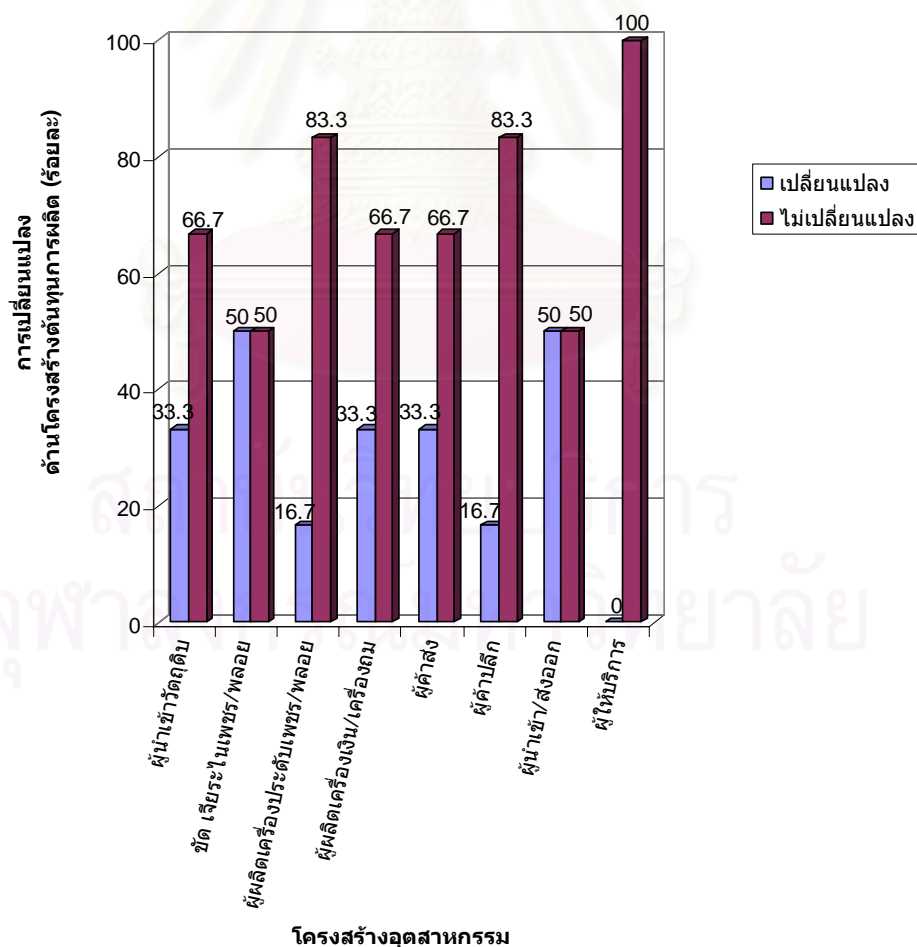
โครงสร้างต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับประกอบด้วย วัตถุดิบหลัก ซึ่งได้แก่ โลหะมีค่า เพชร และพลอย แรงงาน ค่าใช้จ่ายในโรงงาน วัตถุดิบอื่นๆ ค่าเสื่อมราคา อัตราดอกเบี้ย และต้นทุนอื่นๆ โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าหลังจากใช้บริการของธนาคารอัญมณีแล้ว ต้นทุนด้านแรงงาน ค่าใช้จ่ายในโรงงาน วัตถุดิบอื่นๆ และค่าเสื่อมราคาจะไม่มีเปลี่ยนแปลง ส่วนต้นทุนที่ผู้ประกอบการคิดว่าจะเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ อัตราดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 29.4 โดยผู้ประกอบการคาดว่าค่าใช้จ่ายด้านอัตราดอกเบี้ยจะลดร้อยละ 2, 4 และร้อยละ 10 ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างคาดการณ์ว่าโครงสร้างต้นทุนด้านวัตถุดิบหลัก ต้นทุนอื่นและต้นทุนด้านค่าเสื่อมราคาจะมีการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 17.6, 11.8 และร้อยละ 5.9 ตามลำดับ โดยต้นทุนด้านวัตถุดิบหลักจะลดลงร้อยละ 4 ส่วนผู้ประกอบการอีกรายคาดว่าจะมีต้นทุนด้านวัตถุดิบหลักเพิ่มขึ้นร้อยละ 23 อาจเนื่องมาจากที่ผู้ประกอบการสามารถซื้อวัตถุดิบหลักต่อหน่วยได้ในราคา ลดลง ส่งผลให้ผู้ประกอบการซื้อวัตถุดิบทั้งหมดจำนวนมากขึ้น ทำให้ต้นทุนด้านวัตถุดิบรวม

ทั้งหมดเพิ่มขึ้น ในด้านต้นทุนวัตถุดิบอื่นๆผู้ประกอบการคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 และร้อยละ 10 อาจมีเหตุผลเดียวกันกับการที่ต้นทุนวัตถุดิบหลักเพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนด้านต้นทุนด้านค่าเสื่อมราคา ผู้ประกอบการคาดว่าจะลดลงร้อยละ 3

ในการจัดตั้งธนาคารอัญมณีจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุนการผลิต ซึ่งได้แก่ วัตถุดิบหลัก ค่าเสื่อมราคา อัตราดอกเบี้ย และต้นทุนอื่นๆ ดังนั้นในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและโครงสร้างต้นทุนการผลิตจะพิจารณาเฉพาะต้นทุนการผลิต 4 ประเภทเท่านั้น

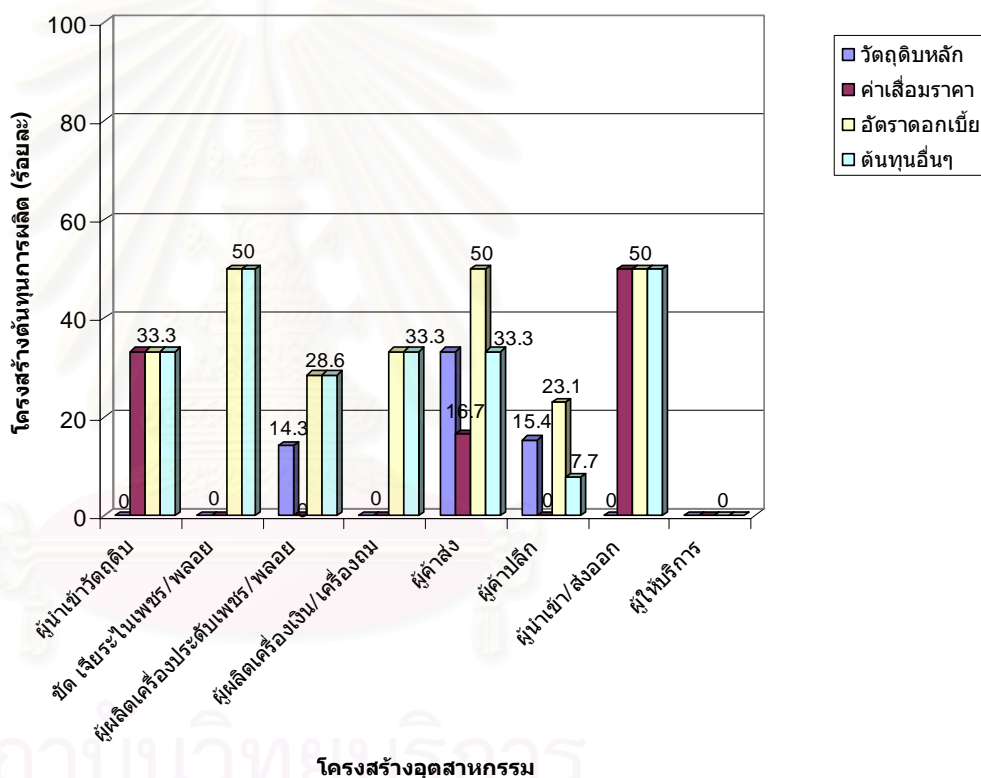
5.2.19 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ หลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

รูปที่ 5.28 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมบางส่วนคาดการณ์ว่าธนาคารอัญมณีจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิต โดยผู้จัดเจียรไนเพชร/พลอยและผู้นำเข้า/ส่งออก อัญมณีและเครื่องประดับร้อยละ 50 คาดว่าธนาคารอัญมณีจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงด้าน โครงสร้างต้นทุนการผลิต รองลงมาคือผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม และผู้ค้าส่งร้อยละ 33.3 และกลุ่มที่คาดการณ์ว่าธนาคารอัญมณีจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงต่อโครงสร้างการ ผลิตน้อยที่สุด คือ ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย และผู้ค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 16.7

รูปที่ 5.29 การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างวัตถุดิบแยกตามโครงสร้างต้นทุนการผลิตของ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

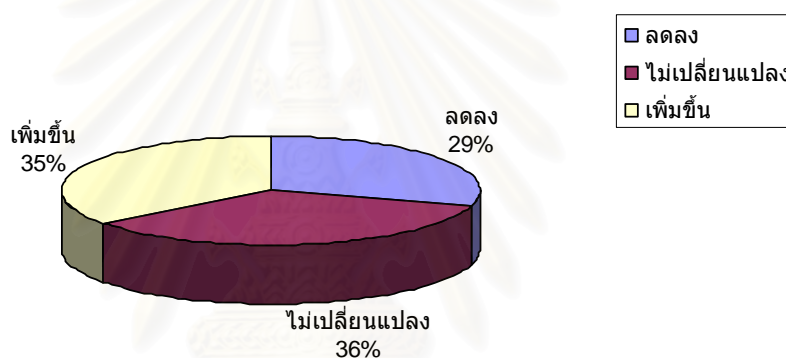

หากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุนการผลิตด้านวัตถุดิบหลักของผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ผู้ค้าส่ง และผู้ค้าปลีกเปลี่ยนแปลงร้อยละ 14.3 ร้อยละ 16.7 และร้อยละ 15.4 ตามลำดับ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงด้านเสื่อมราคาของผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ค้าส่ง และผู้ค้าปลีกคิดเป็นร้อยละ 33.3 ร้อยละ 16.7 และร้อยละ 50 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงด้านอัตราดอกเบี้ยของผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้จัดเจียรไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก และผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ คิดเป็นร้อยละ 33.3 ร้อยละ 50 ร้อยละ 28.6 ร้อย

ละ 33.3 ร้อยละ 50 ร้อยละ 23.1 และร้อยละ 50 ตามลำดับ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต้นทุนอื่นๆของผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ซัด เจียรไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก และผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ คิดเป็นร้อยละ 33.3 ร้อยละ 50 ร้อยละ 28.6 ร้อยละ 33.3 ร้อยละ 33.3 ร้อยละ 7.7 และร้อยละ 50 ตามลำดับ ซึ่งการจัดตั้งธนาคารอัญมณีจะมีผลกระทบต่อผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับมากที่สุด

5.2.20 การเปลี่ยนแปลงด้านหนี้สินของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

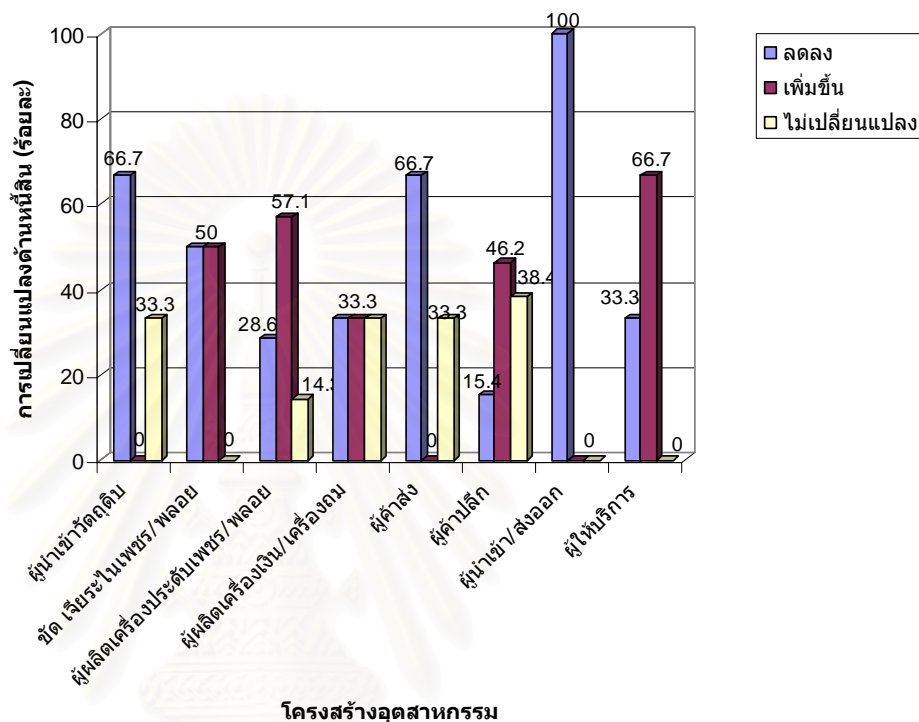
รูปที่ 5.30 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในการเปลี่ยนแปลงด้านหนี้สินหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างคาดการณ์ไว้ว่าถ้ามีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วจะไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านหนี้สินของธุรกิจคิดเป็นร้อยละ 36 ผู้ประกอบการที่คาดว่าจะมีหนี้สินเพิ่มขึ้นจากการกู้ยืมธนาคารอัญมณี และร้อยละ 29 คาดว่าจะมีหนี้สินลดลงจากการอัตราค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมที่พิเศษกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

5.2.21 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงด้าน หนี้สินของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

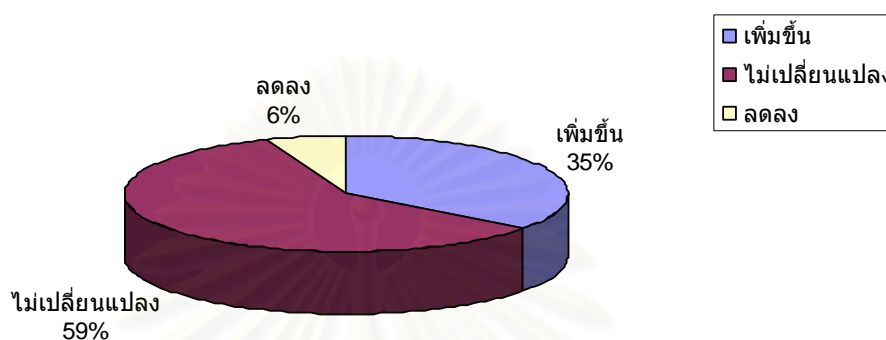
รูปที่ 5.31 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงด้านหนี้สินของ
ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

เมื่อมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีจะส่งผลกระทบต่อหนี้สิน คือ ทำให้หนี้สินของผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับลดลงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือผู้นำเข้าวัตถุดิบและผู้ค้าส่งคิดเป็นร้อยละ 66.7 แต่ในโครงสร้างอุตสาหกรรมที่เป็นผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยผู้ค้าปลีก และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ การจัดตั้งธนาคารอัญมณีจะส่งผลให้มีหนี้สินเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 57.1 ร้อยละ 46.2 และร้อยละ 66.7 ตามลำดับ และในโครงสร้างอุตสาหกรรมบางส่วนเห็นว่าไม่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจของตน

5.2.22 การเปลี่ยนแปลงด้านยอดขายของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

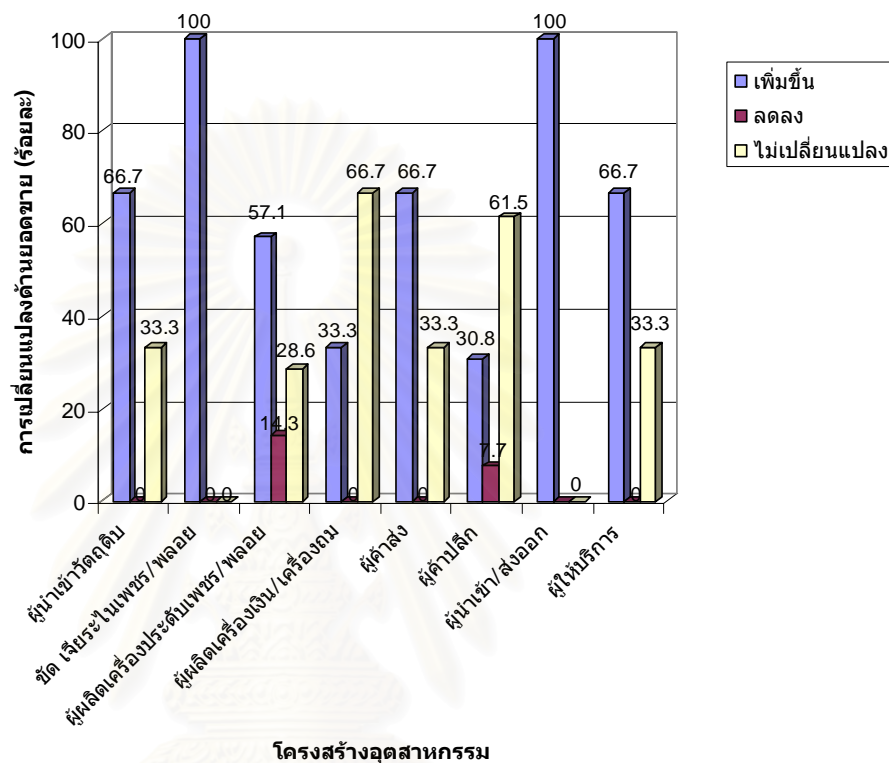
รูปที่ 5.32 การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในการเปลี่ยนแปลงด้านยอดขายหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

หลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้ว ผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างคาดการณ์ว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อยอดขายของธุรกิจคิดเป็นร้อยละ 59 ส่วนร้อยละ 35 คาดการณ์ว่าจะส่งผลให้มียอดขายเพิ่มขึ้น และร้อยละ 6 คาดการณ์ว่าจะส่งผลให้ยอดขายของตนลดลง

5.2.23 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและการเปลี่ยนแปลงด้านยอดขาย

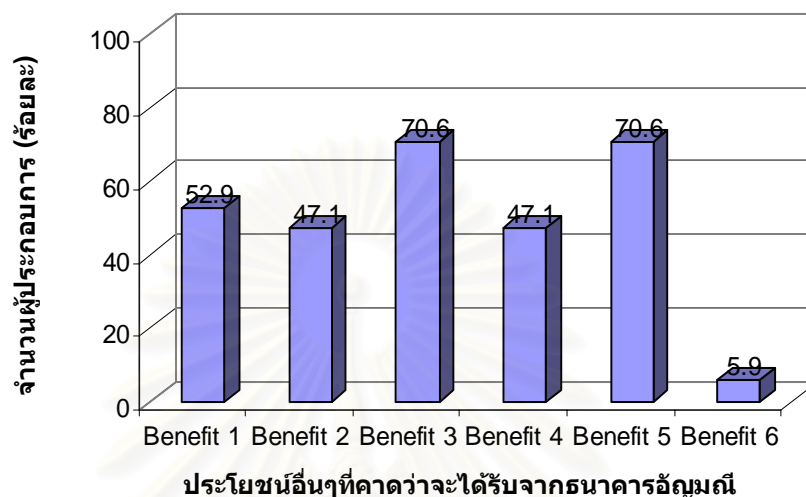
รูปที่ 5.33 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและการเปลี่ยนแปลงด้านยอดขาย

ผู้ซัด เจียระไนเพชร/พลอย และผู้นำเข้า/ส่งออกเห็นว่าหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วจะส่งผลกระทบต่อยอดขาย คือ ทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ค้าส่ง และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับจะมียอดขายเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 66.7 แต่ในโครงสร้างอุตสาหกรรมที่เป็นผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม และผู้ค้าปลีกเห็นว่าการจัดตั้งธนาคารอัญมณีไม่ส่งผลกระทบต่อยอดขายของตน คิดเป็นร้อยละ 66.7 และร้อยละ 61.5 รวมทั้งมีบางส่วนเห็นว่าจะส่งผลให้ยอดขายลดลง คือ ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย และผู้ค้าปลีก

5.2.24 ประโยชน์อื่นๆที่ได้รับจากธนาคารอัญมณี

รูปที่ 5.34 ประโยชน์อื่นๆที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับคาดการณ์ว่าจะได้รับหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

ประโยชน์ด้านอื่นๆที่ได้รับจากธนาคารอัญมณี มีรายละเอียดดังนี้

Benefit 1 คือ สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้ครบวงจร

Benefit 2 คือ รู้จักผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น

Benefit 3 คือ สามารถซื้อวัตถุดิบ (หรือหลักประกัน) ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานของธนาคารอัญมณี

Benefit 4 คือ ขยายตลาดได้มากขึ้น

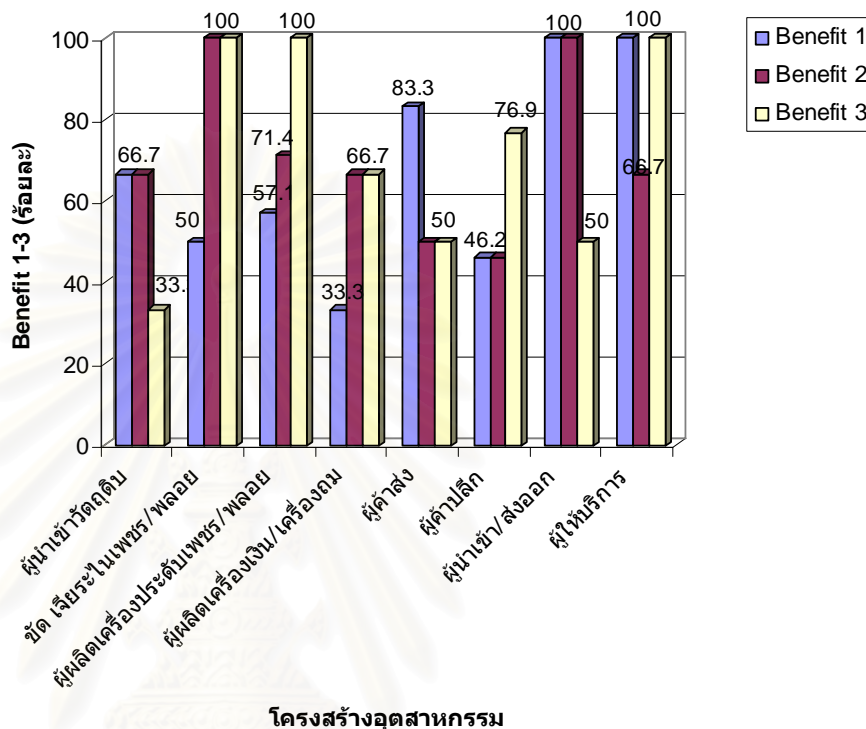
Benefit 5 คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น

Benefit 6 คือ อื่นๆ

ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับจากธนาคารอัญมณีนอกจากจะสามารถใช้วัตถุดิบเป็นหลักประกันได้แล้ว ยังมีประโยชน์อื่นๆที่ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะได้รับคือ สามารถซื้อวัตถุดิบ (หรือหลักประกัน) ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานของธนาคารอัญมณีและได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของตนเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.6 นอกจากนี้ผู้ประกอบการคาดว่าจะสามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างครบวงจรร้อยละ 52.9 รู้จักผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นและขยายตลาดได้มากขึ้นจำนวนร้อยละ 47.1 ส่วนประโยชน์อื่นๆ คือ ผู้ประกอบการสามารถนำเงินทุนมาขยายกิจการได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 ซึ่งประโยชน์ด้านอื่นๆที่ผู้ประกอบการคาดว่าจะได้รับจากธนาคารอัญมณีอาจจะมีมากกว่า 1 ข้อ

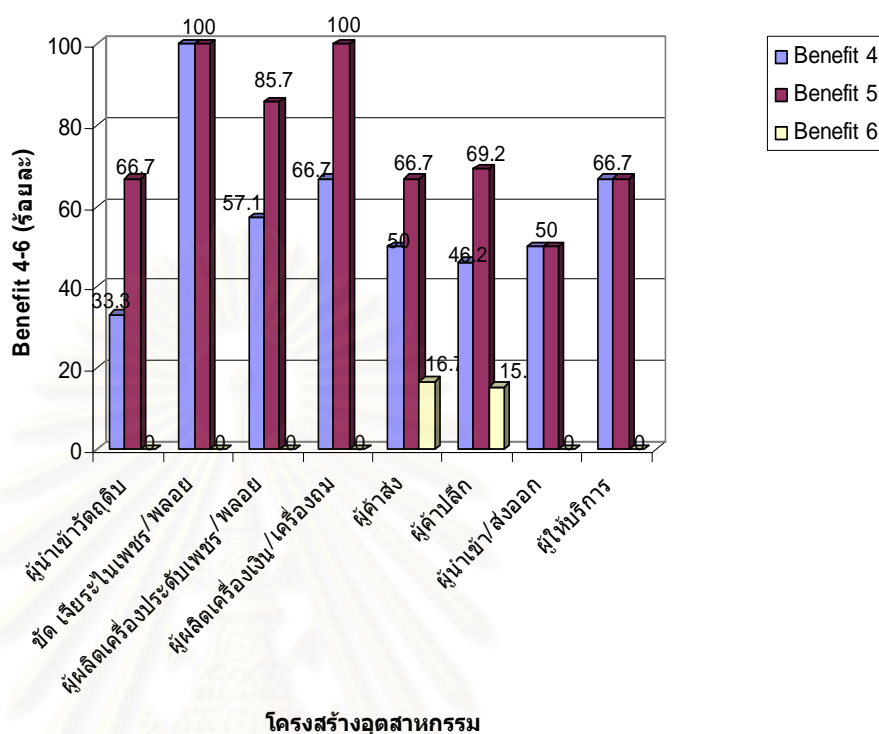
5.2.25 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและประโยชน์อื่นๆ

รูปที่ 5.35 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและประโยชน์อื่นๆ (Benefit 1-3)

โครงสร้างการผลิตที่เป็นผู้นำเข้า/ส่งออก และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ คาดว่าหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วสามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างครบวงจร ส่วนผู้ประกอบการที่อยู่ในโครงสร้างการผลิตที่เป็นผู้ขัด เจียระไนเพชร/พลอย และผู้นำเข้า/ส่งออก คาดว่าจะรู้จักผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ผู้ขัด เจียระไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับยังคาดว่าจะได้รับประโยชน์โดยสามารถซื้อวัตถุดิบ (หรือหลักประกัน) ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานของธนาคารอัญมณี

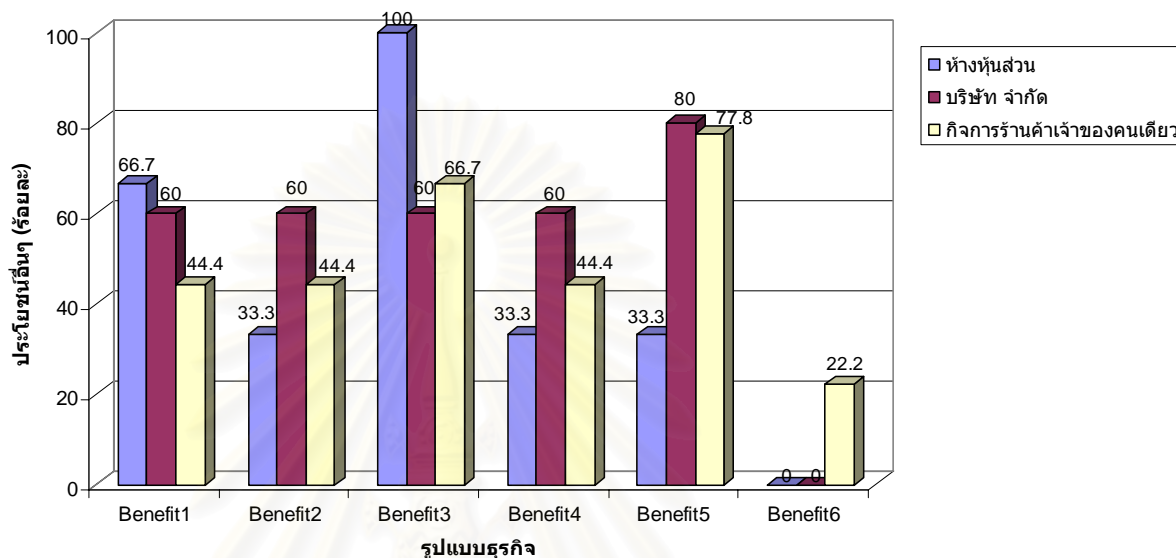
รูปที่ 5.36 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและประโยชน์อื่น ๆ (Benefit 4-6)

โครงสร้างอุตสาหกรรมที่เป็นผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับเห็นว่าการจัดตั้งธนาคารอัญมณีจะทำให้สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างครบวงจร ผู้ตัด เจียระไนเพชร/พลอยและผู้นำเข้าส่งออกคาดว่าจะรู้จักผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้ตัด เจียระไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับคาดว่าจะสามารถซื้อวัตถุดิบ (หรือหลักประกัน) ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานของธนาคารอัญมณีได้นอกจากนี้ผู้ตัด เจียระไนเพชร/พลอย เห็นว่าธนาคารอัญมณีจะสามารถขยายตลาดให้แก่ผู้ประกอบการได้มากขึ้น ส่วนผู้ตัด เจียระไนเพชร/พลอย และผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถมคาดว่าจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น

5.2.26 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม อัญมณีและเครื่องประดับและประโยชน์อื่นๆ

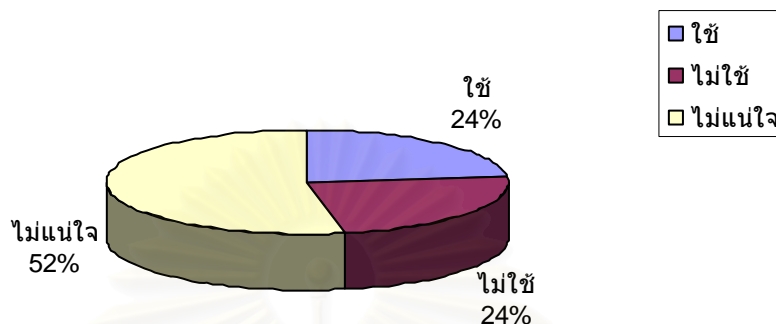
รูปที่ 5.37 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและ
เครื่องประดับและประโยชน์อื่นๆ

ประโยชน์อื่นๆที่ได้จากการจัดตั้ง ได้แก่ ประโยชน์ข้อแรก คือ สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างครบวงจรส่งผลต่อหุ้นส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือบริษัทจำกัดคิดเป็นร้อยละ 60 ประโยชน์ข้อสอง คือ ทำให้สามารถรู้จักผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อบริษัท จำกัดมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60 ประโยชน์ข้อสาม คือ สามารถซื้อวัตถุดิบ (หรือหลักประกัน) ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานของธนาคารอัญมณีได้ส่งผลต่อหุ้นส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ประโยชน์ข้อสี่ คือ สามารถขยายตลาดได้มากขึ้นส่งผลต่อบริษัท จำกัดมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60 ประโยชน์ข้อห้า คือ ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เพิ่มขึ้นส่งผลต่อบริษัท จำกัด และรูปแบบธุรกิจอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 80 และร้อยละ 77.8 ตามลำดับ นอกเหนือไปจากประโยชน์ห้าข้อแล้วยังมีประโยชน์อื่นๆ ได้แก่ สามารถขยายธุรกิจได้เพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลต่อรูปแบบธุรกิจอื่นๆมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 22.2

5.2.27 การใช้บริการธนาคารอัญมณีหากมีการเปิดให้บริการ

รูปที่ 5.38 ความต้องการใช้บริการธนาคารอัญมณีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

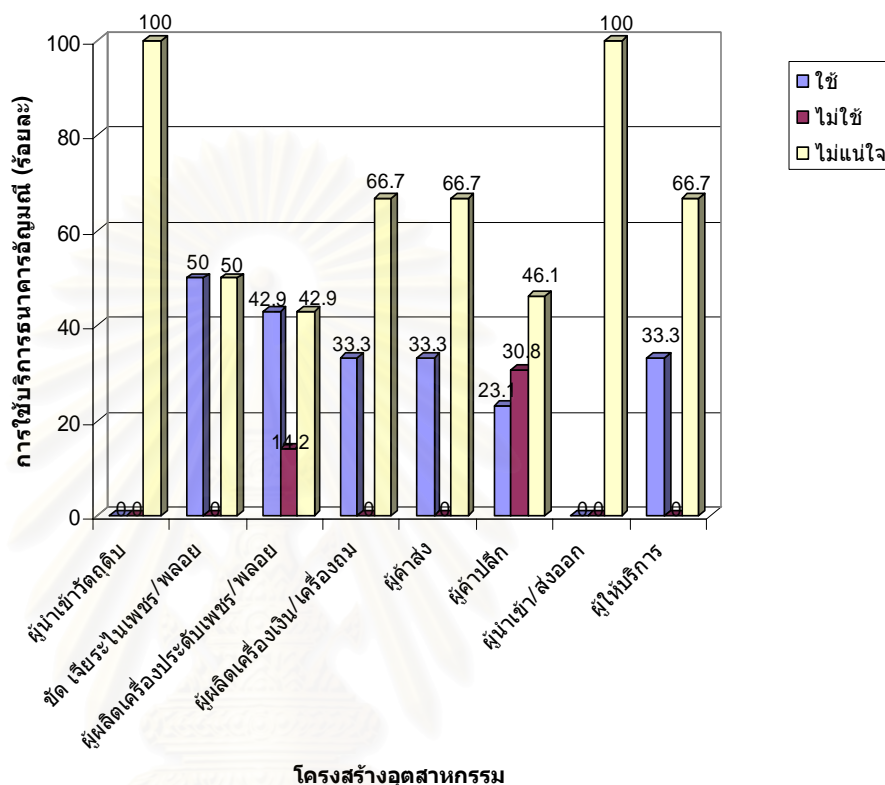

หากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีขึ้นแล้ว ผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52 ไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการ เนื่องจากผู้ประกอบการยังไม่เห็นกระบวนการและความโปร่งใสของการดำเนินงานของธนาคารอัญมณี รวมทั้งธนาคารฯ ยังขาดประสบการณ์ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการบางรายคาดว่าธนาคารอัญมณีอาจจะมีค่าธรรมเนียมสูง ขั้นตอนการใช้บริการที่ยุ่งยากซับซ้อน และต้องพิจารณาก่อนที่จะตั้งของธนาคารอัญมณีจะสะดวกต่อการติดต่อและใช้บริการหรือไม่ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความต้องการเงินทุนในช่วงเวลาขณะนั้นอีกด้วย

จำนวนผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 24 มีทั้งจะใช้บริการและไม่ใช้บริการ โดยจะใช้บริการเนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่เป็นสินค้าคงคลังจำนวนมาก สามารถทำให้บริษัทมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นจากการมีเงินทุนหมุนเวียน และคาดว่าธนาคารอัญมณีมีความเข้าใจในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับมากกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ส่วนผู้ประกอบการที่ไม่ใช้บริการเนื่องจากไม่เคยประสบปัญหาด้านเงินทุนเลย หรือมีความสัมพันธ์ที่ดีกับธนาคารพาณิชย์ที่ใช้บริการอยู่แล้ว รวมทั้งไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายในด้านอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น

5.2.28 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและการใช้บริการธนาคาร อัญมณี

รูปที่ 5.39 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและการใช้
บริการธนาคารอัญมณี

ผู้นำเข้าวัตถุดิบ และผู้นำเข้า/ส่งออกยังไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณีหรือไม่คิดเป็นร้อยละ 100 เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดตั้งธนาคารในรูปแบบนี้มาก่อน ทำให้ยังขาดความมั่นใจเนื่องจากธนาคารอัญมณียังขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน ต้องพิจารณากะบวนการดำเนินงานด้านความคล่องตัวและโปร่งใสของธนาคารอัญมณีก่อน หรืออาจจะใช้บริการในกรณีที่ต้องการขยายกิจการเพิ่มขึ้น

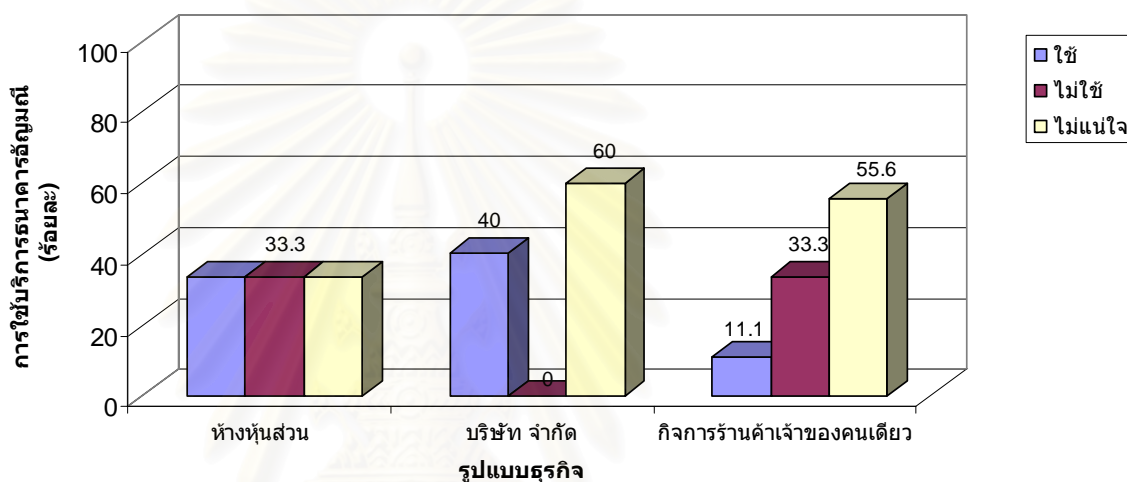
ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ผู้ค้าส่ง และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับมีความไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณีเช่นกันคิดเป็นร้อยละ 66.7 โดยต้องการจะใช้บริการธนาคารอัญมณีนั้นจะต้องพิจารณาถึงสถานภาพทางการเงินในปัจจุบันก่อน ส่วนผู้ผลิตเครื่องเพชร/พลอย และผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยมีสัดส่วนระหว่างการใช้บริการธนาคารอัญมณีและไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการหรือไม่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 และร้อยละ 42.9 ตามลำดับ

โครงสร้างอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณี ได้แก่ ผู้ผลิตเครื่องเพชร/พลอย คิดเป็นร้อยละ 50 ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย คิดเป็นร้อยละ 42.9 ผู้ผลิตเครื่องเงิน/

เครื่องถม ผู้ค้าส่ง และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ คิดเป็นร้อยละ 33.3 และผู้ค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 23.1 เนื่องจากเห็นว่าธนาคารอัญมณีจะมีความเข้าใจในธุรกิจนี้ดีกว่าธนาคารทั่วไป รวมทั้งมีวัตถุดิบเป็นสินค้าคงคลังเป็นจำนวนมาก ซึ่งการใช้บริการธนาคารอัญมณีจะทำให้บริษัทมีสภาพคล่องเพราะมีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น

5.2.29 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจและการใช้บริการธนาคารอัญมณี

รูปที่ 5.40 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและการใช้บริการธนาคารอัญมณี

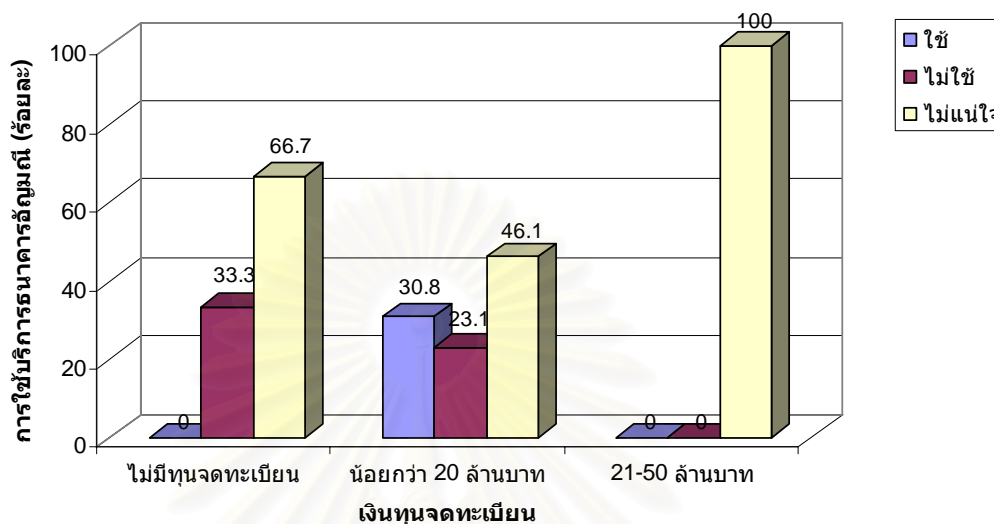

รูปแบบธุรกิจที่เป็นบริษัท จำกัด และรูปแบบธุรกิจอื่นๆไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณีหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 60 และ 55.6 ตามลำดับ เนื่องจากเห็นว่าธนาคารอัญมณียังขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน โดยต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานด้านความคล่องตัวและโปร่งใสของธนาคารอัญมณีก่อน รวมทั้งต้องพิจารณาจากขั้นตอนในการใช้บริการว่ายุ่งยากเพียงใด คาดว่าจะมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายสูงและเสียเวลานาน ส่วนรูปแบบธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนมีสัดส่วนระหว่างการใช้บริการ ไม่ใช้บริการ และไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณีเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3

รูปแบบธุรกิจที่เป็นบริษัท จำกัด เป็นกลุ่มที่คาดว่าจะใช้ธนาคารอัญมณีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 เนื่องจากธนาคารอัญมณีจะมีความเข้าใจในธุรกิจนี้ดีกว่าธนาคารทั่วไป จะสามารถทำให้บริษัทมีสภาพคล่องเพราะมีเงินทุนหมุนเวียนได้มากขึ้น

5.2.30 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนและการใช้บริการธนาคารอัญมณี

รูปที่ 5.41 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนจดทะเบียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและการใช้บริการธนาคารอัญมณี

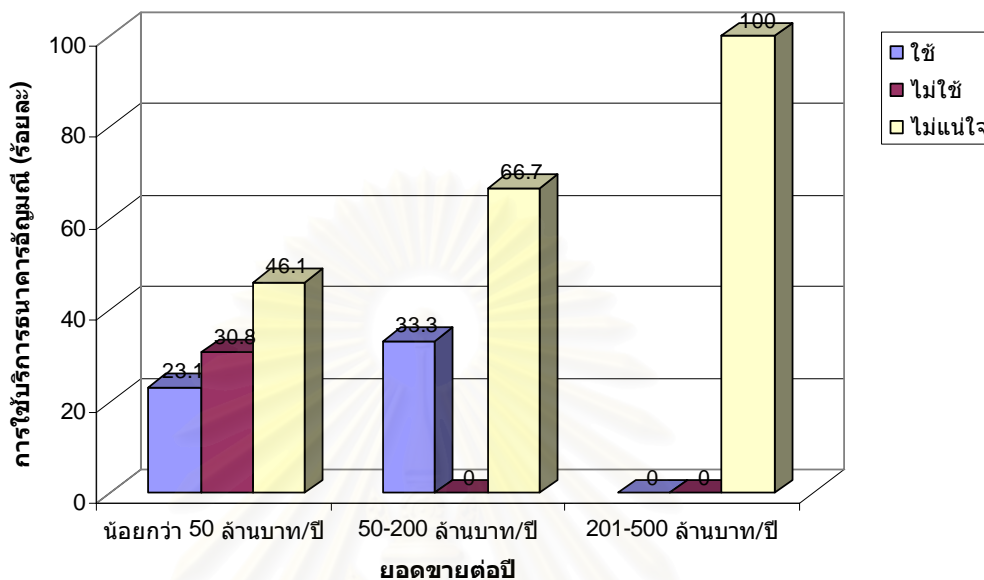

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ไม่มีเงินทุนจดทะเบียน และบางส่วนของผู้ประกอบการที่มีเงินทุนจดทะเบียน 21-50 ล้านบาทไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณี คิดเป็นร้อยละ 66.7 และร้อยละ 46.1 ตามลำดับ เนื่องจากผู้ประกอบการที่ไม่มีเงินทุนจดทะเบียนคิดว่าค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูงและเสียเวลา รวมทั้งมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และผู้ประกอบการที่มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาทคิดว่าต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานด้านความคล่องตัว ความโปร่งใส ขั้นตอนในการใช้บริการของธนาคารอัญมณี และความต้องการด้านเงินทุนในช่วงนั้นก่อน ส่วนผู้ประกอบการที่มีทุนจดทะเบียน 21-50 ล้านบาทร้อยละ 100 คิดว่าไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณี เพราะขาดความมั่นใจเนื่องจากธนาคารอัญมณียังขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน

ผู้ประกอบการที่คาดว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณี คือ ผู้ประกอบการที่มีเงินทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 30.8 เนื่องจากธนาคารอัญมณีจะมีความเข้าใจในธุรกิจนี้ดีกว่าธนาคารทั่วไป และผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เป็นสินค้าคงคลังเป็นจำนวนมาก ซึ่งการใช้ธนาคารอัญมณีจะทำให้บริษัทมีสภาพคล่องเพราะมีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น

5.2.31 ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายต่อปีและการใช้บริการธนาคารอัญมณี

รูปที่ 5.42 ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายต่อปีของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและการใช้บริการธนาคารอัญมณี

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายต่อปีและการใช้บริการธนาคารอัญมณีแล้วพบว่าผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปี 201-500 ล้านบาท ทั้งหมดร้อยละ 100 ไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณี เนื่องจากไม่เคยประสบปัญหาด้านเงินทุน โดยอาจจะใช้บริการในกรณีที่ต้องการขยายกิจการเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการที่มียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปี และ 50-200 ล้านบาทต่อปีส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการธนาคารอัญมณีเช่นกัน เนื่องจากผู้ประกอบการที่มียอดขาย 50-200 ล้านบาทต่อปียังขาดความมั่นใจเนื่องจากธนาคารอัญมณียังขาดประสบการณ์ในการดำเนินงานและต้องพิจารณาถึงความต้องการด้านเงินทุนในช่วงนั้นด้วย นอกจากนี้ผู้ประกอบการที่มียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปียังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าในการใช้บริการธนาคารอัญมณีจะต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานด้านความคล่องตัวและโปร่งใสของธนาคารก่อน รวมทั้งต้องพิจารณาจากขั้นตอนในการใช้บริการว่ายุ่งยากเพียงใด และผู้ประกอบการบางส่วนคาดว่าจะมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นและเสียเวลา และอาจมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่ยุ่งยาก

ผู้ประกอบการที่คาดว่าจะใช้ธนาคารอัญมณี คือ ผู้ประกอบการที่มียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปีและ 50-200 ล้านบาทต่อปีบางส่วนคิดเป็นร้อยละ 23.1 และ 33.3 ตามลำดับ เนื่องจากผู้ประกอบการที่มียอดขาย 50-200 ล้านบาทต่อปี เห็นว่าธนาคารอัญมณีจะมีความเข้าใจในธุรกิจนี้ดีกว่าธนาคารทั่วไป และผู้ประกอบการที่มียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปีเห็นว่า

ตนเองมีวัตถุดิบเป็นสินค้าคงคลังเป็นจำนวนมาก หากใช้บริการของธนาคารอัญมณีแล้วจะทำให้บริษัทมีสภาพคล่องมากขึ้น เพราะมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

5.3 การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีโดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

ปัจจัยการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์ประกอบด้วย ทุน แรงงาน ที่ดิน และผู้ประกอบการ โดยทุนและแรงงานในโครงสร้างต้นทุนในการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่ วัตถุดิบหลัก แรงงาน ค่าใช้จ่ายในโรงงาน วัตถุดิบอื่นๆ ค่าเสื่อมราคา อัตราดอกเบี้ย และต้นทุนอื่นๆ เพื่อให้เห็นถึงผลกระทบที่มากจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับและระบบเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้นำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตมาใช้ในการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงผลกระทบของธนาคารอัญมณีที่มีต่อระบบเศรษฐกิจทั้งหมด รวมถึงผลกระทบการเชื่อมโยงของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องทั้งไปข้างหน้าและข้างหลัง

ในการพิจารณาแบบจำลองปัจจัยการผลิตและผลผลิตได้นำข้อมูลต้นทุนวัตถุดิบหลักที่ได้จากการคาดการณ์ของผู้ประกอบการที่ว่าหากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วจะส่งผลให้ต้นทุนวัตถุดิบหลักจะลดลงร้อยละ 4 โดยสมมติว่าเมื่อโครงสร้างต้นทุนการผลิตลดลงทำให้ผู้ประกอบการสามารถผลิตสินค้าได้ในปริมาณเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่เท่ากับต้นทุนการผลิตที่ลดลง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างจากผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงตามสัดส่วนต่างๆ ในการพิจารณาผลกระทบที่เกิดจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีครั้งนี้สามารถได้แยกเป็น 4 กรณี ได้แก่

กรณีที่ 1 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 2

กรณีที่ 2 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 4¹

กรณีที่ 3 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 10

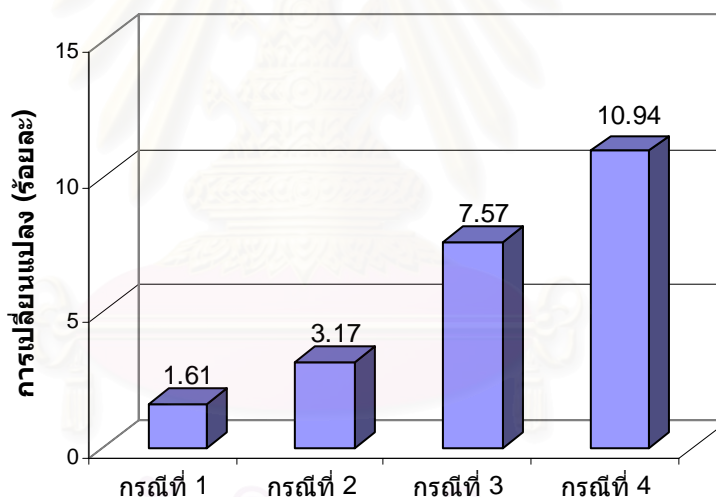
กรณีที่ 4 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 15

¹ เป็นค่าที่ได้จากการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านต้นทุนวัตถุดิบหลักของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้ว

5.3.1 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตที่ส่งผลต่อผลผลิตรวมภายในประเทศ การส่งออก และการนำเข้า

เมื่อโครงสร้างการผลิตเปลี่ยนแปลงเนื่องจากต้นทุนการผลิตที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นหลังจากจัดตั้งธนาคารอัญมณีจะส่งผลต่อผลผลิตรวมภายในประเทศ จากรูปที่ 5.43 พบว่าผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 2 ส่งผลให้ผลผลิตรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.61 ต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 4 ส่งผลให้ผลผลิตรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.17 ต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 10 ส่งผลให้ผลผลิตรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.57 และเมื่อต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 15 ส่งผลให้ผลผลิตรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.94 ซึ่งเห็นว่าเมื่อต้นทุนวัตถุดิบลดลงแล้ว ส่งผลให้ผลผลิตรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นตามลำดับ

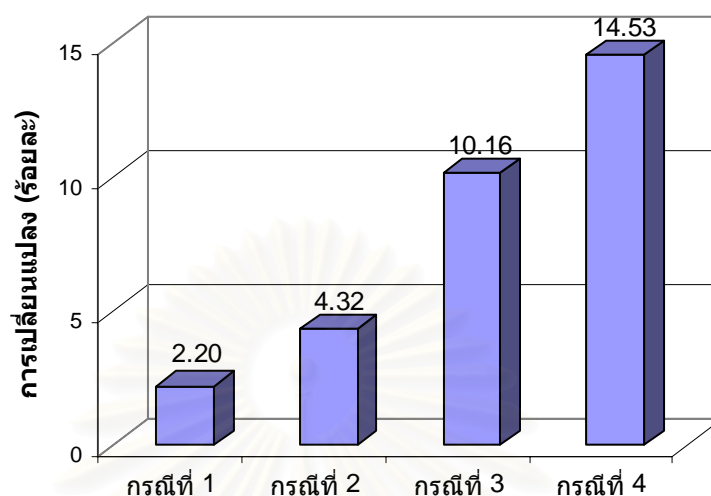
รูปที่ 5.43 การเปลี่ยนแปลงผลผลิตรวมภายในประเทศของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

ที่มา : จำนวนจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2543

ผลกระทบจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีต่อมูลค่าการส่งออกเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลผลิตรวมภายในประเทศ คือ เมื่อต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 2 ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.20 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 4 ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.32 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 10 ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.16 และผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 15 ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.53 ตามลำดับ

รูปที่ 5.44 การเปลี่ยนแปลงด้านการส่งออกของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

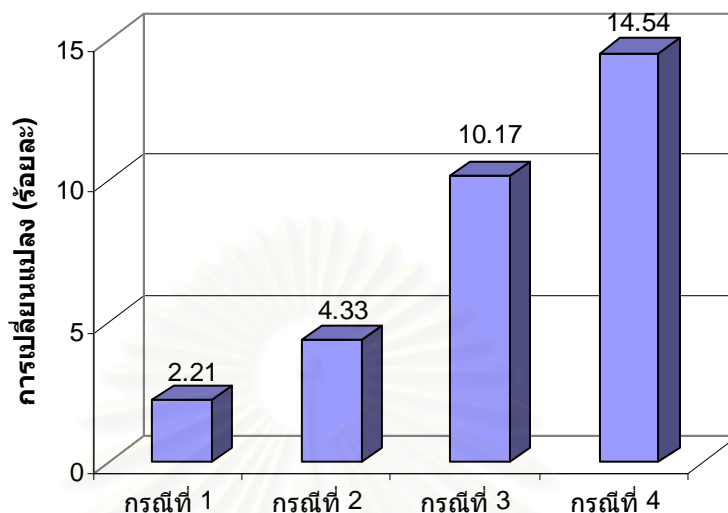

ที่มา : คำนวณจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2543

เมื่อพิจารณาการใช้ปัจจัยการผลิตที่นำเข้าจากต่างประเทศ ในรูปที่ 5.45 แสดงผลจากการเปลี่ยนแปลงด้านการนำเข้าจากการใช้ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศที่คำนวณจากสมการ (11) ในบทที่ 4 พบว่าเมื่อต้นทุนวัตถุดิบหลักที่นำเข้าจากต่างประเทศลดลงร้อยละ 2 ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.21 ต้นทุนวัตถุดิบหลักที่นำเข้าจากต่างประเทศลดลงร้อยละ 4 ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.32 ต้นทุนวัตถุดิบหลักที่นำเข้าจากต่างประเทศลดลงร้อยละ 10 ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.17 และต้นทุนวัตถุดิบหลักที่นำเข้าจากต่างประเทศลดลงร้อยละ 15 ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.54 คือ เมื่อต้นทุนวัตถุดิบหลักจากต่างประเทศลดลง ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.45 การเปลี่ยนแปลงด้านการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

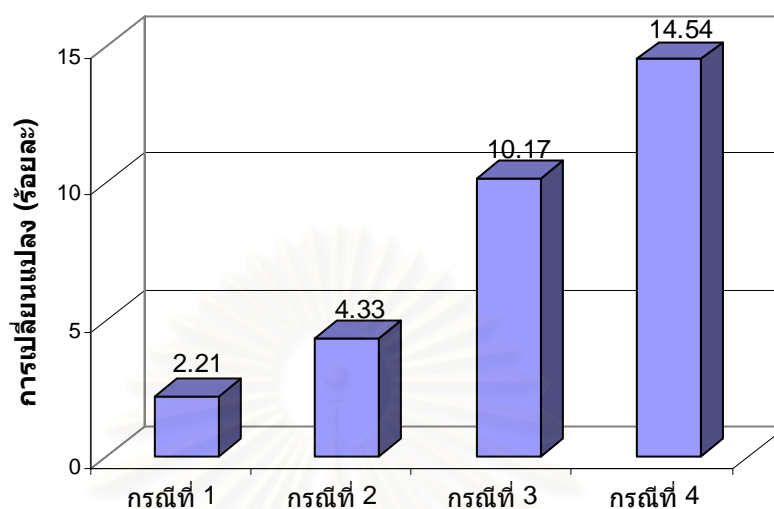

ที่มา : คำนวณจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2543

5.3.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

เมื่อพิจารณาผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิประเภทต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย เงินเดือน/ค่าจ้าง/ค่าตอบแทน (201) ผลตอบแทนการผลิต ได้แก่ ผลตอบแทนจากปัจจัยการผลิตทั้งหมด หรือมูลค่าเพิ่มทั้งหมดหักด้วยค่าตอบแทนแรงงาน ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อมสุทธิ ค่าเสื่อมราคา (203) และภาษีทางอ้อมสุทธิ (204) ของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับก่อนและหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี จากรูปที่ 5.46 พบว่าผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 2 ทำให้ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.21 ต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 4 ทำให้ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33 ต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 10 ทำให้ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.17 และต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 15 ทำให้ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.54 จะเห็นว่าเมื่อต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลง ส่งผลให้ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับมีมูลค่าสูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งเท่ากับผลจากการเปลี่ยนแปลงด้านการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ

รูปที่ 5.46 การเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

ที่มา : คำนวณจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี พ.ศ. 2543

5.3.3 การวิเคราะห์ผลกระทบการเชื่อมโยงของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธนาคารอัญมณีจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต

เมื่อคำนวณผลกระทบไปข้างหน้าและข้างหลังตามข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี พ.ศ. 2543 ของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งได้ผลดังแสดงในตารางที่ 5.2 พบว่าในส่วนของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงสุด 5 อันดับแรกที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 4 คือ กิจกรรมที่ไม่สามารถจำแนกสาขาการผลิตได้ (180) มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 1.4631 การก่อสร้างอาคารที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย (139) มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 1.2792 การขนส่งสินค้าทางบก (151) มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 1.2577 การขนส่งทางอากาศ (156) มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 1.2572 และการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (098) มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 1.2444 ตามลำดับ หมายความว่า หากอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทำให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวแล้วสาขาการผลิตกิจกรรมที่ไม่สามารถจำแนกสาขาการผลิตได้ มีความต้องการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางมากกว่าสาขาการผลิตอื่น ๆ ในการผลิตสินค้า สำหรับสาขาที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าต่ำที่สุดเพียง 0.6244 คือ สาขาการบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ (163)

ในส่วนของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับซึ่งมีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงสุด 5 อันดับ คือ การค้าส่ง (145) มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 6.6551 โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (093) มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 5.8190 การค้าปลีก (146) มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 4.8096 การไฟฟ้า (135) มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 4.6459 และสถาบันการเงิน (160) มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 3.1867 ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่าหากอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการขยายตัวแล้ว สาขาการผลิตที่เป็นการค้าส่งจะถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตชั้นกลางให้กับสาขาการผลิตต่างๆ ในการผลิตสินค้ามากที่สุด ส่วนสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไปข้างหน้าต่ำที่สุด คือ การผลิตกระเบื้องและเครื่องปั้นดินเผา (099) มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 0.5546 เท่านั้น

ตารางที่ 5.2 ผลการวิเคราะห์ผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2543 ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

สาขาการผลิต	ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง	ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า
026	0.6386	0.5675
028	0.9167	1.2386
035	0.7921	0.5869
041	0.8678	0.7613
067	1.2000	1.7331
068	1.1594	1.2391
070	1.1535	0.6660
071	1.2355	0.7168
076	0.9646	0.6465
079	1.0987	0.7918
080	0.8936	0.5770
081	0.8271	1.7047
082	1.1260	1.1369
083	1.0360	1.0625
084	0.9000	0.6113
087	1.1479	0.8851
089	1.0896	0.6538

ตารางที่ 5.2 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2543 ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

สาขาการผลิต	ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง	ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า
092	0.9997	1.1587
093	0.7839	<u>5.8190</u>
094	0.6890	1.1823
098	<u>1.2444</u>	1.1670
099	0.9904	0.5546
100	1.0878	0.7239
104	1.1457	0.6636
106	1.1447	1.5298
107	0.8696	0.6900
108	0.9819	1.2876
109	1.0622	0.5585
111	0.9361	0.7903
114	1.1552	0.6583
115	1.0382	1.6882
116	1.1714	1.1127
122	0.9273	1.2511
127	1.1079	2.1269
132	1.1237	0.7931
134	1.1010	0.8759
135	0.9454	<u>4.6459</u>
136	1.2409	2.0207
137	0.7517	0.7315
139	<u>1.2792</u>	0.6465
145	0.7209	<u>6.6551</u>
146	0.6961	4.8096
147	1.0984	1.2581
148	1.0290	0.8199
149	0.9150	0.6532
150	1.1582	0.9409

ตารางที่ 5.2 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2543 ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

สาขาการผลิต	ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลัง	ค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้า
151	1.2577	2.5153
152	0.6928	0.7576
154	0.8506	0.9957
156	1.2572	1.3574
159	0.7999	1.9400
160	0.7472	3.1867
162	0.7444	0.9760
163	0.6244	0.9680
164	1.1518	2.3805
166	0.8055	0.5951
170	0.8706	0.5997
171	0.7404	0.6213
174	1.0092	1.5298
177	1.2291	0.8215
180	1.4631	1.4378

ที่มา : คำนวณจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี พ.ศ. 2543

5.4 ผลจากการใช้ธนาคารอัญมณีแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

ข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถาม ทำให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างมีโครงสร้างธุรกิจเป็นผู้ค้าปลีกมากที่สุด โดยรูปแบบธุรกิจจะมีลักษณะเป็นกิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 20 ล้านบาท ดำเนินธุรกิจมากกว่า 10 ปี และมียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปี ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่เคยประสบปัญหาด้านเงินทุนและคาดว่าธนาคารอัญมณีจะสามารถช่วยเหลือปัญหาด้านเงินทุนของตนได้

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมและรูปแบบธุรกิจพบว่า ผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ซัด เจียระไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ผู้ค้าส่ง ส่วนใหญ่อยู่ในรูปบริษัท จำกัด ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ค้าปลีก และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับอยู่ในรูปแบบธุรกิจประเภทกิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว ส่วนผู้นำเข้า/ส่งออกอยู่ในรูปแบบบริษัท จำกัด และกิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียวในสัดส่วนที่เท่ากัน ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างอุตสาหกรรมกับทุนจดทะเบียน ยอดขายต่อปี และการชำระเงินพบว่า ทุกโครงสร้างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาท ยอดขายต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาท การชำระเงินทั้งในประเทศมีทั้งเงินสด เครดิต และอื่นๆ ส่วนการชำระเงินในต่างประเทศจะเป็นเงินสด

ปัญหาด้านเงินทุนเป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เคยประสบมาแล้ว โดยเฉพาะผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ปัญหาด้านเงินทุนส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับรูปแบบธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนและบริษัท จำกัดส่วนใหญ่ ที่มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาท มียอดขายต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปี

ผลการศึกษาพบว่าถ้ามีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วผู้ประกอบการคาดว่าจะสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านเงินทุนได้ โดยเฉพาะผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ซัด เจียระไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม ผู้ค้าส่ง ผู้นำเข้า/ส่งออก และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ ที่อยู่ในรูปแบบธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนและบริษัท จำกัด มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาท และมียอดขายต่อปีตั้งแต่ยอดขายที่น้อยกว่า 50 ล้านบาทจนถึง 500 ล้านบาท

หากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุนการผลิตด้านวัตถุดิบหลัก ได้แก่ โลหะมีค่า เพชร และพลอย ของผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ค้าส่ง และผู้ค้าปลีก คือ ต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลง แต่มีบางส่วนคาดการณ์ว่าต้นทุนรวมของวัตถุดิบหลักอาจจะเพิ่มขึ้น อาจเนื่องมาจากที่ผู้ประกอบการสามารถซื้อวัตถุดิบหลักต่อหน่วยได้ในราคาลดลงส่งผลให้ผู้ประกอบการซื้อวัตถุดิบทั้งหมดในจำนวนมากขึ้น ทำให้ต้นทุนรวมทั้งหมดของวัตถุดิบเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุนการผลิตด้านค่าเสื่อมราคาของผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ค้าส่ง และผู้นำเข้า/ส่งออก รวมทั้งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุนการผลิตด้านอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนการผลิตอื่นๆทุกโครงสร้างอุตสาหกรรมยกเว้นผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่าจะทำให้ต้นทุนด้านอัตราดอกเบี้ยลดลง เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ส่วนด้านต้นทุนอื่นๆผู้ประกอบการคาดว่าจะลดลง แต่มีผู้ประกอบการบางส่วนคาดว่าต้นทุนอื่นๆอาจจะเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจมีสาเหตุเดียวกันกับการที่ต้นทุนของวัตถุดิบหลักเพิ่มขึ้น

เมื่อนำโครงสร้างต้นทุนการผลิตที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ คาดการณ์ว่าจะเปลี่ยนแปลงหลังจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและ ผลผลิต พบว่าการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างต้นทุนการผลิตด้านวัตถุดิบหลักในอุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตรวมภายในประเทศ การเปลี่ยนแปลงด้านการ ส่งออก การเปลี่ยนแปลงด้านการนำเข้าจากต่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนปัจจัย การผลิตขั้นปฐมภูมิของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ โดยผลกระทบที่เกิดจากต้นทุน วัตถุดิบหลักลดลงทำให้มูลค่าผลผลิตภายในประเทศ มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบ จากต่างประเทศ และผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิเพิ่มขึ้น

หากอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทำให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวแล้ว ส่งผลให้ กิจกรรมที่ไม่สามารถจำแนกสาขาการผลิตได้ ซึ่งมีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้ามากที่สุดมีความ ต้องการใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางมากกว่าสาขาการผลิตอื่น ๆ ในการผลิตสินค้า รวมทั้งส่งผลให้ การค้าส่งซึ่งมีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้ามากที่สุด ถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลางให้กับ สาขาการผลิตต่างๆในการผลิตสินค้ามากที่สุด

เมื่อพิจารณาด้านหนี้สิน พบว่าผู้ประกอบการคาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงด้านหนี้สิน โดย จะทำให้หนี้สินของผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ค้าส่ง และผู้นำเข้า/ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับลดลง แต่ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ค้าปลีก และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับคาดว่า จะส่งผลให้หนี้สินเพิ่มขึ้น และมีผู้ประกอบการบางส่วนคาดว่าจะไม่ส่งผลด้านหนี้สิน

การจัดตั้งธนาคารอัญมณีไม่ส่งผลต่อยอดขายของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณี มากนัก แต่ก็มีผู้ประกอบการบางส่วนในโครงสร้างอุตสาหกรรมที่เป็นผู้นำเข้าวัตถุดิบ ผู้ซัด เจียระไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย ผู้ค้าส่ง ผู้นำเข้าส่งออก และผู้ให้บริการด้าน อัญมณีและเครื่องประดับเพียงเล็กน้อยคาดว่าจะมีผลกระทบต่อยอดขาย

ประโยชน์อื่นๆที่ผู้ประกอบการคาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี คือ สามารถ ซื้อวัตถุดิบ (หรือหลักประกัน) ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานของธนาคารอัญมณีและ ได้รับข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาร่วมกับโครงสร้างอุตสาหกรรมแล้วพบว่า ผู้ซัด เจียระไน เพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย และผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับคาดว่า จะได้รับประโยชน์จากการซื้อวัตถุดิบ (หรือหลักประกัน) ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐาน ของธนาคารอัญมณีมากที่สุด ส่วนผู้ซัด เจียระไนเพชร/พลอย ผู้ผลิตเครื่องเงิน/เครื่องถม คาดว่า ประโยชน์ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นมากที่สุด

เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้บริการของธนาคารธัญมณี คือ กลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นผู้จัด เจียระไนเพชร/พลอย และผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย อยู่ในรูปแบบธุรกิจที่เป็นบริษัท จำกัด และห้างหุ้นส่วน มีเงินทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาท และมียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปีจนถึง 200 ล้านบาทต่อปี ซึ่งหากมีการจัดตั้งธนาคารธัญมณีแล้วควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวทราบอย่างทั่วถึง

เมื่อสรุปปัญหาด้านเงินทุนที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมธัญมณีและเครื่องประดับเคยประสบปัญหาจากแบบสอบถาม สามารถสรุปปัญหาและแนวทางในการแก้ไขได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมธัญมณีและแนวทางในการแก้ไขปัญหา

ปัญหาด้านเงินทุน	ผลกระทบ	การแก้ไข	เงื่อนไขของความสำเร็จ
1. สินค้าคงคลัง (เป็นสินค้าที่ยังไม่เป็นที่ต้องการในขณะนั้น) ไม่สามารถนำไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันได้	ปัญหาเงินทุนหมุนเวียน	ธนาคารธัญมณี	สินค้าคงคลังเป็นวัตถุดิบที่มีมาตรฐาน
2. ขาดสภาพคล่องด้านการเงินหรือเงินทุนหมุนเวียน	ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างคล่องตัว	ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารธัญมณี	ผู้ประกอบการไม่เคยติด Black list
3. ต้องการขยายกิจการแต่ไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนได้	ไม่มีความเติบโตของธุรกิจ	ธนาคารธัญมณี ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	- ผู้ประกอบการไม่เคยติด Black list - ผู้ประกอบการมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ - ผู้ประกอบการมีหลักประกันที่สามารถใช้ค้ำประกันได้
4. ต้องการซื้อวัตถุดิบที่มีคุณภาพแต่ขาดเงินทุน	เสียโอกาสในการดำเนินธุรกิจ	ธนาคารธัญมณี	- ผู้ประกอบการไม่เคยติด Black list
5. อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ O/D ที่สูง	เพิ่มต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ	ธนาคารธัญมณี ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	- ผู้ประกอบการมีหลักประกันที่สามารถใช้ค้ำประกันได้

ตารางที่ 5.3 (ต่อ) ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาด้านเงินทุน	ผลกระทบ	การแก้ไข	เงื่อนไขของความสำเร็จ
6. การถอนหรือฝากเงินมากกว่า 2 ล้านบาทต่อวันจะต้องยื่นเรื่องต่อทางธนาคารแห่งประเทศไทยเนื่องจากกฎหมายเรื่องการฟอกเงิน	ต้องใช้เวลาในการดำเนินการตามขั้นตอน	ธนาคารอัญมณี	- ผู้ประกอบการไม่เคยติด Black list - ผู้ประกอบการมีหลักประกันที่สามารถใช้ค้ำประกันได้
7. ในสภาวะที่ราคาทองคำมีราคาสูงขึ้น ทำให้มีผู้ขายมากกว่าผู้ซื้อ ส่งผลให้เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ	ปัญหาเงินทุนหมุนเวียน	ธนาคารอัญมณี	
8. เครดิตเทอมที่ยาวเกินไป	ปัญหาเงินทุนหมุนเวียน	ธนาคารอัญมณี	ธนาคารสามารถปรับระยะเวลาได้ตามความต้องการของลูกค้า

จากข้อมูลปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการจะเห็นว่าผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีโอกาสประสบกับปัญหาด้านเงินทุนมากกว่าผู้ประกอบการขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฝ่ายอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยเฉพาะปัญหาเรื่องอัตราดอกเบี้ยของการขอสินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชี (O/D) ที่สูงเกินไป ซึ่งเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมายาวนานตั้งแต่ในงานวิจัยของบริษัทกลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช ปี พ.ศ. 2541 แสดงให้เห็นว่าปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการยังไม่ได้รับการแก้ไขหรือมีวิธีการแก้ไขที่ยังไม่เหมาะสม จากตารางที่ 5.3 จะเห็นว่าปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับอาจแก้ไขได้โดยการใช้นโยบายภายใต้เงื่อนไขของความสำเร็จ ซึ่งบางปัญหาอาจแก้ไขได้โดยธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการจัดตั้งธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีบริการสินเชื่อโดยใช้ทองคำเป็นหลักประกันเพื่อขอสินเชื่อ แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์อื่นๆ ได้แก่ เงิน เพชร และพลอย รวมทั้งการขอสินเชื่อที่ใช้หลักประกันเป็นทองคำจำกัดเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากการคาดการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วพบว่าผู้ประกอบการจะได้รับประโยชน์มากมายจากการใช้บริการของธนาคารอัญมณี โดยสามารถเพิ่มสภาพคล่องในการทำธุรกิจได้ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิต และประโยชน์ด้านอื่นๆ ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการยังมีความไม่มั่นใจในการใช้บริการของธนาคารอัญมณี แต่หากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีมีกระบวนการที่มีขั้นตอนเป็นระบบ มีความโปร่งใสในการดำเนินงานและการคัดเลือกคณะกรรมการประเมินราคาวัตถุดิบ จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ การจัดตั้งธนาคารอัญมณีถือเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาอีกแนวทางหนึ่งที่จะสามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการได้ โดยที่ผู้ประกอบการสามารถนำสินค้าคงคลังที่มีอยู่มาเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อจากธนาคารนอกเหนือจากหลักประกันอื่นๆ เช่น โฉนดที่ดิน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การขอสินเชื่อของผู้ประกอบการสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยธนาคารอัญมณีจะต้องมีขั้นตอนในการดำเนินการขอสินเชื่อที่รวดเร็ว โปร่งใส และเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ประกอบการในการใช้บริการ ซึ่งรูปแบบการดำเนินการของธนาคารอัญมณีจะกล่าวในหัวข้อถัดไป

5.5 ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

5.5.1 เงินทุนที่ใช้ในการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

ในการจัดตั้งธนาคารอัญมณีจำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ดังนั้นจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเข้ามาช่วยเหลือเรื่องเงินทุนในการจัดตั้งธนาคารอัญมณีในระยะแรก รวมทั้งมีการระดมทุนโดยการขายหุ้นให้แก่ภาคเอกชน หลังจากที่ธนาคารอัญมณีดำเนินการมาในระยะหนึ่งแล้ว ภาครัฐบาลก็จะช่วยเหลือในสัดส่วนที่ลดลง จนกระทั่งธนาคารอัญมณีสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองภาครัฐบาลก็ไม่จำเป็นต้องช่วยเหลือ

5.5.2 หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1) ธนาคารแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของธนาคารอัญมณีตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505² เพื่อให้สร้างประสิทธิภาพและความมั่นคงแก่ธนาคารอัญมณี เช่น การกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดสำหรับเงินฝากหรือเงินกู้ยืม ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ รวมทั้งให้

² คู่มือฉบับพกพา

ธนาคารอัญมณีมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

2) หน่วยงานของราชการ ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพาณิชย์ โดยกระทรวงการคลังมีหน้าที่จัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือด้านเงินทุนในการจัดตั้งธนาคารอัญมณี ส่วนกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานภาครัฐที่สามารถช่วยประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับได้อย่างทั่วถึง โดยผ่านทางเว็บไซต์ของทั้ง 2 กระทรวง หรือผ่านทางรายชื่อผู้จดทะเบียนพาณิชย์ของกระทรวงพาณิชย์

3) สถาบันด้านอัญมณีศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับ ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับ (องค์การมหาชน) หรือ Gemological Institute of America (GIA) ซึ่งเป็นสมาชิกของ The Laboratory Manual Harmonization Committee (LMHC) ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการตรวจสอบอัญมณี กำหนดวิธีบรรยายคุณลักษณะของอัญมณีที่ได้รับการตรวจสอบ โดย สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับ (องค์การมหาชน) หรือ Gemological Institute of America (GIA) ทำหน้าที่ตรวจสอบวัตถุดิบทั้งทางกายภาพและทางเคมี โดยการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบก่อนที่เข้ามาประเมินราคาที่ธนาคารอัญมณี

4) สมาคมที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับ สมาคมค้าทองคำ สามารถช่วยประชาสัมพันธ์และให้รายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการให้บริการของธนาคารอัญมณีแก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับได้ รวมทั้งช่วยเหลือธนาคารอัญมณีในด้านการประเมินราคาวัตถุดิบและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆของอุตสาหกรรม

5) ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญที่สุด เนื่องจากผู้ประกอบการคือลูกค้าหลักของธนาคารอัญมณี ผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการประเมินราคาวัตถุดิบอาจจะช่วยเหลือให้ความรู้แก่คณะกรรมการประเมินมูลค่าวัตถุดิบในธนาคารอัญมณีได้

5.5.3 การให้บริการของธนาคารอัญมณี

5.5.3.1 บริการหลักของธนาคารอัญมณี

เพื่อให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ สามารถดำเนินธุรกิจและทำธุรกรรมการเงินได้อย่างครบวงจร ธนาคารอัญมณีจึงมีบริการดังต่อไปนี้

1) การให้บริการรับฝากเงิน ได้แก่

1.1) เงินฝากกระแสรายวัน คือ เงินฝากที่ธนาคารใช้ใบฝากในการฝากเงิน และใช้เช็คในการถอน หรือคำสั่งจ่ายเงิน ผู้ฝากจะฝากและถอนเงินได้ในระหว่างเวลาทำการปกติของธนาคาร

1.2) เงินฝากออมทรัพย์ คือ เงินฝากประเภทที่ใช้สมุดคู่ฝากในการฝากและถอน

1.3) เงินฝากประจำ คือ เงินฝากที่กำหนดระยะเวลาถอนเงินที่แน่นอนตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้ในวันนำฝาก ผู้ฝากจะถอนเงินคืนได้เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามที่ระบุไว้

2) การให้บริการสินเชื่อ

2.1) สินเชื่อภายในประเทศ

2.1.1) วงเงินเกินบัญชี (Overdraft : O/D) ผู้ขอผู้ต้องเปิดบัญชีกระแสรายวันกับธนาคาร โดยทำสัญญากำหนดวงเงินและระยะเวลาที่จะทำการเบิกบัญชี ผู้ขอผู้จะจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคารเฉพาะยอดส่วนที่เกินบัญชีเท่านั้น

2.1.2) เงินกู้ระยะสั้น (Short Term Loan) เพื่อนำไปใช้หมุนเวียนในกิจการในระยะสั้น โดยมีกำหนดเวลาในการชำระคืนเสร็จสิ้นภายใน 1 ปี ได้แก่ สินเชื่อเงินทุนหมุนเวียน สินเชื่อเพื่อการร่วมงานแสดงสินค้า และสินเชื่อบุคคลทั่วไป

2.1.3) เงินกู้ระยะยาว (Long Term Loan) เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินถาวรของกิจการ เช่น ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง โดยมีกำหนดเวลาในการชำระคืนเกินกว่า 1 ปี ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการลงทุน สินเชื่อแพคตอริง และสินเชื่อเพื่อธุรกิจ SMEs

2.1.4) การรับซื้อลดตั๋วเงิน (Clean Bills Discounted) เป็นการให้กู้ยืมเพื่อนำเงินไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจ โดยลูกค้ามอบตั๋วเงินซึ่งธนาคารมีสิทธิที่จะไปเรียกเก็บเงินจากผู้มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินตามตัวนั้น เมื่อถึงเวลาที่กำหนดไว้ (โดยทั่วไปจะไม่เกิน 90 วัน)

2.1.5) หนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee) คือ การที่ธนาคารเข้าผูกพันตนในฐานะผู้ค้ำประกันลูกค้าในการปฏิบัติตามสัญญา หรือข้อผูกพันต่างๆต่อบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าผู้ค้ำประกันปฏิบัติไม่ได้ตามสัญญา ธนาคารจะต้องรับผิดชอบใช้เงินให้แก่ผู้รับประโยชน์ตามหนังสือค้ำประกัน

2.1.6) การรับรอง/อาวัล ตัวเงิน คือ การที่ธนาคารเข้าไปค้ำประกันรับรองการชำระเงินตามตัวเงินต่อผู้รับเงินตามตัวเงิน เพื่อเป็นประกันว่าตัวเงินดังกล่าวเมื่อถึงกำหนดชำระเงินจะได้รับเงินแน่นอน ตัวเงินส่วนใหญ่ที่ธนาคารมีส่วนเกี่ยวข้องในการรับรอง/อาวัล ได้แก่ ตัวแลกเงิน และตัวสัญญาใช้เงิน

2.2) สินเชื่อต่างประเทศ

2.2.1) สินเชื่อเพื่อการนำเข้า (Import Financing) ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการนำเข้า L/C และ T/R และการค้ำประกันเพื่อการออกสินค้า: Shipping Guarantee

โดยที่ L/C คือ ตราสารที่ธนาคารเป็นผู้ออกคำสั่งของลูกค้า (ผู้ซื้อหรือผู้ส่งสินค้าเข้า) โดยแจ้งไปยังผู้รับประโยชน์ (ผู้ขายหรือผู้ส่งสินค้าออก) ผ่านทางธนาคารตัวแทนผู้ออก L/C เป็นการยืนยันพันธะผูกพันว่า เมื่อผู้รับประโยชน์ได้ส่งสินค้าและนำหลักฐานหรือเอกสารที่แสดงถึงการส่งสินค้าแล้ว มายื่นต่อธนาคารตามเงื่อนไขใน L/C ภายในระยะเวลาที่กำหนด ธนาคารผู้ออก L/C จะชำระเงินแก่ผู้รับประโยชน์

ส่วน T/R คือ ตราสารที่ลูกค้าทำไว้กับธนาคาร โดยอาศัยความเชื่อถือที่ธนาคารมีต่อลูกค้า และลูกค้าให้การรับรองว่าธนาคารมีสิทธิ์ในสินค้านั้น และมีอำนาจที่จะเรียกเอาสินค้าคืนมา หรือทำการจำหน่ายแทนได้ทุกโอกาส และในการจำหน่ายสินค้านั้น ลูกค้าจะทำไปเพื่อประโยชน์ของธนาคาร และจะนำเงินที่ขายสินค้านั้นมาชำระให้ธนาคาร ผู้ขายจะเรียกร้องการชำระเงินจากธนาคารมิใช่จากผู้ซื้อ ผู้ขายจะได้ชำระเงินก็ต่อเมื่อปฏิบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขที่ระบุใน L/C เท่านั้น

2.2.2) สินเชื่อเพื่อการส่งออก ได้แก่

2.2.2.1) Packing Credit คือ การให้สินเชื่อระยะสั้นแก่ผู้ส่งออก เพื่อนำไปเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดหาวัตถุดิบมาผลิตให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือจัดซื้อสินค้าและดำเนินการส่งสินค้าเหล่านั้นออกไปยังต่างประเทศ โดยมีเอกสารประกอบซึ่งแยกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- Packing Credit Against L/C โดยทั่วไปจะให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของจำนวนเงินตาม L/C ระยะเวลาไม่เกินอายุของ L/C แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน

2.2.2.2) Packing Credit Against Purchase Order โดยทั่วไปจะให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของสัญญา ระยะเวลาไม่เกิน Shipment Date บวก 10 วัน แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน

2.3) ตัวเงินขายส่งลด เป็นการให้กู้ยืมระยะสั้น โดยมีกำหนดเวลาในการชำระคืน โดยทั่วไปไม่เกิน 180 วัน วัตถุประสงค์เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนระยะสั้นให้กับลูกค้าในกิจการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุน การให้กู้ยืมลักษณะนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้กู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์ เพื่อนำไปให้กู้ต่อครั้งหนึ่ง โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดดอกเบี้ยร้อยละ 4-5 แต่ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์จะเรียกเก็บเงินจากลูกค้าได้ไม่เกินร้อยละ 10

3) การให้บริการตู้নিরภัย ธนาคารอัญมณีจะจัดเก็บทรัพย์สินมีค่าที่ลูกค้าต้องการฝากไว้ในตู้নিরภัย รวมทั้งทรัพย์สินที่ลูกค้านำมาเป็นหลักประกันไว้ มีการรักษาความปลอดภัยสูงสุด เพื่อให้ลูกค้ามั่นใจในการใช้บริการของธนาคารอัญมณี

ในกรณีของการเก็บรักษาหลักประกันที่เป็นวัตถุดิบ อาจจะมีการรักษาความปลอดภัยโดยการสลักเลขทะเบียนไว้ที่วัตถุดิบด้วยเครื่องเลเซอร์ (The Diamond and Gem Laser Marker) พร้อมรูปถ่ายและรายละเอียดที่สำคัญของวัตถุดิบ ได้แก่ ประเภทของวัตถุดิบ น้ำหนัก ขนาด รูปร่าง สี และการเจียรไน เพื่อสร้างความมั่นใจแก่เจ้าของหลักประกันว่าธนาคารอัญมณีจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวัตถุดิบในตู้নিরภัยได้ในระหว่างที่ผู้ใช้บริการฝากวัตถุดิบไว้ที่ธนาคาร

เนื่องจากการฝากวัตถุดิบไว้ที่ธนาคารอัญมณี มีกระบวนการดำเนินการหลายขั้นตอนเพื่อสร้างความปลอดภัยในการเก็บรักษา ดังนั้นธนาคารจำเป็นต้องเก็บค่าธรรมเนียมในการดำเนินการและค่าเช่าตู้নিরภัยในอัตราที่เหมาะสม โดยจะขึ้นอยู่กับจำนวนหรือปริมาณของวัตถุดิบที่นำมาฝากไว้ที่ธนาคารอัญมณี

4) บริการอื่นๆของธนาคารอัญมณี เช่น บริการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการซื้อ-ขายวัตถุดิบในตลาดแก่ผู้ประกอบการ จัดหาวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการที่ต้องการวัตถุดิบ

5.5.3.2 เอกสารประกอบการพิจารณาสินเชื่อทุกประเภท

1) เอกสารส่วนตัว

1.1) สำเนาทะเบียนบ้าน

1.2) สำเนาบัตรประชาชน/บัตรข้าราชการ/พนักงานวิสาหกิจ

1.3) สำเนาทะเบียนสมรส

2) เอกสารทางการเงิน

2.1) ใบรับรองเงินเดือน หรือหนังสือรับรอง/เอกสารเกี่ยวข้องกับรายได้

2.2) หลักฐานทางการค้า

3) เอกสารหลักทรัพย์

3.1) สำเนาโฉนดที่ดิน

3.2) สำเนาสัญญา จะซื้อขาย

3.3) แบบแปลนการก่อสร้าง (กรณีปลูกสร้างอาคารที่อยู่อาศัย)

4) เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อที่ต้องการ

4.1) คู่มือทะเบียนรถยนต์ กรณีกู้เพื่อซื้อยานพาหนะ

4.2) เอกสารทางการศึกษา เช่น หนังสือรับรองโครงการที่ธนาคารให้การสนับสนุน และอื่นๆ

5) เอกสารรับรองมาตรฐานวัตถุบิที่นำมาเป็นหลักประกันจากสถาบันอัญมณีที่ได้รับการยอมรับ ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับ (องค์การมหาชน) หรือ Gemological Institute of America (GIA)

5.5.3.3 หลักประกัน

1) เงินฝาก

2) พันธบัตรรัฐบาล

3) ตั๋วเงิน หรือหุ้นกู้

4) อสังหาริมทรัพย์

5) สิทธิการเช่าที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้าง

6) บุคคลค้ำประกัน

7) โฉนสิทธิการรับเงินค้ำสินค้าเป็นประกัน

8) วัตถุบิในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่ เพชร และพลอย

5.5.3.4 อัตราดอกเบี้ย

ขึ้นอยู่กับหลักประกันและระยะเวลาในการกู้ยืม หากหลักประกันมีความเสี่ยงสูง หรือเป็นการกู้ยืมระยะยาว ธนาคารอัญมณีจะคิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยทั่วไป

5.5.3.5 ระยะเวลาในการกั๊ยม

ธนาคารอัญมณีจะพิจารณาตามรูปแบบของสินเชื่อว่สินเชื่อประเภทดังกล่าวเหมาะสมกับเป็นสินเชื่อระยะสั้นหรือระยะยาว โดย

- 1) สินเชื่อระยะสั้น คือ กั๊ยมได้ไม่เกิน 1 ปี
- 2) สินเชื่อระยะยาว พิจารณาจากสถานะของลูกหนี้ และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

5.5.4 การประเมินมูลค่าหลักประกันที่เป็นวัตถุดิบ

การประเมินมูลค่าหลักประกันที่เป็นวัตถุดิบถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการขอสินเชื่อจากธนาคารอัญมณี ซึ่งในการประเมินมูลค่าหลักประกันนั้นจะต้องสร้างมาตรฐานในการพิจารณาเพื่อให้งเงินสินเชื่อเป็นไปอย่างเหมาะสม ในการประเมินมูลค่าหลักประกันที่เป็นวัตถุดิบนั้นจะต้องพิจารณาผ่านคณะกรรมการประเมินมูลค่าวัตถุดิบ โดยจะมีหลักการพิจารณา ดังต่อไปนี้

5.5.4.1 การประเมินมูลค่าเพชร

หลักเกณฑ์สำคัญ 4 ประการที่บ่งบอกมูลค่าของเพชรคือ น้ำหนักกะรัต สี ความบริสุทธิ์ และการเจียรไน ที่รู้จักกันว่า 4C หรือคุณค่า 4 ประการของเพชร และจะแตกต่างกันในเพชรแต่ละเม็ด ซึ่งต่างก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่

1) น้ำหนักกะรัต (Carat)

กะรัต เป็นหน่วยวัดน้ำหนักเพชร โดย 1 กะรัต = 0.2 กรัม โดย 1 กะรัตแบ่งเป็น 100 สตางค์ เพชรที่มีน้ำหนักกะรัตมากจะหายากและมีมูลค่าที่สูง

2) ตำหนิ (Clarity)

จะเป็นลักษณะเฉพาะของเพชรแต่ละเม็ด ส่วนมากจะมีร่องรอยหรือตำหนิที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งก่อตัวในช่วงระหว่างการตกผลึก ขนาดและประเภทของเพชรที่มีตำหนิจะแสดงถึงความบริสุทธิ์ของเพชรเม็ดนั้น ซึ่งบางเม็ดจะเห็นตำหนิได้ต้องใช้อุปกรณ์จุลทรรศน์ (Microscope) ส่องดูจึงหาพบ การจะบอกถึงตำหนิของเพชรตามจุดต่างๆ นั้น กระทำได้โดยอาศัยสายตาของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะตรวจดูโดยใช้อุปกรณ์ขยายขนาดกำลังขยาย 10 เท่า ภายใต้แสงสว่างปกติ มาตรฐานสากล ซึ่งเพชรที่มีความบริสุทธิ์สูงจะมีมูลค่าที่สูงตามไปด้วย โดยสถาบันอัญมณีศาสตร์ของอเมริกา (GIA) ได้กำหนดความบริสุทธิ์ของเพชรดังนี้

ตารางที่ 5.4 ความบริสุทธิ์ของเพชร

FL	Flawless	เพชรที่ปราศจากตำหนิหรือรอยขีดข่วนใดๆ ทั้งภายนอกและภายในเนื้อเพชร
IF	Internally Flawless	เพชรที่ปราศจากตำหนิภายใน มีเพียงรอยข่วนเล็กๆ บนพื้นผิวภายนอกเท่านั้น
VVS1-VVS2	Very Very Slightly Included	เพชรที่มีตำหนิน้อยนิดมากทั้งจากภายในหรือภายนอกพื้นผิว มองแทบจะไม่เห็นด้วยกล้องขยายถึง 10 เท่า
VS1-VS2	Very Slightly Included	เพชร ที่มีตำหนิน้อยมากเช่นกันแต่พอจะมองเห็นได้ ถัดด้วยกล้องขยาย 10 เท่า
SI	Slightly Included	เพชร ที่มีตำหนิเพียงเล็กน้อย เห็นได้ง่ายมากเมื่อส่องดูด้วยกล้องขยาย 10 เท่า แต่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า
I1	Included 1	เพชรที่มีตำหนิเห็นได้ชัดเจนด้วยกล้องขยาย 10 เท่า และมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า
I2	Included 2	เพชรที่มีตำหนิ มองเห็นได้ง่ายด้วยตาเปล่า และมีผลเสียต่อประกายไฟของเพชร
I3	Included 3	เพชรที่ไม่สุกใสเนื่องจากถูกบดบังด้วยตำหนิที่มีดทับซึ่งสามารถมองเห็นได้ง่ายมากด้วยตาเปล่า

ที่มา : มาตรฐานการจัดอันดับของ G.I.A. (Gemological Institute of America)

3) สี (Color)

สีของเพชรเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการประเมินมูลค่าของเพชร หากเพชรขาวบริสุทธิ์เท่าไรจะมีมูลค่าสูงตามไปด้วย การวัดสีของเพชรให้แน่นอนนั้นได้ ก็โดยจัดวางเพชรเทียบกับเพชรอีกเม็ดหนึ่งที่ได้รับการรับรองสีตามมาตรฐานสากลโดยเปรียบเทียบกันระหว่าง CIBJO และ GIA ดังนี้

ตารางที่ 5.5 มาตรฐานสากลของการแยกสีเพชร

C.I.B.J.O	G.I.A.
Exceptional White +	D
Exceptional White	E
Rare White +	F
Rare White	G
White	H
Slightly tinted White	I
	J
Tinted White	K
	L
	M
	N
Tinted colour	O
	P
	Q
	R
	S-Z

ที่มา : CIBJO (International Confederation of Jewellery, Silverware, Diamonds, Pearls and Stone และ GIA (Gemological Institute of America)

4) การเจียระไน (Cut)

การเจียระไนเพชร ทำเพื่อให้เพชรมีการทอประกายแสงที่สวยงาม ดังนั้นการเจียระไนเพชรให้ได้สัดส่วนที่ดีจึงมีความสำคัญมาก ผู้ที่เจียระไนเพชรรูปแบบต่างๆ ต้องคำนึงถึงหลักหลายประการ เช่น รูปทรงของเพชร และการสูญเสียน้ำหนักให้น้อยที่สุด เพชรนิยมเจียระไนเป็นรูปทรงกลมมากที่สุด แต่นอกจากเพชรทรงกลมแล้วยังมีการเจียระไนเพชรเป็นรูปทรงต่างๆ เช่น รูปไข่ หยกน้ำ หัวใจ และมาร์คี่ เป็นต้น ซึ่งมูลค่าของเพชรจะแตกต่างกันตามการที่เจียระไน โดยเพชรที่มีการเจียระไนดีจะมีมูลค่าสูง ส่วนเพชรที่มีการเจียระไนเป็นรูปทรงกลมจะมีมูลค่ามากที่สุด เมื่อเทียบกับการเจียระไนเพชรรูปอื่นๆ

ในต่างประเทศธนาคารโลหะ (Metal Bank) และธนาคารเพชร (Diamond Bank) ประสบความสำเร็จในการดำเนินการได้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่เป็นโลหะมีค่าหรือเพชรมีมาตรฐานในการประเมินมูลค่าที่แน่นอนตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว แต่ในการประเมินมูลค่าพลอยนั้นยังไม่มีมาตรฐานกำหนดที่แน่นอน ดังนั้นในการประเมินมูลค่าพลอยจำเป็นต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ต่างๆดังต่อไปนี้

5.5.4.2 การประเมินมูลค่าพลอย (กาญจนา ชูครุวงศ์, 2541)

พลอยจะจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ สารธรรมชาติ (Natural) และสารเลียนแบบ (Artificial) สารธรรมชาติ (Natural substances) หมายถึง สารที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติโดยมนุษย์ไม่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แร่หรือหินที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติ (Precious stones, Gemstones และ Ornamental stones) และสารอินทรีย์ซึ่งเป็นสารธรรมชาติที่ได้มาจากสัตว์หรือพืช (Organic substances)

ส่วนสารเลียนแบบ (Artificial) หมายถึง สารที่เป็นผลผลิตของมนุษย์เพียงส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด ได้แก่

- พลอยสังเคราะห์ (Synthetic stones) เป็นผลผลิตจากการทำให้เกิดผลึกหรือเกิดการตกผลึกใหม่โดยเทคนิควิธีการของมนุษย์ส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด โดยคุณสมบัติทางกายภาพและเคมีและโครงสร้างผลึกจะเหมือนกับพลอยแท้ในธรรมชาติ

- พลอยประกอบ (Composite stones, Assembled stones) เป็นพลอยที่ประกอบด้วยพลอยที่เป็นสัณฐานผลึกหรืออสัณฐานประกอบเข้าด้วยกัน การประกอบเข้าด้วยกันนี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติแต่โดยการปะด้วยกาวหรือด้วยวิธีการอื่นๆ พลอยประกอบนี้อาจมีพลอยแท้ แร่อื่น ๆ หรือพลอยสังเคราะห์

- พลอยเลียนแบบ (Imitation stones) เป็นของเลียนแบบที่อาจเป็นพลอยแท้ในธรรมชาติ หรือพลอยสังเคราะห์หรือสารอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้น พลอยเลียนแบบนี้จะมีสีและลักษณะคล้ายพลอยแท้แต่คุณสมบัติทางกายภาพและเคมีหรือโครงสร้างผลึกแตกต่างกัน

- พลอยที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ (Reconstructed stones) เป็นพลอยที่ถูกทำขึ้นใหม่ซึ่งเป็นของเลียนแบบที่ได้จากการหลอมละลาย การเชื่อม หรือหลอมรวมตัวกันของพลอยธรรมชาติชิ้นเล็กๆเพื่อให้ได้พลอยที่มีขนาดใหญ่

- สารเลียนแบบสารอินทรีย์ (Imitations of organic substances) เป็นของเลียนแบบสารอินทรีย์ซึ่งผลิตขึ้นโดยมนุษย์แต่คุณสมบัติทางกายภาพและเคมีจะแตกต่างกันโดยมีลักษณะ สี หรือปรากฏการณ์เหมือนกัน

หากผู้ประกอบการใช้กระบวนการปรับปรุงคุณภาพพลอย หรือกระบวนการอื่น ๆ ที่ทำให้พลอยเปลี่ยนแปลงไปก็จะถือว่าเป็นพลอยนั้นเป็นสารเลียนแบบ หลังจากที่ผ่านมาการตรวจสอบด้วยเครื่อง UV-VIS-NIR Spectrophotometer จากสถาบันอัญมณีศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับแล้ว จะต้องระบุอยู่ในหนังสือรับรองมาตรฐานอัญมณีด้วย

1) การประเมินสีพลอย

สี (Hue) คือ สีต่างๆของพลอย เช่น แดง น้ำเงิน เหลือง ซึ่งการเรียกสีพลอยจะเรียกสีที่เด่นชัดก่อนแล้วตามด้วยสีที่เจือปน

ความสว่างและความมืดของสี (Tone) ในระบบ GIA แบ่งระดับความสว่างและความมืดของสีออกเป็น 11 ระดับ เริ่มจาก 0 หมายถึงใสไม่มีสี (Colorless) (หรือขาว white หากเป็นพลอยโปร่งแสงหรือทึบแสง) ไปถึง 10 หมายถึง ดำ (Black) โดยทั่วไปหากเป็นพลอยโปร่งใส (Transparent) จะมีความสว่างตั้งแต่ 2-8

ความบริสุทธิ์ของสี (Saturation) หรืออาจจะเรียกว่าความเข้มของสี (Intensity) หมายถึง ปริมาณความเข้มหรือความบริสุทธิ์ของสี ในระบบของ GIA จำแนกระดับของความบริสุทธิ์เป็น 6 ระดับ เริ่มจากเลข 1 คือสีเทาหรือน้ำตาล ไปจนถึง 6 ซึ่งหมายถึงเข้มจัด (Vivid)

สำหรับการประเมินคุณภาพสีของระบบ GIA อาจใช้เครื่องมือเปรียบเทียบกับสีที่เรียกว่า Color Master ทั้งนี้หลังจากที่ผู้ประเมินให้สีพลอยในรูปแบบของสี ความสว่าง และความบริสุทธิ์แล้วให้มาดูตารางตัวอย่างเพื่อหาค่า Color notation ซึ่งเป็นค่าตัวเลขของเครื่องมือซึ่งจะปรับสีให้ใกล้เคียงกับพลอยที่ประเมิน ปรับเครื่องมือตามตัวเลขนั้นและเปรียบเทียบกับสีที่ได้จากการปรับเครื่องมือนั้นตรงกับสีของพลอยที่ได้ประเมินหรือไม่ หากไม่ได้ปรับจนกว่าจะได้สีใกล้เคียงและดูค่า ความสว่างและความบริสุทธิ์นั้นเพื่อนำมาดูเกรดของสีพลอยต่อไป

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสีและมูลค่าของพลอยแล้ว จะพบว่าในเรื่องความสว่างและความบริสุทธิ์ สำหรับพลอยที่มีความโปร่งใส มีมูลค่าสูงและหาได้ยากจะเป็นพลอยที่มีความสว่างในช่วง Medium light ถึง Medium dark ซึ่งเป็นค่าตัวเลข 4, 5, 6 และมีความบริสุทธิ์สูงในช่วงตัวเลข 4, 5 และอาจถึง 6 สำหรับพลอยที่มีความบริสุทธิ์สูงก็จะมีราคาสูงด้วยพลอยที่โปร่งแสงและทึบแสงจะมีราคาสูงหากพลอยนั้นมีความบริสุทธิ์สูง แต่ในธรรมชาติพบว่า

พลอยเหล่านี้มักไม่มีความบริสุทธิ์สูงเท่าพลอยที่มีความโปร่งใส อย่างไรก็ตามพบว่ามีย่อยกเว้นสำหรับ Jadeite ที่มีสีเขียวแล้มน้ำเงินและพลอย Chalcedony บางชนิด พลอยที่โปร่งแสงและทึบแสงที่มีราคาจะต้องเป็นพลอยที่มีสีสม่ำเสมอ บางชนิดมีราคาเนื่องจากลายหรือแถบสีหรือรอบตำหนิอื่น ๆ

ความแตกต่างของสีพลอยเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อมูลค่าของพลอย แต่ทับทิมที่หาได้ยากและมีราคาสูงคือทับทิมสีแดงที่มีสีแดงบริสุทธิ์ ไพลินที่มีมูลค่าสูงคือไพลินที่มีสีน้ำเงิน ไม่มีสีแกมม่วงหรือเขียว แต่หากมีสีแกมน้ำเงินก็จะนิยมสีแกมม่วงมากกว่าสีแกมเขียว สำหรับมรกตนิยมสีเขียวแกมน้ำเงินที่มีความบริสุทธิ์สูง ผู้ประเมินคุณภาพสีของพลอยจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูงจึงจะสามารถจำแนกความแตกต่างขององค์ประกอบของสีได้อย่างแม่นยำ

2) การประเมินความสะอาดของพลอย

องค์ประกอบสำคัญของพลอยรองลงมาจากสี คือ ความสะอาด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อมูลค่าของพลอย โดยความสะอาดของพลอย หมายถึง ความสะอาดปราศจากตำหนิหรือมลทินทั้งภายใน (Inclusion) และภายนอก (Blemishes) ซึ่งมลทินภายในเป็นลักษณะหรือความผิดปกติที่เข้าไปในเนื้อพลอยหรืออยู่ภายในเนื้อพลอย ส่วนตำหนิภายนอกเป็นตำหนิหรือความผิดปกติที่เกิดที่ผิวของพลอย

การประเมินคุณภาพความสะอาดของพลอย คือ การประเมินว่าพลอยนั้นๆ ปราศจากมลทินหรือตำหนิทั้งภายในและภายนอกเพียงใด โดยมีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ข้อที่นำมาใช้ประเมินผลของลักษณะความสะอาดและส่งผลถึงเกรดของความสะอาดของพลอยนั้น ได้แก่ ลักษณะธรรมชาติของมลทินและตำหนิ (Natural) ขนาด (Size) สีและความเด่นชัด (Color and relief) จำนวน (Number) และตำแหน่ง (Position) ซึ่งผู้ประเมินมักจะตัดสินเกรดโดยรวมมากกว่าการพิจารณาแต่ละองค์ประกอบแยกจากกัน

ในกรณีของพลอยที่มีเกรดความสะอาดสูง มลทินภายในเล็กๆ 1-2 ตำแหน่งอาจทำให้เกรดพลอยอยู่ที่ระดับ VVS หากมีจำนวนมากพลอยนั้นอาจเป็นเกรด VS แต่ในกรณีที่พลอยมีมลทินขนาดใหญ่ 1-2 ตำแหน่งจะถือว่าเป็นตัวตัดสินเกรดความสะอาด มลทินภายในเล็กๆอีก 2-3 แห่งก็จะมีผลต่อเกรดของพลอยนั้น

ตารางที่ 5.6 ลักษณะของพลอยเกรดต่างๆ

VVS (ไม่จำแนกเป็นระดับย่อย)	Very very slightly included
VS (ไม่จำแนกเป็นระดับย่อย)	Very slightly included
SI (SI1, SI2)	Slightly included
I (I1, I2, I3)	Imperfect
Del	Declasses (ไม่มีการประเมินความสะอาด)

3) การเจียรไนพลอย (Cut) ทำให้อัญมณีส่องประกายและมีความสวยงามมากยิ่งขึ้น หากมีการเจียรไนที่ดี สมมาตร ก็จะทำให้อัญมณีมีมูลค่าที่สูงตามไปด้วย

4) น้ำหนักกะรัตของพลอย (Carat) หากพลอยมีน้ำหนักกะรัตมากจะมีมูลค่าสูงในการประเมินมูลค่าของพลอยจะพิจารณาจากสีและความสะอาดเป็นหลัก พลอยบางเม็ดที่มีน้ำหนักน้อยแต่มีสีที่เป็นที่นิยมและมีความสะอาดมาก ก็จะมีมูลค่าที่สูงกว่าพลอยที่มีน้ำหนักมากแต่มีสีที่ไม่เป็นที่นิยมและมีความสะอาดต่ำ ดังนั้นการพิจารณาเรื่องการเจียรไนและน้ำหนักของอัญมณีเป็นเพียงส่วนประกอบในการประเมินมูลค่าอัญมณีเท่านั้น

ในการประเมินมูลค่าพลอยนั้นจะต้องจัดทำมาตรฐานการประเมินมูลค่าพลอย เช่นเดียวกันกับเพชร โดยต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างสถาบันอัญมณีศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับจากผู้ประกอบการเป็นผู้จัดทำมาตรฐานพลอย และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือกลุ่มผู้ค้าพลอยที่มีประสบการณ์เป็นผู้จัดทำมาตรฐานราคาพลอย เพื่อเป็นมาตรฐานให้คณะกรรมการสามารถประเมินมูลค่าของพลอยได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในปัจจุบันสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติได้จัดทำมาตรฐานพลอยหลัก ซึ่งได้แก่ ทับทิม ไพลิน โดยมาตรฐานของทับทิม (A new ruby grading system 2006) ได้เริ่มนำไปใช้ในประเทศญี่ปุ่นแล้ว ส่วนในประเทศไทยยังไม่ได้นำมาใช้กันในวงกว้าง

5.5.5 กระบวนการแปลงหลักประกันประเภทวัตถุดิบเป็นทุน

ในกระบวนการแปลงสินทรัพย์ประเภทวัตถุดิบเป็นทุน ก่อนที่ผู้ประกอบการจะเข้าสู่กระบวนการ ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เช่น สมาคมผู้ค้าทอง สมาคมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับ เพื่อเป็นการรับรองว่าผู้ประกอบการได้ดำเนินธุรกิจอยู่ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งมีขั้นตอนตามรูปที่ 5.47

รูปที่ 5.47 ขั้นตอนการดำเนินงานแปลงสินทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์เป็นทุน (โครงการจับทุเรียนครแห่งอสังหาริมทรัพย์, 2548: 21)

คณะกรรมการประเมินมูลค่าหลักประกันจะต้องผ่านการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหา ซึ่งมาจากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างยุติธรรม โดยคณะกรรมการจะต้องมีความรู้ ความชำนาญในด้านการตรวจสอบวัตถุประสงค์เบื้องต้นและการประเมินมูลค่าวัตถุประสงค์ ต้องผ่านการอบรมและได้ใบรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการยอมรับ มีประสบการณ์สูง และมีความเข้าใจต่อสภาวะความต้องการของตลาด เพราะวัตถุประสงค์บางชนิดอาจมีความต้องการ ในระยะสั้นๆเท่านั้น นอกจากนี้คณะกรรมการจะต้องมีความซื่อสัตย์ เป็นกลาง ไม่เห็นแก่พวกพ้อง และไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด เพื่อให้การบริหารงานของธนาคารอัญมณีเป็นไปด้วยความ โปร่งใสธนาคารฯจะต้องออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับให้คณะกรรมการประเมินมูลค่าวัตถุประสงค์ ดำเนินงานด้วยความสุจริต โดยมีบทลงโทษที่รุนแรงหากฝ่าฝืน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความมั่นใจ ในการใช้บริการของธนาคารอัญมณี

เจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ดำเนินการในธนาคารอัญมณี เป็นบุคคลที่ต้องทำหน้าที่ที่ต้องติดต่อกับ ลูกค้า หรือผู้ที่คาดว่าจะเป็นลูกค้าในอนาคต เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะต้องติดต่อกับบุคคลภายนอกแทน ธุรกิจนั้นๆอยู่ตลอดเวลา การเป็นเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่มีคุณสมบัติดีจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญหลาย ประการได้แก่ มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน การบัญชี การบริหาร การตลาด และกฎหมายพาณิชย์ ต่างๆรวมถึงความรู้ด้านเศรษฐกิจและการเมืองในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์สินเชื่อได้อย่าง ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะต้องมีความรู้แล้ว ยังต้องมีคุณธรรมและ จริยธรรมในการปฏิบัติงานอีกด้วย

5.5.6 การบริหารความเสี่ยง

การปล่อยสินเชื่อของธนาคารจะต้องมีการพิจารณาสินเชื่อก่อนที่จะอนุมัติให้ลูกค้ากู้ยืม เพื่อเป็นการควบคุมความเสี่ยงจากปล่อยสินเชื่อ ดังนั้นทางธนาคารอัญมณีต้องประเมินค่าความ เสี่ยงของสินเชื่อนั้นๆว่าธนาคารฯควรจะต้องปล่อยสินเชื่อให้มากน้อยเพียงใดและมีโอกาสที่จะได้รับ การชำระหนี้คืนอย่างไรบ้าง

ข้อมูลที่ธนาคารจะใช้ในการพิจารณาสินเชื่อ (ชนินทร์ พิทยาวิวิท, 2533) ได้แก่ ข้อมูล เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ ข้อมูลในอดีต ปัจจุบันและข้อมูลพยากรณ์หรือแผนงานใน อนาคตของลูกค้า โดยเฉพาะงบการเงิน (Financial statement) จะมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ สินเชื่อมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย งบดุล (The balance sheet) งบกำไรขาดทุน (The income statement) งบกำไรสะสม (The statement of retained earning) งบการหมุนเวียนของเงินทุน (The statement of fund flows) และงบประมาณเงินสด (Cash budget)

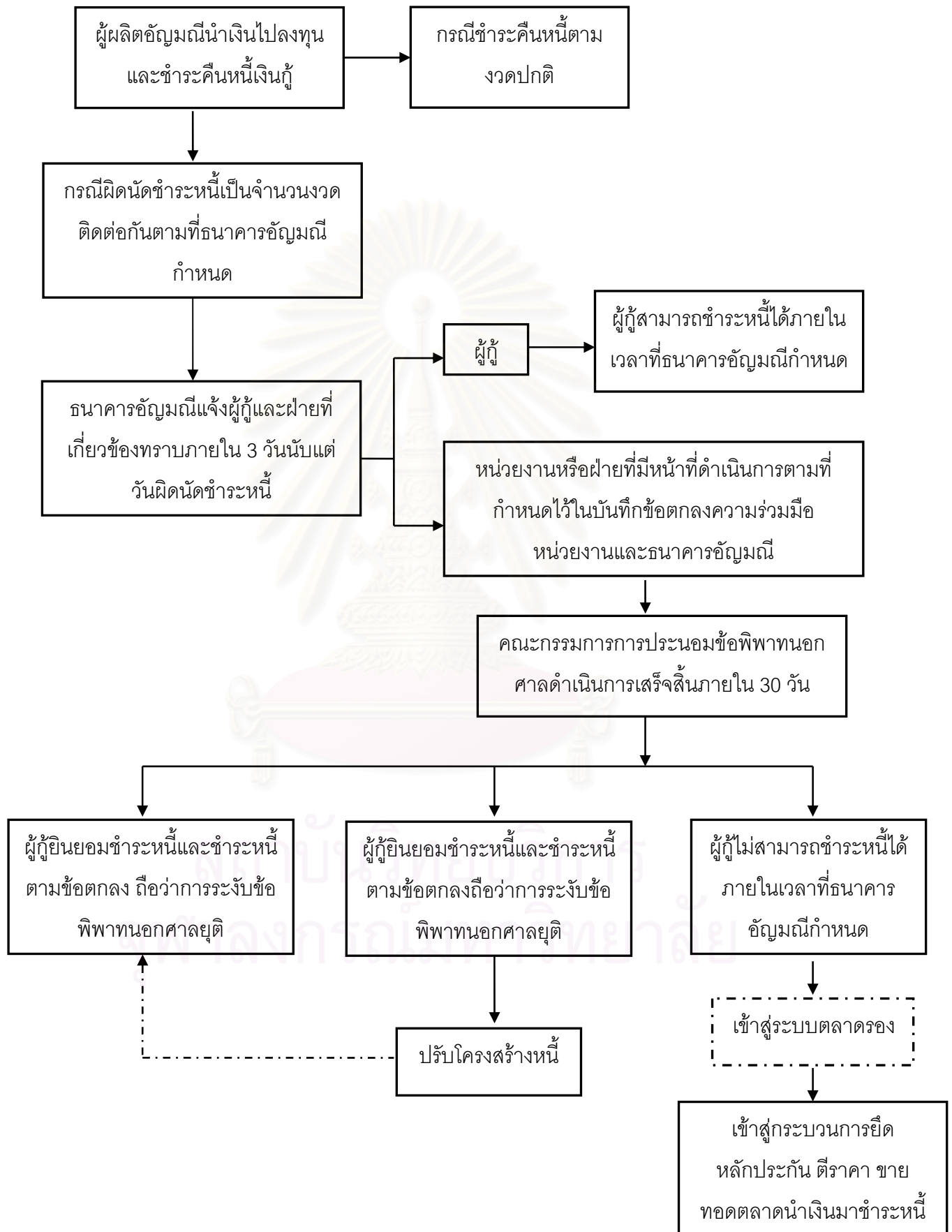
โดยปัจจัยที่จะนำมาพิจารณาระดับความเสี่ยงของสินเชื่อ ได้แก่ ฐานะการเงินที่ผ่านมาสามารถพิจารณาได้จากงบการเงิน ประวัติการชำระหนี้สินและสภาพคล่อง สถานะของธุรกิจในปัจจุบันว่ามีกำไร หนี้สินเป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งการพิจารณาข้อมูลด้านต่างๆอย่างละเอียดถี่ถ้วนจะช่วยให้สามารถลดความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ได้

กรณีที่ผู้ประกอบการไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้ประกอบการจะต้องติดต่อกับธนาคารอัยมณีเพื่อขอผ่อนผันการชำระหนี้ ซึ่งธนาคารอัยมณีจะเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรผ่อนผันหนี้สินให้แก่ผู้ประกอบการดังกล่าวหรือไม่จะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่เป็นลูกหนี้ว่ามีประวัติการชำระหนี้เป็นอย่างไร หากธนาคารเห็นสมควรก็จะมีการประนอมหนี้ให้แก่ผู้ประกอบการ ทั้งนี้การประนอมหนี้จะต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้ประกอบการที่เป็นหนี้แต่ละราย หากธนาคารอัยมณีเห็นว่าไม่สามารถประนอมหนี้ให้ได้ จะเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาลของสินทรัพย์ประเภทอัยมณี (โครงการจับทุเรียนครบแห่งอัยมณี, 2548: 22) ตามขั้นตอนดังรูปที่ 5.48

กระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาลของสินทรัพย์ประเภทอัยมณีจะช่วยให้ธนาคารลดความเสี่ยงจากการผิดชำระหนี้ได้ โดยการอาศัยระบบตลาดที่สามารถนำหลักประกันที่มาจากการผิดชำระหนี้มาให้ผู้ที่สนใจสามารถเลือกซื้อได้ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ นอกจากนี้ยังสามารถลดขั้นตอนในการฟ้องคดี ลดปริมาณคดีที่ต้องต่อสู้กันในศาล ลดค่าใช้จ่ายต่างๆอีกมากมาย โดยราคาขายจะขึ้นอยู่กับการตกลงกันระหว่างผู้ประกอบการที่นำวัตถุดิบมาเป็นหลักประกันและผู้ที่เกี่ยวข้องวัตถุดิบผ่านธนาคาร ถ้าราคาที่ตกลงกันได้มีมูลค่ามากกว่าหนี้สินที่ผู้ประกอบการกู้ยืมจากธนาคารอัยมณี ธนาคารฯก็จะคืนส่วนเกินให้แก่ผู้ประกอบการ หากถ้าวัตถุดิบชิ้นนั้นมีผู้สนใจมากกว่า 1 คน ธนาคารอัยมณีก็จะให้ผู้สนใจยื่นซองประมูล หากผู้ใดให้ราคาประมูลมากกว่าผู้นั้นก็จะได้รับวัตถุดิบนั้นไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.48 กระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาลของสินทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์

เมื่อพิจารณาจากผลวิเคราะห์และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้ว ธนาคารอัญมณีสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับได้ รวมทั้งยังสร้างประโยชน์มากมายให้แก่ผู้ประกอบการและระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นในการจัดตั้งธนาคารจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ถึงแม้ว่าการจัดตั้งธนาคารอัญมณีเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโดยเฉพาะ แต่มูลค่าเพิ่มที่มาจากอุตสาหกรรมนี้มีนับได้ว่ามีมูลค่าที่สูงมาก ดังนั้นหากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันเข้ามาช่วยเหลืออย่างเต็มที่ จะสามารถเพิ่มการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อย่างมาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมายาวนาน เนื่องจากวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตมีมูลค่าสูงจำเป็นที่จะต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนจำนวนมาก รวมทั้งบางครั้งสินค้าที่ผู้ประกอบการมีอยู่ยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้เกิดเป็นสินค้าคงคลังจำนวนมาก โดยธนาคารอัญมณี (Gems bank) เป็นสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่มีปัญหาด้านเงินทุนหรือเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นรูปแบบการดำเนินงานของธนาคารจึงมีความแตกต่างจากสถาบันการเงินทั่วไป โดยมีลักษณะเด่นที่สำคัญ คือ ผู้ใช้บริการสามารถนำวัตถุดิบ ได้แก่ เพชรหรือพลอย มาเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่อง “การศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี” เพื่อศึกษาถึงผลที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับคาดว่าจะได้รับหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้ว รวมทั้งศึกษาระบบการจัดตั้งธนาคารอัญมณี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม โดยขอบเขตของการศึกษาคั้งนี้จะศึกษาสภาพโดยทั่วไปและปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในปัจจุบัน

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาเป็นทฤษฎีด้านการบริหารจัดการธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ การบริหารและวิเคราะห์สินเชื่อ และความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งศึกษาด้านโครงสร้างปัจจัยการผลิตและต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ โดยงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการพัฒนาทางด้านการเงินมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกต่อการลงทุนภายในประเทศ เนื่องจากเป็นการเพิ่มอุปทานด้านการเงินให้แก่ผู้กู้ยืม โดยเฉพาะธนาคารที่มีลักษณะเฉพาะทาง (Bank Specialized) จะสามารถนำเสนอรูปแบบด้านการเงินที่เหมาะสมให้แก่ผู้กู้ยืมได้ ซึ่งในต่างประเทศได้มีสถาบันการเงินที่ให้บริการพิเศษแก่อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโดยเฉพาะ ได้แก่ ธนาคารโลหะในประเทศอิตาลี ธนาคารเพชรในประเทศสวิสเซอร์แลนด์และประเทศเบลเยียม เป็นต้น ส่วนในประเทศไทยเริ่มมีธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) ที่ให้บริการนำทองคำมาเป็นหลักค้ำประกันเพื่อขอกู้ยืมเงินแต่ยังอยู่ในรูปแบบสินเชื่อส่วนบุคคลเท่านั้น

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ได้เก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เบื้องต้นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจำนวน 22 รายและการใช้แบบสอบถามเพื่อคาดการณ์ผลกระทบจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีทั้งหมด 17 ราย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมมีโครงสร้างธุรกิจเป็นผู้ค้าปลีกมากที่สุด โดยรูปแบบธุรกิจมีลักษณะเป็นกิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว เงินทุนจดทะเบียนไม่เกิน 20 ล้านบาท ดำเนินกิจการมากกว่า 10 ปี และมียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปี กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65 เคยประสบปัญหาด้านเงินทุนโดยเฉพาะการขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือสภาพคล่องในการทำธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอยเคยประสบปัญหาด้านเงินทุนถึงร้อยละ 85.7

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 71 เห็นว่าธนาคารอัญมณีสามารถแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนได้ โดยจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิต คือ ทำให้ต้นทุนด้านอัตราดอกเบี้ย ต้นทุนด้านวัตถุดิบหลัก และต้นทุนด้านอื่นๆลดลง ส่วนในด้านหนี้สินและด้านยอดขายกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงคิดเป็นร้อยละ 36 และร้อยละ 59 ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างคาดการณ์ว่าจะได้รับประโยชน์ด้านอื่นๆจากธนาคารอัญมณี ได้แก่ การรับข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อธุรกิจและสามารถซื้อวัตถุดิบ (หรือหลักประกัน) ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานจากธนาคารอัญมณี คิดเป็นร้อยละ 70.6 รวมทั้งสามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างครบวงจรคิดเป็นร้อยละ 52.9

เมื่อพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ผู้ประกอบการการคาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณีโดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปี 2543 ขนาด 180x180 สามารถแบ่งได้เป็น 4 กรณี ได้แก่ กรณีที่ 1 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 2 กรณีที่ 2 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 4 กรณีที่ 3 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 10 และกรณีที่ 4 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 15 โดยค่าที่ได้จากการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านต้นทุนวัตถุดิบหลักของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับหลังจากที่มีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้ว คือ กรณีที่ 2 ผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 4 ส่งผลให้ผลผลิตรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.17 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.32 การเปลี่ยนแปลงด้านการนำเข้าจากการใช้ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33 และทำให้ผลตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐมภูมิเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33

ผลกระทบไปข้างหลังและข้างหน้าของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับตามข้อมูลตารางปัจจัยการผลิต พบว่าค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังสูงสุด 5 อันดับแรกของทั้งผลกระทบที่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบหลักลดลงร้อยละ 4 คือ (1) กิจกรรมที่ไม่สามารถจำแนกสาขาการผลิตได้ มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังเท่ากับ 1.4631 (2) การก่อสร้างอาคารที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังเท่ากับ 1.2792 (3) การขนส่งสินค้าทางบก มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังเท่ากับ 1.2577 (4) การขนส่งทางอากาศ มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังเท่ากับ 1.2572 และ (5) การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก มีค่าดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหลังเท่ากับ 1.2444 ซึ่งหากอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทำให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวแล้วสาขาการผลิตกิจกรรมที่ไม่สามารถจำแนกสาขาการผลิตได้ มีความต้องการใช้ปัจจัยการผลิตชั้นกลางมากกว่าสาขาการผลิตอื่น ๆ ในการผลิตสินค้า

ในส่วนของสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับซึ่งมีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงสุด 5 อันดับแรก คือ (1) การค้าส่ง มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 6.6551 (2) โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 5.8190 (3) การค้าปลีก มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 4.8096 (4) การไฟฟ้า มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 4.6459 และ (5) สถาบันการเงิน มีดัชนีเชื่อมโยงไปข้างหน้าเท่ากับ 3.1867 ซึ่งหมายความว่าหากอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการขยายตัวแล้ว สาขาการผลิตที่เป็นการค้าส่งจะถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตชั้นกลางให้กับสาขาการผลิตต่างๆ ในการผลิตสินค้ามากที่สุด

หากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีแล้วกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52 ยังไม่แน่ใจว่าจะใช้บริการของธนาคารอัญมณีเนื่องจากต้องพิจารณาถึงกระบวนการและความโปร่งใสในการดำเนินงานก่อน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการใช้บริการธนาคารอัญมณีและไม่ต้องการใช้บริการธนาคารอัญมณีมีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 24 กลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะใช้บริการของธนาคารอัญมณีคือ กลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นผู้ซัด เจียระไนเพชร/พลอย และผู้ผลิตเครื่องประดับเพชร/พลอย อยู่ในรูปแบบธุรกิจที่เป็นบริษัท จำกัด และห้างหุ้นส่วน มีเงินทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 20 ล้านบาท และมียอดขายน้อยกว่า 50 ล้านบาทต่อปีจนถึง 200 ล้านบาทต่อปี

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ การจัดตั้งธนาคารอัญมณีถือเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาก็อีกแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการได้ ในการจัดตั้งธนาคารอัญมณีเบื้องต้นต้องประกอบไปด้วยรูปแบบการดำเนินงานดังต่อไปนี้

เงินทุนเริ่มต้นที่จะใช้ในการจัดตั้งธนาคารอัญมณีอาจมาจากการช่วยเหลือของภาครัฐ รวมทั้งการระดมทุนในรูปแบบต่าง เช่น การขายหุ้น จนกระทั่งธนาคารอัญมณีสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง

หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยทั้งภาครัฐและเอกชนหลายฝ่าย ในส่วนของภาครัฐ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของธนาคารอัญมณี กระทรวงการคลังทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือด้านเงินทุนในการจัดตั้งธนาคารอัญมณี ส่วนกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์สามารถช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับได้อย่างทั่วถึง และในส่วนของภาคเอกชน ได้แก่ สถาบันด้านอัญมณีศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับ ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับ (องค์การมหาชน) หรือ Gemological Institute of America (GIA) ซึ่งเป็นสมาชิกของ The Laboratory Manual Harmonization Committee (LMHC) ทำหน้าที่ตรวจสอบวัตถุบิตทั้งทางกายภาพและทางเคมี สมาคมต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับ สมาคมค้าทองคำ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

การให้บริการหลักของธนาคารอัญมณี ประกอบด้วย (1) การให้บริการรับฝากเงิน ได้แก่ เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ (2) การให้บริการสินเชื่อ ได้แก่ สินเชื่อภายในประเทศ และสินเชื่อต่างประเทศ (3) การให้บริการตู้നിรัภัย และ (4) บริการอื่นๆของธนาคารอัญมณี เช่น บริการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการซื้อ-ขายวัตถุดิบในตลาดแก่ผู้ประกอบการจัดหาวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการที่ต้องการวัตถุดิบ โดยหลักประกันที่สามารถนำมาใช้กับธนาคารอัญมณี ได้แก่ เงินฝาก พันธบัตรรัฐบาล ตั๋วเงิน หรือหุ้นกู้ อสังหาริมทรัพย์ สิทธิการเช่าที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้าง บุคคลค้ำประกัน โอนสิทธิการรับเงินค้ำสินค้าเป็นประกัน และ วัตถุดิบในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่ เพชรและพลอย

เงื่อนไขของอัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาในการกู้ยืม ขึ้นอยู่กับหลักประกันและระยะเวลาในการกู้ยืม หากหลักประกันมีความเสี่ยงสูงหรือเป็นการกู้ยืมระยะยาว ธนาคารอัญมณีจะคิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยทั่วไป รวมทั้งขึ้นอยู่กับรูปแบบของสินเชื่อว่าสินเชื่อประเภทดังกล่าวเหมาะสมกับเป็นสินเชื่อระยะสั้นหรือระยะยาว

กระบวนการในการขอสินเชื่อโดยใช้วัตถุดิบเป็นหลักประกัน ก่อนที่ผู้ประกอบการจะเข้าสู่กระบวนการ ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เช่น สมาคมผู้ค้าทองคำ สมาคมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับ เพื่อเป็นการรับรองว่าผู้ประกอบการได้ดำเนินธุรกิจอยู่ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ จากนั้นต้องให้สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีที่ได้รับการยอมรับออกหนังสือรับรองมาตรฐานอัญมณี แล้วผู้ขอสินเชื่อจึงนำหนังสือ

รับรองมาตรฐานอัญมณีไปยื่นต่อธนาคารอัญมณีเพื่อใช้ในการขอสินเชื่อ เพื่อให้คณะกรรมการประเมินมูลค่าหลักประกันของธนาคารอัญมณีทำการประเมินมูลค่าและออกหนังสือรับรองราคาประเมินมูลค่าอัญมณี โดยที่คณะกรรมการประเมินมูลค่าหลักประกันจะต้องผ่านการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาซึ่งมาจากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างยุติธรรม โดยคณะกรรมการจะต้องมีความรู้ ความชำนาญในด้านการตรวจสอบวัตถุบิเบื้องต้นและการประเมินมูลค่าวัตถุบิเบื้องต้น ต้องผ่านการอบรมจากสถาบันอัญมณีศาสตร์ ที่ได้รับการยอมรับ มีประสบการณ์สูงและมีความเข้าใจต่อสถานะความต้องการของตลาด นอกจากนี้คณะกรรมการจะต้องมีความซื่อสัตย์ เป็นกลาง ไม่เห็นแก่พวกพ้อง และไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด

ในการประเมินมูลค่าวัตถุบิเบื้องต้นที่ใช้เป็นหลักประกัน ซึ่งได้แก่ เพชร และพลอย โดยในการประเมินมูลค่าเพชรจะพิจารณาจากหลักเกณฑ์สำคัญ 4 ประการ คือ น้ำหนักกะรัต สี ความบริสุทธิ์ และการเจียรไน และการประเมินมูลค่าพลอยจะพิจารณาจากสี ความสะอาด การเจียรไน และน้ำหนักกะรัต รวมทั้งต้องจัดทำมาตรฐาน ประเมินมูลค่าพลอยเช่นเดียวกันกับเพชร โดยต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างสถาบันอัญมณีศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับจากผู้ประกอบการเป็นผู้จัดทำมาตรฐานพลอย และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือกลุ่มผู้ค้าพลอยรายใหญ่ที่มีประสบการณ์เป็นผู้จัดทำมาตรฐานราคาพลอย เพื่อเป็นมาตรฐานให้คณะกรรมการสามารถประเมินมูลค่าของพลอยได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในปัจจุบันสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติได้จัดทำมาตรฐานพลอยหลัก ซึ่งได้แก่ ทับทิม ไพลิน โดยมาตรฐานของทับทิม (A new ruby grading system 2006) ได้เริ่มนำไปใช้ในประเทญี่ปุ่นแล้ว ส่วนในประเทศไทยยังไม่ได้นำมาใช้กันในวงกว้าง

หลังจากที่คณะกรรมการประเมินมูลค่าหลักประกันของธนาคารอัญมณีทำการประเมินมูลค่าและออกหนังสือรับรองราคาประเมินมูลค่าอัญมณีแล้วจะส่งให้สถาบันการเงินตรวจสอบหนังสือรับรองมาตรฐานอัญมณีและหนังสือรับรองการประเมินมูลค่าอัญมณีเพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ เมื่อผู้ขอกู้ได้รับอนุมัติสินเชื่อแล้ว จะทำสัญญากู้เงินกับธนาคารพร้อมทำส่งมอบอัญมณีให้ธนาคารอัญมณีเพื่อเป็นหลักประกันสัญญา หลังจากนั้นผู้ขอสินเชื่อสามารถนำเงินไปลงทุนและชำระคืนหนี้เงินกู้ตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้กับธนาคารอัญมณี

ในด้านการบริหารความเสี่ยงจากปล่อยสินเชื่อของธนาคารอัญมณี ธนาคารจะต้องทราบข้อมูลที่จะใช้ในการพิจารณาสินเชื่อของผู้ขอสินเชื่อ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ ข้อมูลในอดีต ปัจจุบันและข้อมูลพยากรณ์หรือแผนงานในอนาคตของลูกค้า โดยเฉพาะงบการเงิน (Financial statement) จะมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์หนี้สินเชื่อมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วย งบดุล (The balance sheet) งบกำไรขาดทุน (The income statement) งบกำไรสะสม (The

statement of retained earning) งบการหมุนเวียนของเงินทุน (The statement of fund flows) และงบประมาณเงินสด (Cash budget) โดยปัจจัยที่จะนำมาพิจารณาระดับความเสี่ยงของสินเชื่อ ได้แก่ ฐานะการเงินที่ผ่านมาสามารถพิจารณาได้จากงบการเงิน ประวัติการชำระหนี้สินและสภาพคล่อง สถานะของธุรกิจในปัจจุบันว่ามีกำไร หนี้สินเป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งการพิจารณาข้อมูลด้านต่างๆอย่างละเอียดถี่ถ้วนจะช่วยให้สามารถลดความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ได้

การบริการความเสี่ยงที่มาจากการผิดนัดชำระหนี้ของธนาคารอัญมณีสามารถทำได้โดยกระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาลของสินทรัพย์ประเภทอัญมณีอาศัยระบบตลาดที่สามารถนำหลักประกันที่มาจากการผิดชำระหนี้มาให้ผู้สนใจสามารถเลือกซื้อได้ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยราคาขายจะขึ้นอยู่กับการตกลงกันระหว่างผู้ประกอบการที่นำวัตถุดิบมาเป็นหลักประกันและผู้สนใจซื้อวัตถุดิบผ่านธนาคาร ถ้าราคาที่ตกลงกันได้มีมูลค่ามากกว่าหนี้สินที่ผู้ประกอบการกู้ยืมจากธนาคารอัญมณี ธนาคารฯก็จะคืนส่วนเกินให้แก่ผู้ประกอบการ หากถ้าวัตถุดิบชิ้นนั้นมีผู้สนใจมากกว่า 1 คน ธนาคารอัญมณีก็จะให้ผู้สนใจยื่นซองประมูล หากผู้ใดให้ราคาประมูลมากกว่าผู้นั้นก็จะได้วัตถุดิบไป

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับส่งผลให้เกิดปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน ขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ เสียโอกาสหรือเวลาในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งส่งผลให้ธุรกิจไม่มีความเติบโต ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้โดยการใช้บริการของธนาคารอัญมณี โดยผู้ประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อกำหนดระเบียบข้อบังคับของธนาคารอัญมณี

2. ควรจัดทำมาตรฐานการประเมินมูลค่าพลอย โดยให้สถาบันด้านอัญมณีศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับเป็นผู้จัดทำมาตรฐานพลอย ซึ่งในปัจจุบันสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติได้จัดทำมาตรฐานพลอยหลัก ได้แก่ ทับทิม และไพลินแล้ว โดยมาตรฐานของทับทิม (A new ruby grading system 2006) ซึ่งได้เริ่มนำไปใช้ในประเศญี่ปุ่น ส่วนในประเทศไทยยังไม่ได้นำมาใช้กันในวงกว้าง และให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ค้าพลอยเป็นผู้กำหนดมูลค่าพลอย นอกจากนี้สถาบันอัญมณีศาสตร์ควรมีเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบวัตถุดิบที่ทันสมัย เพื่อให้การตรวจสอบมาตรฐานอัญมณีตรงตามมาตรฐานสากล

3. การคัดเลือกคณะกรรมการประเมินราคาวัสดุจะต้องผ่านการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาซึ่งมาจากสถาบันการศึกษา และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างยุติธรรม ต้องมีความรู้ ความชำนาญในด้านการตรวจสอบวัสดุเบื้องต้นและการประเมินมูลค่าวัสดุ ต้องผ่านการอบรมและได้รับใบรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการยอมรับ มีประสบการณ์สูง และมีความเข้าใจต่อสภาวะความต้องการของตลาด

6.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับทำได้ยาก เนื่องจากคำถามในแบบสอบถามเป็นการถามข้อมูลเชิงลึกถึงโครงสร้างต้นทุนการผลิต ทำให้ผลที่ได้จากการศึกษาเป็นความเห็นจากผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. “การจดทะเบียนธุรกิจ”. แหล่งที่มา: <http://www.boi.go.th/english/> สืบค้นวันที่ 13 พฤศจิกายน 2550.
- กรรณิการ์ ลิขิตพัลลภ. การธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริการธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.
- กาญจนา ชูครุวงศ์. การประเมินค่าและราคาอสังหาริมทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2541.
- คณะกรรมการอสังหาริมทรัพย์และเครื่องประดับ หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. 8 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ... ผู้ส่งออกและสิทธิประโยชน์ทางภาษี. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์, 2542.
- คมสัน เตชะพานิช. กลยุทธ์การพัฒนาภาคใต้ในอนาคต : วิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- จรินทร์ เทชวานิช. การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2545.
- ชนินทร์ พิทยาวิจิธ. ธนาคารพาณิชย์ใช้มาตรการอะไรในการพิจารณาสินเชื่อ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2533.
- ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ. เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด มหาชน. “บริการสินเชื่อสำหรับธุรกิจ”. แหล่งที่มา: http://www.tcrbank.com/home/004_businesslone/index.php สืบค้นวันที่ 25 ตุลาคม 2550.
- ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย จำกัด มหาชน. “บริการสินเชื่อส่วนบุคคล”. แหล่งที่มา: http://www.tcrbank.com/home/003_personalone/index.php สืบค้นวันที่ 25 ตุลาคม 2550.
- ธนาคารไทยพาณิชย์. “บริการชำระเงินค่าสินค้าเข้าตามตัวเงินเพื่อเรียกเก็บ”. แหล่งที่มา: <http://www.scbtrade.com> สืบค้นวันที่ 13 พฤศจิกายน 2550.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. “พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505”. แหล่งที่มา: http://www.bot.or.th/bothomepage/General/Laws_Notif_Forms/Legal/banking%20act/bank1.html สืบค้นวันที่ 21 มีนาคม 2550.

- บริษัทกลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช. บทบาทของหน่วยงานของรัฐกับการพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2541.
- บริษัทจัดการอุตสาหกรรม จำกัด. โครงการศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2543.
- ปัญญา ตันสวัสดิ์. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเจียระไนเพชรรัสเซียในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- พรชัย ชูณหจันดา. การบริหารการเงินระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือธรรมศาสตร์, 2546.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. การบริหารสินเชื่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สายธาร, 2544.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. การบริหารสินเชื่. กรุงเทพมหานคร: นวชนก, 2528.
- เมธา สุวรรณสาร. การจัดระบบควบคุมความเสี่ยงของสถาบันการเงิน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2540.
- รัชดาภรณ์ ด้วงประเสริฐ. การวิเคราะห์ศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2542.
- ลิลลา วุฒิวาณิชกุล. ผลของการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- วเรศ อุปาติก. เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- วันชัย ลีลากวีวงศ์และคณะ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษาปัญหา/สถานภาพและประเมินขีดความสามารถของ SMEs ในภาคอุตสาหกรรมเครื่องประดับเงิน-ทอง. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2545.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “ธนาคารพาณิชย์”. แหล่งที่มา: <http://www.th.wikipedia.org> สืบค้นวันที่ 14 มกราคม 2551.
- ศุภัช ศุภขลาตัย และศุภมาศ พยัคฆ์พันธ์. ช่องทางและโอกาสการส่งออกและผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน (สำหรับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ). กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2539.

- ศูนย์การศึกษาเอเปค มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับภายใต้กรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. “สินค้านำเข้าสำคัญของไทย”. แหล่งที่มา: <http://www2.ops2.moc.go.th/import/> สืบค้นวันที่ 22 เมษายน 2551.
- ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับการที่เงินเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกและการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ฉบับที่ 4 อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. “โครงการจัดทำข้อมูลองค์ความรู้ วัสดุที่ 1: นิยามธุรกิจ: การบัญชี” แหล่งที่มา: <http://www.ismed.or.th> สืบค้นวันที่ 13 พฤศจิกายน 2550.
- สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา(สาขาอัญมณีและเครื่องประดับ). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2545.
- สนธยา หวังศิริเวช. การวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตและการส่งออกของสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่สำคัญของไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. โครงการจัดทำระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจอุตสาหกรรมเครื่องหนัง ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม และอัญมณีและเครื่องประดับ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- สุรวัช บุนนาค และ วณี ช้อยเกียรติกุล. การเงินและการธนาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2541.
- สุลักษณ์ เลาจเวชกุล. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบเชิงแข่งขันในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.
- แสงจันทร์ ศรีประเสริฐ. เศรษฐศาสตร์การเงินการธนาคาร. มหาสารคาม: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2543.

ห้องสมุดกฎหมายประชาชน. “พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์” แหล่งที่มา:

http://www.pub-law.net/library/library_econ.html สืบค้นวันที่ 21 มีนาคม 2551.

อัครพร เอกอรรถมัยผล. ผลกระทบของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศต่อระบบเศรษฐกิจไทย : วิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

ภาษาอังกฤษ

Beck T., Demirguc-Kunt A., Ross Levine และ Vojislav Maksimovic. Financial Structure and Economic Development: Firm, Industry and Country Evidence. The World Bank, 2000.

Cetorelli N. and Gambera M. Banking Market Structure, Financial Dependence and Growth: International Evidence from Industry Data. The Journal of Finance, 2001.

Diamond Bank (Switzerland) Ltd. “Financial info”[Online]. 2006. Available from: <http://www.banque-diamantaire.com/fr-finan.htm> [2006, March 3]

Diamond Bank (Switzerland) Ltd. “Product/services”[Online]. 2006. Available from: <http://www.banque-diamantaire.com/fr-prod.htm> [2006, March 3]

Gallego, F. and Loayza N. Financial Structure in Chile : Macroeconomic Developments and Microeconomic Effect. Central Bank of Chile Working Papers, 2000.

Itoga S. The Challenge to Enhancement of the Technological Level of Thailand. Institute of Developing Economies. The Challenge to Enhancement of the Technological Level, 1998.

Leontief W. Input-Output Economics. New York: Oxford University Press, 1966.

Metal Bank in Italy. I Magazine July 2000.

Ndikumana, L. Financial Development, Financial Structure, and Domestic Investment: International Evidence. Department of Economics University of Massachusetts, 2003.

Perotti C. E. and Gelfer S. Investment Financing in Russian Financial-Industrial Groups. University of Amsterdam and CEPR and Russian-European Center for Economic Policy, 1998.

Stulz M. R. Financial structure, corporate finance, and economic growth. The Ohio State University and Research Associate, NBER, 1999.

The Antwerp Diamond Bank (ADB). "Compliance" [Online]. 2006. Available from:
http://www.antwerpdiamondbank.com/index.php/ADB_en/alg_compliance
[2006, March 3]

The Antwerp Diamond Bank (ADB). "World wide services" [Online]. 2006. Available
from: [http://www.antwerpdiamondbank.com/index.php/ADB_en/world_wide
services_/5](http://www.antwerpdiamondbank.com/index.php/ADB_en/world_wide_services_/5) [2006, March 3]

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบสอบถามผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
เรื่องการศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
จากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (Gems Bank)**

วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
2. เพื่อศึกษาผลกระทบที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับคาดว่าจะได้รับหลังจากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

*** ข้อมูลทุกอย่างของท่านจะถูกปิดเป็นความลับ ***

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1 โครงสร้างอุตสาหกรรมของท่าน (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ผู้นำเข้าวัตถุดิบ
- ทำเหมืองอัญมณี
- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ : ขัด เจียรในเพชร / พลอย
- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ : ผลิตเครื่องประดับเพชร / พลอย
- ผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ : ผลิตเครื่องเงิน / เครื่องถม
- ผู้ค้าส่งอัญมณีและเครื่องประดับ
- ผู้ค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ
- ผู้นำเข้า / ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ
- ผู้ให้บริการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

- 1.2 ผลิตภัณฑ์หลัก.....

1.3 รูปแบบธุรกิจของท่าน

- กิจการร้านค้าเจ้าของคนเดียว
- ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- บริษัทจำกัด

1.4 เงินทุนจดทะเบียน

- ไม่เกิน 20 ล้านบาท
- 21-50 ล้านบาท
- 51-100 ล้านบาท
- มากกว่า 100 ล้านบาท

1.5 อายุของกิจการ

- น้อยกว่า 5 ปี
- 5-10 ปี
- มากกว่า 10 ปี

1.6 ยอดขายต่อปี

- น้อยกว่า 50 ล้านบาท/ปี
- 50-200 ล้านบาท/ปี
- 201-500 ล้านบาท/ปี
- มากกว่า 500 ล้านบาท/ปี

1.7 ระบบการชำระเงิน

1.7.1 กรณีในประเทศ

- เงินสด
- เครดิต.....วัน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.7.2 กรณีต่างประเทศ

- เงินสด เช่น T/T
- L/C
- D/P
- D/A
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลสำหรับการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

2.1 ท่านเคยประสบหรือประสบปัญหาด้านเงินทุนหรือไม่

เคย

ไม่เคย (ข้ามไปข้อ 2.3)

2.2 ปัญหาด้านเงินทุนที่ท่านประสบอยู่ในปัจจุบันคือ.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านคิดว่าธนาคารอัญมณีสามารถแก้ปัญหาด้านเงินทุนให้ท่านได้หรือไม่

ได้ เนื่องจาก.....

.....

.....

ไม่ได้ เนื่องจาก.....

.....

.....

2.4 ท่านคิดว่าวิธีการประเมินมูลค่าวัตถุที่เหมาะสมหรือไม่ และหากไม่เหมาะสมควรจะใช้มาตรฐานใดจึงจะเหมาะสม

เหมาะสม เนื่องจาก.....

.....

.....

ไม่เหมาะสม เนื่องจาก.....

.....

.....

.....

2.5 หากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีขึ้น ท่านคาดว่าจะได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง

2.5.1 โครงสร้างต้นทุนการผลิต

รายการ	ปัจจุบัน (%)	การคาดการณ์หลังจากใช้บริการธนาคารอัญมณี (%)
1. วัสดุดิบหลัก		
2. ค่าแรงงาน		
3. ค่าใช้จ่ายในโรงงาน		
4. ค่าวัสดุดิบอื่นๆ		
5. ค่าเสื่อมราคา		
6. ดอกเบี้ย		
7. ต้นทุนอื่นๆ		
รวม	100	100

2.5.2 การเปลี่ยนแปลงของหนี้สิน

- หนี้สินลดลง.....%
- หนี้สินเพิ่มขึ้น.....%
- ไม่เปลี่ยนแปลง

2.5.3 ยอดขาย

- เพิ่มขึ้น.....%
- ลดลง.....%
- ไม่เปลี่ยนแปลง

2.5.4 ประโยชน์ด้านอื่นๆที่ท่านคาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งธนาคารอัญมณี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้ครบวงจร
- รู้จักผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น
- สามารถซื้อวัตถุดิบ(หรือหลักประกัน)ที่มาจากการผิดชำระหนี้ที่ผ่านมาตรฐานของธนาคารอัญมณี
- ขยายตลาดได้มากขึ้น
- ได้รับข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น
- อื่นๆ.....
- ไม่มีผลกระทบ

ส่วนที่ 3 : ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะต่อการจัดตั้งธนาคารอัญมณี

.....

.....

.....

3.2 หากมีการจัดตั้งธนาคารอัญมณีท่านจะใช้บริการหรือไม่

- ใช้บริการ เพราะ.....
- ไม่ใช้บริการ เพราะ.....
- ไม่แน่ใจ เพราะ.....

3.3 ท่านอยากให้ธนาคารอัญมณีมีบริการใดเพิ่มเติมบ้าง

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกความคิดเห็นของท่าน

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำ และยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๘๘

มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้สินเชื่อ (ข) ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด (ค) ซื้อขายเงินบริวารต่างประเทศ

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย

“บริษัทมหาชนจำกัด” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

“บริษัทจำกัด” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดด้วย

“เงินกองทุน” หมายความว่า

(๑) ทุนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้มมูลค่าหุ้นที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับและเงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการออกไปสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้น

(๒) ทุนสำรอง

(๓) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้

(๔) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรร

(๕) เงินสำรองจากการตีราคาสินทรัพย์ เงินสำรองอื่น และ

(๖) เงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับเนื่องจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ระยะยาวเกินห้าปีที่มีสิทธิด้อยกว่าเจ้าหนี้สามัญ

เงินกองทุนตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้หักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกก่อน และให้หักค่าแห่งกู้ดวิลล์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดชนิด ประเภท และการคำนวณเงินกองทุนตาม (๕) หรือ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

เงินกองทุนตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้หักเงินตามตราสารใน (๖) ของบริษัทเงินทุนและธนาคารพาณิชย์อื่นที่ธนาคารพาณิชย์นั้นถือไว้และสินทรัพย์อื่นใด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

“ให้สินเชื่อ” หมายความว่า ให้กู้ยืมเงิน ชื้อ ชื้อลด รับช่วงซื้อลดตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้เคี้ยวหรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตามเล็ดเตอร์ออฟเครดิต

“บัตรเงินฝาก” หมายความว่า ตราสารซึ่งเปลี่ยนมือได้ที่ธนาคารพาณิชย์ออกให้แก่ผู้ฝากเงินเพื่อเป็นหลักฐานการรับฝากเงินและเพื่อแสดงสิทธิของผู้ทรงตราสารที่จะได้รับเงินฝากคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้โดยจะมีการกำหนดดอกเบี้ยไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(๑) บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(๒) นิติบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ภายใต้บังคับ **มาตรา ๕** จัตวา และ**มาตรา ๕** เบญจ ธนาคารพาณิชย์นอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศ จะตั้งขึ้นได้ก็แต่ในรูปบริษัทมหาชนจำกัด และโดยได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี

คำขออนุญาตต้องมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด และจะดำเนินการเพื่อจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว ให้บริษัทมหาชนจำกัดนั้นแจ้งการจดทะเบียนเพื่อขอรับใบอนุญาต

ในการให้ความเห็นชอบตามวรรคสอง และการอนุญาตตามวรรคสาม รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๕ ทวิ บุคคลใดจะถือหุ้นธนาคารพาณิชย์ใดเกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์นั้นมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ถูกถือหุ้นเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้น รัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันให้มีการถือหุ้นเป็นอย่างอื่นได้ ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไปได้ด้วยก็ได้

หุ้นธนาคารพาณิชย์ที่บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้ถืออยู่ให้นับรวมเป็นหุ้นของบุคคลตามวรรคหนึ่งด้วย

- (๑) คู่สมรสของบุคคลตามวรรคหนึ่ง
- (๒) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตามวรรคหนึ่ง
- (๓) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เป็นหุ้นส่วน
- (๔) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดรวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น
- (๕) บริษัทจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (๓) หรือ (๔) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น
- (๖) บริษัทจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (๓) หรือ (๔) หรือบริษัทจำกัดตาม (๕) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

มาตรา ๕ ตริ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ใดจำหน่ายหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นแก่บุคคลใด ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นถือหุ้นเกินอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๕ ทวิ

ทุกครั้งที่มีการซื้อหุ้นให้เข้าซื้อซื้อหุ้น ให้ธนาคารพาณิชย์ระบุจำนวนหุ้นที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะถือหุ้นได้ทั้งสิ้นโดยชอบด้วยมาตรา ๕ ทวิ ไว้ให้ทราบในคำซื้อหุ้น

มาตรา ๕ จัตวา 1 หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิของธนาคารพาณิชย์ต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือ มีมูลค่าของหุ้นไม่เกินหุ้นละหนึ่งร้อยบาท และข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ต้องไม่มีข้อจำกัดในการโอนหุ้น เว้นแต่เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๕ ทวิ หรือมาตรา ๕ เบญจ หรือตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

มาตรา ๕ เบญจ ธนาคารพาณิชย์ต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ใด รัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันให้มีจำนวนหุ้นหรือกรรมการเป็นอย่างอื่นได้ ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๕ ฉ เมื่อปรากฏว่าบุคคลใดได้หุ้นของธนาคารพาณิชย์ใดมา และการได้มานั้นเป็นเหตุให้ถือหุ้นเกินจำนวนที่จะถือได้ตามมาตรา ๕ ทวิ บุคคลนั้นจะยกเอาการถือหุ้นในส่วนที่เกินจำนวนดังกล่าวขึ้นไต่ถามต่อธนาคารพาณิชย์นั้นมิได้ และธนาคารพาณิชย์นั้นจะจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใดให้แก่บุคคลนั้นหรือให้บุคคลนั้นออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมของผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นส่วนที่เกินมิได้

มาตรา ๕ สัตต 1 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๕ ทวิ มาตรา ๕ เบญจ และมาตรา ๕ ฉ ให้ธนาคารพาณิชย์ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นทุกรายก่อนจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใด และก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น แล้วแจ้งผลการตรวจสอบต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามรายการ และภายในเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด และในกรณีที่พบว่าผู้ถือหุ้นรายใดถือหุ้นเกินจำนวนที่กำหนดในมาตรา ๕ ทวิ ให้ธนาคารพาณิชย์แจ้งให้ผู้นั้นทราบเพื่อดำเนินการจำหน่ายหุ้นส่วนที่เกินนั้นเสีย

มาตรา ๕ อัญญา 1 บทบัญญัติแห่งมาตรา ๕ ทวิ มาตรา ๕ ตริ มาตรา ๕ จัตวา มาตรา ๕ เบญจ มาตรา ๕ ฉ และมาตรา ๕ สัตต มิให้นำมาใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ

มาตรา ๖ การประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์โดยตั้งเป็นสาขาของธนาคารที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ จะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี ในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

สาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงสินทรัพย์ไว้ในประเทศไทยตามจำนวน ชนิด วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

สินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามวรรคสองต้องจัดหาด้วย (๑) เงินที่นำเข้ามาจากสำนักงานใหญ่และหรือสาขาอื่นนอกประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศนั้น (๒) เงินสำรองต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้หรือ (๓) เงินกำไรสุทธิแต่ละงวดการบัญชีของสาขาอันได้ออนเป็นส่วนของสำนักงานใหญ่แล้วและไม่ต้องส่งออก ทั้งนี้เมื่อหักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชีออกแล้ว

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าสินทรัพย์ตามวรรคสองเป็นเงินกองทุน

มาตรา ๗ ธนาคารพาณิชย์นอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อาจเปิดสาขาได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี คำขออนุญาตต้องมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด ในการนี้รัฐมนตรีจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขก็ได้

มาตรา ๗ ทวิ ผู้ใดจะกระทำการแทนธนาคารต่างประเทศโดยมีสำนักงานติดต่อกับบุคคลทั่วไปในราชอาณาจักร หรือธนาคารพาณิชย์ใด นอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศจะตั้งสำนักงานเพื่อกระทำการแทนธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๗ ตริ เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้รับอนุญาตให้ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขา ณ ที่ใดแล้ว จะย้ายสำนักงานนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๘ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากธนาคารพาณิชย์ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์

มาตรา ๙ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากธนาคารพาณิชย์ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ธนาคาร” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน

มาตรา ๙ ทวิ 1 นอกจากการธนาคารพาณิชย์แล้ว ธนาคารพาณิชย์อาจกระทำธุรกิจที่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์ หรือธุรกิจอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ เช่น การเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน การรับอาวัลตั๋วเงิน การรับรองตั๋วเงิน การออกเช็คเดอริวออฟเครดิตหรือ

การค้าประกัน หรือธุรกิจทำนองเดียวกันด้วยก็ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย แต่จะประกอบการค้าหรือธุรกิจอื่นใดมิได้

มาตรา ๙ ตริ ธนาคารพาณิชย์จะรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้โดยวิธี ออกบัตรเงินฝากก็ได้

บัตรเงินฝากต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) คำบอกชื่อว่าเป็นบัตรเงินฝาก
- (๒) ชื่อธนาคารพาณิชย์ผู้ออกบัตรเงินฝาก
- (๓) วันที่ออกบัตรเงินฝาก
- (๔) จังหวัดที่ออกบัตรเงินฝาก
- (๕) ข้อตกลงอันปราศจากเงื่อนไขว่าจะจ่ายเงินเป็นจำนวนหนึ่งที่แน่นอนพร้อมด้วย ดอกเบี้ย (ถ้ามี)
- (๖) วันถึงกำหนดจ่ายเงิน
- (๗) สถานที่จ่ายเงิน
- (๘) ชื่อของผู้ฝากเงิน หรือคำจดแจ้งว่าให้จ่ายเงินแก่ผู้ถือ
- (๙) ลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนามแทนธนาคารพาณิชย์ผู้ออกบัตรเงินฝาก

มาตรา ๙ จัตวา ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๘๙๙ ถึงมาตรา ๙๐๗ มาตรา ๙๑๑ มาตรา ๙๑๓(๑) และ (๒) มาตรา ๙๑๔ ถึงมาตรา ๙๑๖ มาตรา ๙๑๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม มาตรา ๙๑๘ ถึงมาตรา ๙๒๒ มาตรา ๙๒๕ มาตรา ๙๒๖ มาตรา ๙๓๘ ถึงมาตรา ๙๔๒ มาตรา ๙๔๕ มาตรา ๙๔๖ มาตรา ๙๔๘ มาตรา ๙๔๙ มาตรา ๙๕๙ มาตรา ๙๖๗ มาตรา ๙๗๑ มาตรา ๙๗๓ มาตรา ๙๘๖ มาตรา ๙๙๔ ถึงมาตรา ๑๐๐๐ มาตรา ๑๐๐๖ ถึงมาตรา ๑๐๐๘ มาตรา ๑๐๑๐ และมาตรา ๑๐๑๑ มาใช้บังคับแก่บัตรเงินฝากโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้ามีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอัตราให้สูงขึ้น จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

มาตรา ๑๑ ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินสดสำรองเป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืมตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๑ ทวิ ไม่ต่ำกว่าอัตราส่วนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

อัตราส่วนที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้า และไม่เกินร้อยละห้าสิบของเงินฝาก และหรือเงินกู้ยืมแล้วแต่กรณี และจะกำหนดให้เป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทรวมกันหรือแยกกันก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำรงเงินสดสำรองตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดให้ถือเอาหลักทรัพย์รัฐบาลไทยเป็นส่วนหนึ่งของเงินสดสำรองที่พึงดำรงนั้นก็ได้

มาตรา ๑๑ ทวิ เงินฝากและหรือเงินกู้ยืมซึ่งธนาคารพาณิชย์จะต้องดำรงเงินสดสำรองให้ได้ อัตราส่วน ได้แก่เงินฝากและหรือเงินกู้ยืม ดังต่อไปนี้

- (๑) ยอดรวมเงินฝากทั้งหมด
- (๒) เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม
- (๓) เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้
- (๔) ยอดรวมเงินกู้ยืมทั้งหมด
- (๕) เงินกู้ยืมแต่ละประเภท

การคำนวณยอดเงินฝากหรือเงินกู้ยืมตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะกำหนดให้คำนวณรวมกับยอดเงินให้เบิกเกินบัญชีที่ยังไม่ได้จ่ายไปโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของเงินฝากหรือเงินกู้ยืมอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา ๑๑ ตริ ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๑ จัตวา เป็นอัตราส่วนกับยอดเงินฝากและหรือยอดเงินกู้ยืมทั้งหมดหรือแต่ละประเภท ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

อัตราที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าและไม่เกินร้อยละห้าสิบของยอดเงินฝากและหรือยอดเงินกู้ยืมทั้งหมดหรือแต่ละประเภท แล้วแต่กรณี

การกำหนดให้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดให้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องแต่เพียงบางประเภทหรือทุกประเภทก็ได้ และจะกำหนดอัตราส่วนของแต่ละประเภทในอัตราใดก็ได้

มาตรา ๑๑ จัตวา 1 สินทรัพย์สภาพคล่อง ได้แก่

- (๑) เงินสด
- (๒) เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
- (๓) เงินฝากสุทธิที่ธนาคารพาณิชย์อื่น
- (๔) หลักทรัพย์รัฐบาลไทยที่ปราศจากภาระผูกพัน

(๕) หุ่นกู้หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยและปราศจาก
ภาระผูกพัน

(๖) สินทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๑ เบญจ 1 การดำรงเงินสดสำรองตามมาตรา ๑๑ ให้ได้อัตราส่วนกับเงินฝากและหรือ
เงินกู้ยืม และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามมาตรา ๑๑ ตริ ให้ได้อัตราส่วนกับยอดเงินฝาก
และหรือยอดเงินกู้ยืมแล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่ง
ประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

การกำหนดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑ ทวิ วรรคสอง และมาตรา ๑๑ ตริ วรรคหนึ่ง ให้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา และถ้ามีผลเป็นการเพิ่มอัตราส่วนเงินสดสำรองและอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพ
คล่อง จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

มาตรา ๑๑ ฉ 1 ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพของเงินตรา รัฐมนตรีมีอำนาจ
กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินสดสำรองพิเศษไม่ต่ำกว่าอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ที่ธนาคาร
แห่งประเทศไทยต่างหากจากการดำรงเงินสดสำรองตามมาตรา ๑๑

การกำหนดอัตราตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืมตามมาตรา
๑๑ ทวิ ทั้งหมดหรือแต่ละประเภท เฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นจากยอดเงินดังกล่าวเมื่อสิ้นวันใดวันหนึ่ง
และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ลดทุนโดยมิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

(๒) ให้สินเชื่อแก่กรรมการหรือประกันหนี้ใด ๆ ของกรรมการ หรือรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้
หน้าในตัวเงินที่กรรมการเป็นผู้ส่งจ่าย หรือผู้ออกตัวหรือผู้สลักหลัง

(๓) รับหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นประกัน หรือรับหุ้นของธนาคารพาณิชย์จากธนาคาร
พาณิชย์อื่นเป็นประกัน

(๔) ซื้อหรือมีไว้เป็นประจำซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่

(ก) เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์
นั้น โดยได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการให้ความเห็นชอบนั้นจะกำหนด
เงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

(ข) เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือจากการประกันการให้สินเชื่อหรือจากการซื้อ
อสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้แก่ธนาคารพาณิชย์นั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาลหรือเจ้า
พนักงานพิทักษ์ทรัพย์

(๕) ชื่อหรือมีหุ้นในบริษัทจำกัดใดเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น หรือชื่อหรือมีหุ้นมีมูลค่าหุ้นรวมกันทั้งสิ้นเกินอัตราส่วนกับเงินกองทุนทั้งหมดหรือเงินกองทุนชนิดหนึ่งชนิดใดหรือหลายชนิดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตนั้น จะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไปด้วยก็ได้

(๖) ชื่อหรือมีหุ้นธนาคารพาณิชย์อื่น เว้นแต่เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือการประกันการให้สินเชื่อแต่ต้องจำหน่ายภายในเวลาหกเดือนนับแต่วันที่ได้มา หรือเป็นการได้มาโดยได้รับผ่อนผันจากรัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไปด้วยก็ได้

(๗) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น เป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องจากการกระทำหรือการประกอบธุรกิจใด ๆ ของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ นอกจากบำเหน็จ เงินเดือน เงินรางวัล และเงินเพิ่มอย่างอื่นบรรดาที่พึงจ่ายตามปกติ

(๘) ขายหรือให้หรือส่งหาริมทรัพย์ใด ๆ หรือส่งหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดแก่กรรมการ หรือชื่อทรัพย์สินจากกรรมการ ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรรมการตามมาตรา ๑๒ ทวิ ด้วย เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๙) กระทำการใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศหรือแก่ประโยชน์ของประชาชน หรือเป็นการเอาเปรียบลูกค้าหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไม่เป็นธรรม หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาหรือต่อการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน หรือเป็นการผูกขาดหรือจำกัดตัดตอนทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒ ทวิ การให้สินเชื่อแก่หรือการประกันหนี้ใด ๆ ของบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้ หรือการรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตัวเงินที่บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งจ่าย หรือผู้ออกตัวหรือผู้สลักหลัง ให้ถือว่าเป็นการให้สินเชื่อ หรือการประกัน หรือการรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าแก่กรรมการตามมาตรา ๑๒(๒) ด้วย

(๑) คู่สมรสของกรรมการ

(๒) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ

(๓) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่กรรมการหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เป็นหุ้นส่วน

(๔) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด รวมกันเกินร้อยละสามสิบของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

(๕) บริษัทจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (๓) หรือ (๔) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

(๖) บริษัทจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (๓) หรือ (๔) หรือบริษัทจำกัดตาม (๕) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

มาตรา ๑๒ ตริ ธนาคารพาณิชย์ต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา ๑๒(๔)(ข) ภายในห้าปีนับแต่วันที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของธนาคารพาณิชย์ เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะขยายระยะเวลาให้หรือให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นสถานที่ตามมาตรา ๑๒(๔) (ก)

มาตรา ๑๒ จัตวา 2 ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติหรือลักษณะดังต่อไปนี้เป็นที่กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการหรือที่ปรึกษาของธนาคารพาณิชย์

(๑) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๒) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต

(๓) เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือองค์การหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สถานทุจริตต่อหน้าที่

(๔) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการของธนาคารพาณิชย์ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๕) ถูกถอดถอนจากธนาคารพาณิชย์ตามคำแนะนำของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕

(๖) เป็นข้าราชการการเมือง

(๗) เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย เว้นแต่เป็นกรณีของธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือเป็นกรณีที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

(๘) เป็นผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด ซึ่งตนหรือบุคคลตามมาตรา ๑๒ ทวิ ถือหุ้นอยู่ เว้นแต่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งไม่มีอำนาจลงนามผูกพันธนาคารพาณิชย์ด้วยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการของผู้อื่นหรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เกินอัตราส่วนกับเงินกองทุนทั้งหมดหรือเงินกองทุนชนิดหนึ่งชนิดใดหรือหลายชนิดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติด้วยก็ได้

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและถ้ามีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอัตราให้ต่ำลง จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

ให้นำความในมาตรา ๑๒ ทวิ มาใช้บังคับแก่การกระทำตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ทวิ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๓ ไม่ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ธนาคารพาณิชย์

(๑) ให้กู้ยืมเงินโดยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(๒) ให้กู้ยืมเงินโดยมีประกันด้วยหลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินมูลค่าแห่งหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์นั้นได้ตีราคาไว้เป็นประกัน

(๓) ให้สินเชื่อตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หรือ

(๔) รับอวัลต์เงิน รับรองตัวเงิน ออกเล็ตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์มีความผูกพันในการชำระเงิน หรือค้ำประกันการกู้ยืมเงินหรือค้ำประกันการขาย ขายลดหรือขายช่วงลดตัวเงิน ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

การกำหนดตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ ตริ๑ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศหรือเพื่อแก้ไขภาวะเศรษฐกิจ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดการดังต่อไปนี้ได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอ

(๑) ให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในกิจการประเภทใด ๆ ไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนด

(๒) ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในกิจการใด ๆ เพิ่มขึ้น หรือเพิ่มขึ้นเกินอัตราที่กำหนด การกำหนดตาม (๑) ทุกครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี อัตราที่กำหนด ตาม (๑) รวมกันทั้งสิ้นทุกประเภทของกิจการต้องไม่เกินร้อยละยี่สิบของยอดเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในวันสิ้นปีก่อนหน้านั้น

การกำหนดตาม (๒) ให้กำหนดเป็นร้อยละของยอดเงินให้สินเชื่อในแต่ละกิจการของธนาคารพาณิชย์นั้นในขณะใดขณะหนึ่งก็ได้

การกำหนดตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและระยะเวลาเพื่อปฏิบัติการไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๓ จัตวา ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน หรือการซื้อขายตัวแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใดได้

การกำหนดตามวรรคหนึ่งจะกำหนดตามประเภทของเงินฝากหรือเงินกู้ยืมประเภทของบุคคลประเภทของเอกสารการรับฝากเงิน หรือการกู้ยืมเงิน หรือประเภทของตราสารก็ได้

มาตรา ๑๔3 ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์อาจจ่ายได้
- (๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้
- (๓) ค่าบริการที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้
- (๔) เงินมัดจำที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเรียก
- (๕) หลักประกันเป็นทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเรียก

บรรดาเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นใดที่อาจกำหนดเป็นเงินได้ ที่ผู้ฝากเงินหรือบุคคลอื่นได้รับจากธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นเนื่องจากการฝากเงินหรือที่ธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นได้รับเนื่องจากการประกอบธุรกิจนั้นของธนาคารพาณิชย์ ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลด หรือค่าบริการตามความใน (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี เว้นแต่ค่าบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการให้สินเชื่อที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตาม (๓) ไม่ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ตาม (๒)

การกำหนดตามมาตรานี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕1 ให้ธนาคารพาณิชย์จัดแจ้งบัญชีแสดงหนี้สินและสินทรัพย์ให้ครบถ้วนถูกต้องตามความเป็นจริง และประกาศรายการย่อตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยแสดงหนี้สินและสินทรัพย์ที่มีอยู่ในวันทำงานวันสุดท้ายของทุกเดือน หรือในวันอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้เสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยหนึ่งฉบับ และให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานภายในวันที่สี่สิบเอ็ดของเดือนถัดไป และให้ลงในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับด้วย เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๕ ทวิ ให้ธนาคารพาณิชย์ปิดบัญชีทุกงวดการบัญชีในรอบระยะเวลาหกเดือน ถ้าธนาคารพาณิชย์ใดมีสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้หรือที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ดังกล่าวออกจากบัญชี หรือกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ดังกล่าวเมื่อสิ้นงวดการบัญชีนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น ในการอนุญาตนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไปได้ด้วยก็ได้²

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ถ้านำสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ในส่วนที่ไม่ได้ตัดออกจากบัญชีหรือสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ในส่วนที่ไม่ได้กันเงินสำรองมาหักออกจากเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์นั้นแล้ว หากปรากฏว่าเงินกองทุนที่คงเหลือมีจำนวนต่ำกว่าเงินกองทุนที่ต้องดำรงตามมาตรา ๑๐ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดมาตรการใด ๆ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นถือปฏิบัติจนกว่าจะได้ตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ทั้งหมดสิ้นไป หรือกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้นั้นครบจำนวนแล้ว

มาตรา ๑๖ ภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา ๕ ประกาศงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่แล้ว ตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ และเสนอต่อรัฐมนตรีและธนาคารแห่งประเทศไทยภายในสี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

งบดุลตามวรรคหนึ่งจะต้องมีการรับรองของผู้สอบบัญชีซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบในแต่ละปีบัญชี และต้องมีใช้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น

ให้ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา ๖ ประกาศงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของธนาคารในต่างประเทศที่ธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นสาขาภายในเวลาสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของธนาคารต่างประเทศนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามีเหตุขัดข้องอันสมควร ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น

มาตรา ๑๗ ให้ธนาคารพาณิชย์เปิดทำการตามเวลาและหยุดทำการตามวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้เปิดทำการหรือหยุดทำการในเวลาหรือวันอื่นจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตดังกล่าวธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติด้วยก็ได้ให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศเวลาทำการและวันหยุดทำการดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงาน

มาตรา ๑๗ ทวิ เพื่อแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินหรือระบบสถาบันการเงิน ให้รัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ระงับการดำเนินกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด และในการนี้จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใด ๆ ไปด้วยก็ได้

มาตรา ๑๘ ธนาคารพาณิชย์ใดหยุดทำการจ่ายเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแจ้งให้รัฐมนตรีทราบทันที และห้ามมิให้ทำกิจการใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีแล้วให้รายงานโดยละเอียดแสดงเหตุที่ต้องหยุดทำการจ่ายเงินภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่หยุดทำการจ่ายเงิน

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์ใดเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์อื่นอีกในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เป็นตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย หรือตำแหน่งที่ไม่มีหน้าที่ปฏิบัติหรือให้ความเห็นเกี่ยวแก่การดำเนินการของธนาคารพาณิชย์

(๒) ได้รับการผ่อนผันจากรัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยในการผ่อนผันต้องกำหนดเป็นระยะเวลาไม่เกินสามปี และจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไปด้วยก็ได้

มาตรา ๒๐ ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งให้เลิกสาขาตามที่ได้อนุญาตไปแล้วแล้วแต่กรณี หรือจะสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นก็ได้ แต่ถ้าเห็นสมควร รัฐมนตรีจะสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นปฏิบัติการเพื่อแก้ไขให้เป็นไปตามเงื่อนไขเสียก่อนภายในเวลาที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้

มาตรา ๒๑ ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งธนาคารพาณิชย์นั้นมิให้แจกหรือจำหน่ายเงินกำไรทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยให้นำเงินกำไรนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไปเพิ่มทุนสำรอง หรือไปเพิ่มสินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี และรัฐมนตรีจะสั่งห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์นั้นให้กู้ยืมหรือลงทุน หรือให้ทำได้ภายในใด ๆ หนึ่งเงื่อนไขใด ๆ จนกว่าธนาคารพาณิชย์นั้นจะปฏิบัติถูกต้องด้วยก็ได้

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ใด

- (๑) ดำรงเงินสดสำรองไม่ได้ตามอัตราส่วนที่กำหนดเป็นเงื่อนไข
- (๒) ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่ได้ตามอัตราส่วนที่กำหนดเป็นเงื่อนไข
- (๓) รับฝากเงินหรือกู้ยืมเงินหรือก่อภาระผูกพันโดยไม่ลงบัญชีให้ถูกต้องและครบถ้วน หรือสร้างรายการให้สินเชื่อไม่ตรงต่อความเป็นจริง
- (๔) ให้สินเชื่อหรือลงทุนเกินอัตราที่กำหนด หรือให้สินเชื่อในลักษณะที่สังเกตเห็นได้ว่าจะเรียกคืนไม่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด
- (๕) ให้สินเชื่อแก่หรือลงทุนในกิจการที่ธนาคารพาณิชย์หรือกรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นในปริมาณเกินสมควร หรือมีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดพิเศษผิดไปจากปกติ
- (๖) ไม่ตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ออกจากบัญชี
- (๗) ไม่กั้นเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้
- (๘) กระทำการหรืองดเว้นกระทำการใดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดขึ้น เพื่อพิทักษ์รักษาประโยชน์ของประชาชน

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นกระทำการหรืองดเว้นกระทำการหรือแก้ไขการดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในกรณีนี้จะกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๒๓ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ยื่นรายงานฉบับมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้จะให้ยื่นตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราว และจะให้ทำคำชี้แจงข้อความเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานนั้นก็ได้ รายงานฉบับและคำชี้แจงให้ยื่นต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๔ รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์เพื่อตรวจสอบและรายงานกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือจะมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ก็ได้ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ รัฐมนตรีจะตั้งหรือมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ ให้ทำการตรวจเพื่อทราบกิจการหรือทรัพย์สินของเอกชนคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะที่มีหรือปรากฏอยู่ในธนาคารพาณิชย์ใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๓๕(๓)

มาตรา ๒๕ ทวิ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยว่าธนาคารพาณิชย์ใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ในกรณีนี้จะสั่งให้เพิ่มทุนหรือลดทุนด้วยก็ได้

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดไม่เพิ่มทุนหรือลดทุนภายในกำหนดเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าว

ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องให้ธนาคารพาณิชย์ใดเพิ่มทุนหรือลดทุนเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นั้นสามารถพียงฐานะและการดำเนินการต่อไปได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะสั่งให้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มทุนหรือลดทุนทันทีก็ได้ โดยให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ในการเพิ่มทุนหรือลดทุนตามวรรคสองหรือวรรคสาม หรือการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุน มิให้นำมาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ และมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๕๐ มาตรา ๑๓๖ วรรคสอง (๒) มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณีมาใช้บังคับ

มาตรา ๒๔ ตี เมื่อปรากฏหลักฐานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยว่าธนาคารพาณิชย์ใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชนหรือกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๒๔ ทวิ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ผู้เป็นต้นเหตุดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแต่งตั้งบุคคลอื่นโดยความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันถอดถอน

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือถอดถอนแล้วไม่แต่งตั้งบุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทนตามวรรคสอง ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรียมีอำนาจสั่งถอดถอนบุคคลดังกล่าวหรือแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปดำรงตำแหน่งแทน

ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ใดซึ่งหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรียมีอำนาจสั่งถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการ

ดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้นและแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปดำรงตำแหน่งแทนได้ทันทีตามที่เห็นสมควร

ให้ผู้ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งตามวรรคสามหรือวรรคสี่อยู่ในตำแหน่งเป็นเวลาไม่เกินสามปี และมีให้นำความในมาตรา ๑๒ จัตวา (๘) มาใช้บังคับ และให้บุคคลดังกล่าวได้รับค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของธนาคารพาณิชย์นั้น และในระหว่างเวลาที่บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งอยู่ ผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์จะมีมติเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ได้

บุคคลซึ่งถูกถอดถอนตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยจะเข้าไปเกี่ยวข้องหรือดำเนินการใด ๆ ในธนาคารพาณิชย์นั้นไม่ได้ไม่ว่าโดยทางตรงและทางอ้อม และต้องอำนวยความสะดวกและให้ข้อเท็จจริงแก่บุคคลที่ดำรงตำแหน่งแทนหรือตามที่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์กำหนด

ให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้ถอดถอนหรือแต่งตั้งตามมาตรานี้เป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น

มาตรา ๒๕ เมื่อรัฐมนตรีได้รับรายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ และเห็นว่าฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์โดยอยู่ในลักษณะอันจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ประโยชน์ของประชาชน รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้ แต่ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ดำเนินการแก้ไขการบริหารงานรวมทั้งย้ายหรือถอดถอนกรรมการหรือพนักงานของธนาคารพาณิชย์ตามคำแนะนำของรัฐมนตรีภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด รัฐมนตรีจะยังไม่สั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้น หรือยังไม่สั่งเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้ ในการนี้รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๒๖ เมื่อปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์ใดหยุดทำการจ่ายเงินให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่รัฐมนตรีเห็นสมควรเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนพฤติการณ์และเมื่อได้รับรายงานการสอบสวนจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นได้

มาตรา ๒๗ ในการสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ให้รัฐมนตรีแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ธนาคารพาณิชย์นั้นทราบ และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น กับทั้งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา ๒๘ ในการควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ให้รัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้น ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคน

คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่จัดดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์นั้นได้ทุกประการและให้ประธานกรรมการเป็นผู้แทนของธนาคารพาณิชย์นั้น

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งและกำหนดอำนาจและหน้าที่พนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์คนหนึ่งหรือหลายคนให้ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้

การตั้งคณะกรรมการและการแต่งตั้งกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๙ เมื่อรัฐมนตรีได้แจ้งคำสั่งควบคุมแก่ธนาคารพาณิชย์ใด ห้ามมิให้กรรมการและพนักงานของธนาคารพาณิชย์กระทำการของธนาคารพาณิชย์นั้นอีกต่อไป เว้นแต่จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์

มาตรา ๓๐ เมื่อรัฐมนตรีได้แจ้งคำสั่งควบคุมแก่ธนาคารพาณิชย์ใด ให้กรรมการ พนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นจัดการอันสมควรเพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินและประโยชน์ของธนาคารพาณิชย์ไว้ และรวบรวมรายงานกิจการและมอบสินทรัพย์พร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสารดวงตรา และสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ให้แก่คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์โดยมิชักช้า

มาตรา ๓๑ เมื่อธนาคารพาณิชย์ใดถูกควบคุม ให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินหรือเอกสารของธนาคารพาณิชย์นั้นแจ้งการครอบครองให้คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ทราบโดยมิชักช้า

มาตรา ๓๒ เมื่อคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ที่ถูกควบคุมสมควรจะดำเนินกิจการของตนเองได้ ให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้สั่งเลิกการควบคุมและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ที่ถูกควบคุมไม่อาจดำเนินกิจการต่อไปได้ ให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้สั่งเลิกธนาคารพาณิชย์นั้น และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา ๓๔ เมื่อรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งเลิกธนาคารพาณิชย์ ให้มีการชำระบัญชีและให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีธนาคารพาณิชย์นั้น

การชำระบัญชีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยการชำระบัญชีบริษัทจำกัด เว้นแต่การใดที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรี

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ ให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณีมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์ ผู้สอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ และผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด มาให้ถ้อยคำหรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ หรือในสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด ในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งเอกสารหลักฐานหรือข้อมูลเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์

(๓) เข้าไปตรวจสอบฐานะหรือการดำเนินงานในสถานที่ประกอบธุรกิจของลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งสั่งให้ลูกหนี้หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าธนาคารพาณิชย์กระทำการตามมาตรา ๒๒(๓) (๔) หรือ (๕)

ในการดำเนินการตาม (๓) ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณีก่อน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๕ ทวิ ให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำอันเป็นความผิดตามมาตรา ๗ ทวิ หรือมาตรา ๘ เพื่อตรวจสอบได้ และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดีได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตามสมควร

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจมีอำนาจสั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้แสดงหรือส่งสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตรา และหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่ถูกควบคุม

มาตรา ๓๗ กรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ พนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ และผู้ชำระบัญชี อาจได้รับเงินค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๘ ค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการควบคุมหรือชำระบัญชีธนาคารพาณิชย์ใด ให้จ่ายจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้น

มาตรา ๓๘ ทวิ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน ไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์เดิมไปเป็นของธนาคารพาณิชย์ใหม่ หรือสถาบันการเงิน

มาตรา ๓๘ ตริ๒ การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๓๘ จัตวา๒ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะควบกิจการกับธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินหรือโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน ให้คณะกรรมการธนาคารพาณิชย์นั้นจัดทำโครงการแสดงรายละเอียดการดำเนินงานเสนอต่อรัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบกับโครงการดังกล่าว ให้รัฐมนตรีประกาศการให้ความเห็นชอบในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ในประกาศดังกล่าวจะกำหนดระยะเวลาดำเนินการและเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

ในการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ถ้าธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

(๑) มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๘๕ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ มาตรา ๑๒๒๖ และมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๐๒ ประกอบกับมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) มาตรา ๙๔(๒) มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินเนื่องในการควบกิจการหรือโอนกิจการ

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่บุคคลใดในการดำเนินการตามวรรคสอง ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการต้องร่วมกันรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น

มาตรา ๓๘ เบญจ ๑ เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา แล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่จะควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ ในการนี้มีให้นำบทกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินนั้นมาใช้บังคับ และให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินนั้นงดรับลงทะเบียนการโอนหุ้นเมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันที่มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา จนถึงวันประชุมผู้ถือหุ้น และเรียกประชุมผู้ถือหุ้นโดยจัดส่งหนังสือนัดให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแต่ต้องไม่เกินสิบสี่วัน ทั้งนี้ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมด้วย ในการประชุมถ้ามีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม ให้ถือว่าการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจมีหุ้นในธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินใดไม่ต่ำกว่าร้อยละเก้าสิบ เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา แล้ว ให้ถือว่าการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีเป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น และการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้บุคคลใดฟ้องธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินตามมาตรา ๓๘ จัตวา เป็นคดีล้มละลายในระหว่างการดำเนินการเพื่อควบกิจการหรือโอนกิจการตามที่ได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา

ให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินตามมาตรา ๓๘ จัตวา ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่าง ๆ บรรดาที่เกิดจากการควบกิจการหรือการโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยจะกำหนดเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้

คณะกรรมการของสถาบันการเงินที่ควบกันแล้วมีสิทธิยื่นขอจดทะเบียนการควบกิจการได้ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ให้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา

มาตรา ๓๘ ฉ ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน หากมีการโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันอย่างอื่นที่มีสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกัน ให้หลักประกันนั้นตกแก่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๘ สัตต 1 ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณี เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษานั้น

มาตรา ๓๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ ทวิ มาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ 2 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ 1 ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นหรือไม่แจ้งแก่ผู้ถือหุ้นอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕ สัตต หรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้งในการยื่นรายงานลับ หรือให้คำชี้แจงตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๒ 1 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๑๒(๑) หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๕ วรรคสี่ หรือมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๔๓ 1 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ ฉ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๔ 2 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ ตริ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕ เบญจ มาตรา ๕ ฉ มาตรา ๗ ทวิ มาตรา ๙ ทวิ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑ ตริ มาตรา ๑๒(๒) (๓)

(๕) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) มาตรา ๑๒ ตี มาตรา ๑๒ จัตวา มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓ จัตวา มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ ทวิ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขหรือคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา ๕ ทวิ มาตรา ๗ มาตรา ๑๒ (๖) มาตรา ๑๓ ตี มาตรา ๑๗ ทวิ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๕ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขหรือคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๑๒ (๕)(ก) หรือ (๕) มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ ทวิ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ วรรคสอง มาตรา ๒๔ ทวิ หรือมาตรา ๒๔ ตี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๔๕1 ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ ตี วรรคสอง มาตรา ๗ ตี หรือมาตรา ๑๕ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามมาตรา ๗ ทวิ หรือมาตรา ๗ ตี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๖1 ความผิดตามมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๔๕ ถ้าเป็นกรณีการกระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท สำหรับการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๓ หรือให้ปรับอีกไม่เกินวันละสองพันบาท สำหรับการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๔๕ แล้วแต่กรณี ตลอดเวลาที่ยังกระทำการฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๔๖ ทวิ3 ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๔๕ กรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้น หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย

มาตรา ๔๖ ตี3 ความผิดตามมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ ทวิ ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้มีการเปรียบเทียบตามมาตรา ๔๖ อัญญา ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตรวจพบการกระทำความผิด หรือเกินกำหนดห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๔๖ จัตวา1 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ตี วรรคห้า มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ เบญจ2 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๕ หรือขัดขวางมิให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือสอบสวนและตรวจสอบตามมาตรา ๓๕ หรือให้ถ้อยคำหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร และหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคาร

พาณิชย์หรือส่งสำเนาสิ่งเหล่านั้นตามมาตรา ๓๕ อันเป็นเท็จ หรือขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๓๕ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ฉ 2 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ สัตต 2 ผู้ใดได้ล่วงรู้กิจการของธนาคารพาณิชย์ใด เนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยของธนาคารพาณิชย์จะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยนอกจากตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ฎฎฎ 2 ความผิดตามมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๖ ทวิ ให้คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง มีอำนาจเปรียบเทียบได้ 3

คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคน และคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

มาตรา ๔๖ นว ในกรณีที่น่าปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในธนาคารพาณิชย์กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามบทบัญญัติในหมวด ๑ หมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ หรือหมวด ๗ ของลักษณะ ๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๔๙๙ หรือมาตรา ๒๔๓ หรือมาตรา ๒๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑

(๒) ในการสอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ ผู้สอบบัญชีผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๖๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๔๙๙

(๓) ผู้ใดเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) หรือ (๒)

ให้ถือว่าธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในความผิดตามมาตรา ๖ นี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญาให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคา หรือค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายแทนผู้ได้รับความเสียหายด้วย ในการนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ ทศ 1 ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ นว และธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าหากปล่อยเงินเข้าไว้ อาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชนให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้น หรือทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้น แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ศาลที่มีเขตอำนาจจะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลดังกล่าวจะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักรเมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยร้องขอ ให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ ในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน เมื่อผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือบุคคลที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมอบหมายแจ้งให้อธิบดีกรมตำรวจทราบ ให้อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวันจนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลอาญาหรือของอธิบดีกรมตำรวจที่สั่งตามวรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๔๗ ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๑) ความในวรรคสองของมาตรา ๖ ไม่ใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ ซึ่งประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ ให้ถือว่าสินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงอยู่ในประเทศไทยตามชนิดที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นเงินกองทุน

มาตรา ๔๘ ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๙ ไม่ใช้บังคับแก่บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งอันต้องห้ามตามมาตราดังกล่าวอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสำหรับตำแหน่งที่ดำรงอยู่นั้น

มาตรา ๔๙ ในระหว่างเวลาที่ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๔ (๑) ยังไม่ใช้บังคับให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๘๘ มาใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์

มาตรา ๕๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๐๕ ได้ประกาศใช้บังคับมานานแล้ว มีบทบัญญัติหลายมาตราไม่เหมาะสมกับกาลสมัย สมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข บทบัญญัติเดิม และเพิ่มเติมบทบัญญัติใหม่ขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นคงและเป็นหลัก ประกันแก่การประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็น ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการได้จากรัฐบาลนั้น เป็นแหล่งระดมทุนที่สำคัญ ของประเทศ ย่อมเป็นการสมควรที่ธนาคารพาณิชย์จะพึงมีบทบาทในการใช้ เงินทุนนั้นไปทางอำนวยประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มากขึ้น และอีกประการหนึ่ง การธนาคารพาณิชย์นับว่าเป็นกิจการค้าขายอัน กระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน เป็นการสมควรที่จะให้ สาธารณชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบกิจการด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ พ.ศ. ๒๕๒๘

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดนี้ คือ โดยที่พระราช บัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๒ ยังมีมาตรการไม่เพียงพอแก่ การควบคุมและกำกับการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ และขาด มาตรการ ที่เหมาะสมในการช่วยแก้ไขปัญหาของธนาคารพาณิชย์หากจะพึงมีขึ้น สมควร ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้อง เหมาะสมกับภาวะการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ ของประชาชนและก่อให้เกิดเสถียรภาพในระบบธนาคารพาณิชย์อย่างแท้จริง รวมทั้งเพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็น ส่วนรวม และ โดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และเพิ่มเติม บทบัญญัติใหม่เพื่อขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยให้ ธนาคารพาณิชย์สามารถออกบัตรเงินฝากชนิดเปลี่ยนมือในการรับฝากเงินได้ เพื่อให้เกิดตราสารทางการเงินที่มีความคล่องตัว นอกจากนี้ ได้ยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการกระจายหุ้นให้บุคคลธรรมดาขายย่อยเพื่อให้สอดคล้อง กับกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และปรับปรุงข้อกำหนดในเรื่องเงิน กองทุนของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางสากล ตามข้อเสนอของ BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS (BIS) ซึ่งเป็นองค์การ ระหว่างประเทศที่ช่วยพัฒนาและกำกับสถาบันการเงินที่ดำเนินกิจการในตลาดต่างประเทศให้มีความมั่นคงเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๐๕ ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ที่มีสัญชาติอื่น นอกจากสัญชาติไทยถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์หรือเป็นกรรมการธนาคารพาณิชย์ ได้เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนหุ้นและกรรมการทั้งหมด และห้ามมิให้กรรมการ ธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการธนาคารพาณิชย์แห่งอื่น ในขณะเดียวกัน แต่สถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติการณ์ ความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงิน และปัญหาคุณภาพสินทรัพย์ในสถาบัน การเงินเสื่อมลงอย่างรวดเร็วตามภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงมี ความจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการระดมเงินทุนนอกประเทศมาสร้างเสริม ระบบ สถาบันการเงินให้มั่นคงยิ่งขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ที่มีสัญชาติอื่น นอกจากสัญชาติไทยถือหุ้นและเป็นกรรมการธนาคารพาณิชย์ได้เกินอัตราส่วนดังกล่าว และให้กรรมการธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งไปดำรงตำแหน่งกรรมการ ในธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นได้ และโดยที่เป็นการดีจุกเงินมีความจำเป็นเร่งด่วน ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตรา พระราชกำหนดนี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ เนื่องจาก การแก้ไขปัญหาของธนาคารพาณิชย์ที่ประสบปัญหาด้านฐานะ หรือการดำเนินการ อันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชนตามบทบัญญัติของ กฎหมายปัจจุบันไม่อาจดำเนินการให้ทัน

ต่อความเร่งด่วนของสถานการณ์ได้ ซึ่งความล่าช้าของการดำเนินการจะส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางแก่เศรษฐกิจ ของประเทศโดยรวม สมควรให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าแก้ไขปัญหาของธนาคารพาณิชย์ที่ ประสิทธิภาพจะวิกฤตได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และโดยที่เป็น กรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษา ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ การแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็งจำเป็นต้องให้ธนาคารพาณิชย์สามารถ ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอน กิจการระหว่างกันหรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววรินทร์ ลิ่มเลิศเจริญวนิช เกิดเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2525 ณ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาวัสดุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2546 เข้าทำงานในตำแหน่งนักวิจัยผลิตภัณฑ์ (Research and development) บริษัทสหโมเสคอุตสาหกรรม จำกัด มหาชน เป็นเวลา 1 ปี 10 เดือน หลังจากนั้นได้ทำการศึกษาต่อในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2548 มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยวิจัย ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะเศรษฐศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย